EXCH.
ATEITIS
5725 SO. ARTESIAN AVE.,
CHICAGO, ILL. 60629, U.S.A.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 34 (1125) 1971 RUGPJŪČIO - AUGUST 26 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Švietimas, kultūra, lėšos

Pereitame "TŽ" nr. nagrinėjome Lituanistikos Instituto suvažiavimo ir su juo susieto seminaro ("Išeivijos kultūrinės politikos problemos ir kryptys") asmeninės kūrybos aspektus. Sakėme, kad asmeninei kūrybai buvo skirta daugiausia dėmesio, organizacinei kultūrinei politikai — žymiai mažiau. Iš visų organizuoto kultūrinio gyvenimo sričių plačiau kalbėti ir diskutuoti tik du klausimai: švietimas ir JAV Lietuvių Fondo veikla.

Iš suvažiavimo ir seminaro aprašymų susidarė įspūdis, kad kitų sričių kultūrininkai lyg ir nedavertino lituanistinio švietimo reikšmės, kaikurie net manė, kad lituanistiniam švietimui JAV Lietuvių Fondo skiriamos sumos esančios neproporcingai didelės (dr. J. Girnius: "Lituanistinis švietimas svarbus, bet tai ne viskas ir ne svarbiausia"; dr. T. Remeikis: "Pigiau būtų mokytojams straipsnius multiplikuoti rotatorium", "Draugas", 131 nr. Seminaro dalyvis J. Kavaliūnas, JAV LB švietimo tarybos pirmininkas, įrodinėjo kokį didelį lietuvybės išlaikymo darbą dirba lituanistinės mokyklos jau vien JAV-se. Pvz. iš JAV Lietuvių Fondo gaunama metinė suma prilygsta tik vienos lituanistinės mokyklos metiniam biudžetui. Palyginęs per trejus metus gautas sumas, jis konstatavo: "Taigi menui, literatūrai ir mokslui skirta beveik tiek, kiek visos išeivijos lituanistiniam švietimui." Šio straipsnio autorius pilnai palaiko lituanistinių mokyklų pusę, nes jeigu tos mokyklos neišmokys vaikų lietuviškai skaityti ir rašyti, kiek ilgai dar reikės lietuvių rašytojų ir žurnalistų? Jeigu lietuvių mokytojai didžiausia asmenine auka nebūtų įkūrę ir išlaikę lietuviškų mokyklų Vokietijos stovyklose, kiek jaunųjų mokslininkų šiandien lietuviškai berašytų? Dalis jų iš viso nebūtų mokslininkais nė pasidarę, jei nebūtų turėję progos Vokietijos laikais baigti gimnazijos. O kai dėl mokytojų žurnalo, tai jis tik atitaiso kultūrinę skriaudą, darytą mokytojams per kelis dešimtmečius. Kodėl pvz. niekas nesiūlo dailininkams, vietoje ištisų puslapių "Draugo" kultūros priede, pasitenkinti atskiru rotatoriniu leidiniu? Tai būtų nesąmonė. Lygi nesąmonė yra ir minėtas siūlymas mokytojams.

Prieš Lietuvių Fondą visi kultūrininkai turėtų nusiimti kepures, nes visas mūsų kultūrinis gyvenimas žymiai pagyvėjo, kai šis Fondas ėmė skirti švietimo ir kultūros reikalams dešimtis tūkstančių dolerių kasmet. Ir skirstymo proporcija, kurią pranešė seminaro dalyvis dr. K. Ambrozaitis, JAV Lietuvių Fondo valdybos pirmininkas, yra gera: 50% švietimui, 50% kitiems kultūriniams reikalams. Gera ir skirstymo procedūra: sudaroma komisija lygiomis su Lietuvių Bendruomene. Atrodo, kad daugiausia nepatenkintų yra tarp save pasivadinusių heretikais. Anot dr. V. Kavolio: "Lietuvių Fondas nė vienam heretikui paramos nepaskyrė." Pirmiausia, kažin ar jau tikrai taip? Antra: kokiu nuošimčiu "heretikai" dalyvauja Lietuvių Fondo kapitale bei to kapitalo organizavime? Šis Fondas daugiausia sudarytas "pilkųjų" tautiečių bei patriotų profesijonalų pinigais. Tad nenuostabu, kad skyrimas pašalpų net "heretikuojantiems" kultūrininkams sukelia, kaip pats dr. Ambrozaitis pripažino, Fondo narių ir visuomenės nepasitenkinimą. Pabaigoje dr. Ambrozaitis pareiškė, kad "kad Lietuvių Fondas norėtų patariamojo organo." Mūsų manymu, dabartinės pelnui skirstyti komisijos, sudarytos iš Fondo ir Bendruomenės atstovų, pilnai pakanka. Kiekvienas, prašąs Fondo pinigų, gali kreiptis per Bendruomenę ar į Fondą betarpiškai. Naujo organo sudarymas tik sukeltų nereikalingą maišatį.

Baigiant, norėtųsi iškelti keletą minčių dėl seminaro organizavimo. Jo apimtis buvo persiaura. Nebeliko vietos tokiems reikšmingiems kultūriniams junginiams, kaip chorai, tautinių šokių grupės ir pan. Juk šiam darbui taip pat reikia kultūrinės politikos gairių. Seminaro dalyvių dauguma atstovavo tik dviem mūsų kultūriniam - visuomeniniam sąjūdžiam. Jeigu seminaro sudėtis būtų buvusi įvairesnė, tai greičiausiai būtų išvengta panašios kritikos, kokia buvo paskelbta minėtame "Dirvos" numeryje. Seminaras ribojosi dalyviais, gyvenančiais tik JAV, nors mūsų kultūrinio gyvenimo gairės liečia visus laisvojo pasaulio lietuvius, ne tik amerikiečius. Kaip "tarpvalstybinis" buvo Ltuanistikos Instituto suvažiavimas, taip "tarpvalstybinis" turėjo būti ir kultūrinę politiką diskutuojąs seminaras, juoba, kad čia pat, Instituto suvažiavime, buvo kultūrininkų ir iš kitų kraštų. Toje perspektyvoje reikėjo seminaro organizavimą pavesti PLB kultūros tarybai, kuri šiuo atveju neatliko jokio vaidmens.

A. Rinkūnas

Montrealio "Gintaro" ansamblis šoka "Kalvelį", ruošdamasis išvykai į Vakarų Kanadą. Jo laukia koncertai Vankuveryje, Edmontone ir Winnipege rugsėjo 1-6 d.d. tų kolonijų lietuviam ir kanadiečiam

Maskvos problemos Balkanuose

Vienintelė komunistinės Kinijos bičiulė Balkanuose lig šiol buvo mažoji Albanija, neturinti didesnės strateginės reikšmės. Nemažą rūpestį Maskvai dabar sudaro savito komunizmo siekianti Rumunija, kurios vadas N. Ceausescu drįso pasmerkti sovietų suorganizuotą invaziją į Čekoslovakiją, boikotuoja Varšuvos Sąjungos manevrus ir jieško atsvaros L. Brežnevo doktrinai. Su dideliu nepasitikėjimu Maskvoje buvo sutikta jo kelionė į komunistinę Kiniją ir jam ten parodytas nepaprastas kiniečių dėmesys. Kremliaus vadai įtaria, kad kelią Kinijos ir JAV suartėjimui paruošė N. Ceausescu, susitaręs su Bukarešte viešėjusiu prez. R. Niksonu.

Vengrų puolimai

Kai N. Ceausescu svečiavosi Pekinge, Maskvos radijas staiga prabilo apie Varšuvos Sąjungos kaikuriuos narius, užmirštančius draugiško pasitarimo pareigą. Nors Rumunija ir nebuvo paminėta, kiekvienam aišku, kad priekaištas yra jai skiriamas. Jį dar labiau išryškino Vengrijos spaudoje p a s i r o d ę Maskvos padiktuoti įspėjimai ir puolimai. Vyriausybės laikraštis "Magyar Hirlap" pvz. paskelbė pranešimą, kad šį rudenį Kinijos premjeras Čuenlai lankysis Rumunijos, Jugoslavijos ir Albanijos sostinėse. Vengrų kompartijos oficiozas "Nepszbasag" priminė skaitytojams, kad nuo pat sovietų ir kiniečių ideologinio skilimo pradžios Rumunija laikosi neutralumo, kai tuo tarpu Vengrija ideologinėje kovoje nebuvo ir negali būti neutrali.

Vengrų kompartijos politbiuro narys Zoltan Komoscin su aiškiu Maskvos pritarimu staiga atgaivino 1.500.000 vengrų klausimą Rumunijoje. Po pirmojo pasaulinio karo Vengrija savo Transilvanijos provinciją yra atidavusi Rumunijai. Nors tos provincijos gyventojai daugiausia buvo vokiečių kilmės, Z. Komoscin dabar staiga įspėjo Rumuniją: "Savo tautiečių mes neleisime atskirti nuo socializmo . . ." Iš tikrųjų tos provincijos gyventojai Rumunijoje turi plačią kultūrinę autonomiją, o, be to, didelė jų dalis savęs jau nelaiko vengrais. Šis klausimas lig šiol nebuvo keliamas viešumon, nes juk komunistiniame krašte negali būti tautybių problemų. Z. Komoscino staigus šuolis iš teorijos į praktiką privertė Rumunijos prezidentą N. Ceausescu atsikirsti: "Tuos, kurie bando propaguoti antisocialistinę ir antikomunistinę tautybių neapykantos politiką, mes traktuosime kaip savo socialistinės liaudies priešus . . ."

Mao įtaka?

Jausdamas Maskvos daromą spaudimą, N. Ceausescu ėmėsi "mažosios kultūrinės revoliucijos". Nors ji buvo nukreipta prieš Vakarų pasaulio įtaką, M a s k v a i nejučiomis priminė Mao "kultūrinę revoliuciją" Kinijoje. Susidarė įspūdis, jog N. Ceausescu veikia Mao įtakoje, iš dalies kopijuodamas jo metodus. Iš visų Rumunijos radijo stočių ir jaunimo klubų buvo pašalinta modernioji "rock" muzika, uždraustas amerikiečių filmo "Midnight Cowboy" rodymas ir nutraukta iš JAV atsivežta televizijos programa "The Untouchables". Viešo pasmerkimo susilaukė rumuniški hipiai. Net ir paties N. Ceausescu sūnus Valentinas, vykdydamas tėvo įsakymą, turėjo nusikirpti ilgus plaukus. Kompartijos vadas N. Ceausescu Maskvai nepatinkančią liberalią užsienio politiką bando atsverti griežta ortodoksinio komunizmo tvarka krašto viduje.

Gerų kaimynų sąjunga

Ar tokia taktika sovietams bus priimtina, tenka abejoti, nes N. Ceausescu jau buvo išjungtas iš Kryme įvykusio Sovietų Sąjungos bei jos satelitų vadų pasitarimo. Įtarimą kelia ir Varšuvos Sąjungos kariuomenės manevrai Rumunijos pašonėje — Vengrijoje ir Bulgarijoje. Galimą pavojų, matyt, jaučia ir patys rumunai. Šiuo klausimu yra dėmesio vertas neseniai rumunų kompartijos laikraštyje "Scinteia" paskelbtas straipsnis, kuriame kalbama apie taikos ir gerų kaimynų zoną Balkanuose, laisvą nuo atominių ginklų. Į tų gerų kaimynų sąrašą įtraukiama Bulgarija, Kiniją garbinanti Albanija ir tautinio komunizmo atstovė Jugoslavija. Užsimenama netgi ir apie Graikiją su Turkija: "Rumunijos patirtis aiškiai rodo, kad plėsti draugiškus ryšius ir bendradarbiavimą įmanoma ir su skirtingų socialinių bei politinių sistemų kraštais . . ." Tokia draugiškų valstybių sąjunga būtų labai naudinga Europos saugumui. Laikraštis gudriai primena Maskvos peršamą Europos saugumo konferenciją, nors iš tikrųjų Rumunijai šiuo atveju rūpi draugų jieškojimas L. Brežnevo doktrinai atsverti, kad ir jos neištiktų Čekoslovakijos likimas. Rumunų spaudos agentūros "Agerpress" pranešimu, į visus ligšiolinius sovietų bei jų satelitų priekaištus N. Ceausescu drąsiai atsakė: "Mes kovosime už teisę būti laisvais savo tėvynėje . . ." Jeigu šiandien Sovietų Sąjunga vis dar nedrįsta pradėti invazijos į Rumuniją, tai ją tikriausiai sulaiko karo baimė. Rumunijos be aštrių kovų nebus įmanoma užimti, o jos pažeistų Sovietų Sąjungos prestižą.

Teismas Bulgarijoje

Ištikimoji Maskvos sąjungininkė Bulgarija pamažu ima linkti Rumunijos pusėn. Birželio mėnesį jos užsienio reikalų ministeris Bukarešte pasirašė sutartį, kurios dėka abu kraštai bendromis jėgomis pastatys Dunojaus užtvanką ir hidroelektrinę jėgainę. Vėliau buvo pasirašyta ir antroji sutartis prekybiniams santykiams vystyti. Bulgarija nori gauti daugiau mašinų bei įvairių pramonės įrenginių iš Rumunijos, turinčios atviras duris į Vakarų pasaulį. Ligšiolinis Bulgarijos pataikavimas Maskvai jau yra susilaukęs reakcijos jaunimo eilėse. Sofijos radijo pranešimu, Stara Sagora kalėjime buvo uždaryti trys jaunuoliai — Ljuben Petroff, Germinal Čivikoff ir Stefan Nessedoff, priklausę pogrindinei organizacijai, kuri "šmeižė" Bulgariją. Atskleisdama tuos tariamuosius šmeižtus, radijo programa "Kardas ir skydas" pacitavo labai reikšmingus L. Petroff žodžius: "Norėčiau pažadinti tautą kovai prieš partiją ir Sovietų Sąjungą, kad būtų įgyvendinta pilna lygybė ir demokratinis komunizmas. Čekoslovakai padarė vienintelę klaidą — jie peranksti ėmėsi veiksmų . . ." Taigi, Bulgarijoje taip pat jaučiama neapykanta sovietams, tik jos vadai nedrįsta sekti Rumunijos pavyzdžiu.

Stalininkų grupės

Pastaruoju metu Maskva sustiprino spaudimą ir Jugoslavijai. Liepos pradžioje prez. Tito Celje mieste prasitarė, kad už priešus krašto viduje yra gerokai stipresnė jiems užsienio teikiama parama. Daug kam tada buvo neaiškūs šie seno partizanų vado žodžiai. Išrinktas naujai įvestos kolektyvinės prezidentūros pirmininku, Tito juos paaiškino pasikalbėjime su italų savaitraščio "L'Espresso" atstovu Alberto Moravia: "Taip, mes turime priešų grupių Maskvoje ir Prahoje. Jas yra sudarę stalininkai . . ." Tų priešų yra ne tik Maskvoj ir Prahoj, bet taip pat ir kitų Sovietų Sąjungos satelitų sostinėse. Sofijoje pastaruoju metu prez. Tito vėl pradėjo kritikuoti ten prisiglaudęs ir medalių susilaukęs serbas Dejan Krečul, dirbąs Bulgarijos Mokslų Akademijoje ir redaguojąs žurnalą "Filosofska Misal". Kompartijos konferencijoje jis teigė, kad Dubčeką išdaviku padarė Tito, savo ryšiais su Praha ir Bukareštu siekęs gilaus koridoriaus tarp Sovietų Sąjungos ir socialistų stovyklos.

Prahoje Tito priešus į naują Jugoslavijos kompartiją yra sutelkęs buvęs jugoslavų aviacijos gen. Popivoda, kuris per radiją Jugoslavijos gyventojus ragina slėpti visus žemės ūkio gaminius, kad Tito jų negalėtų iškeisti į Vakaruose pagamintas patrankas. Maskvoje veikia jugoslavų komunistų organizacija "Už socialistinę Jugoslaviją". Visos tokios grupės pastaruoju metu suaktyvino veiklą. Maskva, atrodo, tikisi atstatyti savo įtaką po prezidento Tito mirties, kai tarp savęs pradės peštis į bendrą prezidentūrą atsiųsti Jugoslaviją sudarančių respublikų 22 atstovai. Dėl šios priežasties prez. Tito pakvietė apsilankyti Jugoslavijoje sovietų kompartijos vadą L. Brežnevą. Jo planuota vizita 1968 m. vasara sutrukdė invazija į Čekoslovakiją. L. Brežnevas ši kartą pažadėjo atvykti Jugoslavijon rugsėjo pabaigoje. Pokalbiuose tikriausiai bus paliesti Jugoslavijos ir Sovietų Sąjungos ateities santykiai. Galimas dalykas tai bus paskutinis abiejų vadų susitikimas, nes prez. Tito jau yra 79 metų amžiaus. **V. Kst.**

KANADOS IVYKIAI

SU KEPURĖMIS RANKOSE?

Kanados reakcija į prez. R. Niksono paskelbtą 10% muito papildą buvo skubus finansų ministerio E. Bensono ir prekybos ministerio J. L. Pepino susitikams su JAV iždo sekretorium J. Connally Vašingtone, nors pastarasis televizijos programoje iš anksto buvo pareiškęs, kad Kanadai išimties šį kartą nebus įmanoma padaryti. Kaikuriems kanadiečiams žurnalistams ši dviejų ministerių kelionė buvo panaši į elgetavimą, kai su kepurėmis rankose prašoma išmaldos. Sekr. J. Connally nekviestus svečius sutiko labai mandagiai, atidžiai išklausė jų prašymą ir . . . nieko nepažadėjo. Šiuo klausimu dabar tarsis žemesnio rango amerikiečiai ir kanadiečiai pareigūnai. Galimas dalykas, prezidentą R. N i k s o n ą nutars aplankyti ir premjeras P. E. Trudeau, lig šiol vis neturėjęs laiko tokiam vizitui.

Nutrūkę ryšiai

Seniau panašių sprendimų atvejais JAV prezidentas visada iš anksto painformuodavo Kanados premjerą. Nuo 1968 m. tokie ryšiai tarp prez. R. Niksono ir premjero P. E. Trudeau jau yra nutrūkę. Vašingtone į mūsų P. E. Trudeau vyriausybę žiūrima su tam tikru nepasitikėjimu, kurį sukėlė jo padaryti sprendimai Atlanto Sąjungos, arktikos, antiraketinių g i n k l ų klausimu ir posūkis į tautinę ekonominę politiką. Apie Vašingtono priemones dolerio krizei sustabdyti premjeras P. E. Trudeau nieko nežinojo. Pranešimą apie muito padidinimą jis išgirdo Jugoslavijoje, kaip ir visi kiti eiliniai turistai.

Tautinė ekonominė politika yra kairiųjų intelektualų idėja, gražiai atrodanti teorijoje, bet neįgyvendinama praktikoje. Unijų vadams ir darbininkams rūpi ne fabrikų savininkų tautybė, bet doleriais mokamas atlyginimas, kuris daugelyje sričių jau yra pasiekęs amerikietiškąjį lygį. Įskaitant suaugusius ir vaikus, Kanados vietinė rinka turi tik 21 milijoną vartotojų, o JAV — daugiau kaip 200 milijonų. Todėl netenka stebėtis, kad apie 70% viso Kanados eksporto buvo nukreipta į JAV. Kanadiečiai taip pat noriai pirko amerikiečių gaminius, tačiau visdėlto per šių metų pirmuosius šešis mėnesius eksporto ir importo balansas buvo $1,1 bilijono Kanados naudai. Sakoma, kad prez. R. Niksoną nuvertinti dolerį ir padidinti muitą privertė Japonijos ir Prancūzijos valiutos peržemas kursas. Tokiu atveju verta prisiminti, kad JAV deficitas su Japonija buvo tik $200 milijonų didesnis. Kaip jau minėjome, Kanada šiemet turėjo $1,1 bilijono pelno, o Japonija — $1,3 bilijono.

Išimtys padarytos

Prez. R. Niksono įvestas 10% muito papildas palies tik apie ketvirtadalį Kanados eksporto — žaliavoms ir automobiliams bei jų dalims jis netaikomas. Už eksportuotus gaminius Kanada kasmet iš JAV gauna apie $12 bilijonų. Muito padidinimas

(Nukelta į 7-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

PASAULIO PINIGŲ SISTEMĄ SUKRĖTĖ PREZIDENTO R. NIKSONO paskelbtas dolerio atskyrimas nuo aukso ir 10% muito papildas į JAV įvežamiems gaminiams. Šių priemonių jam teko imtis dėl nuolatinio metinio deficito su užsieniu, pastaruoju laiku siekusio jau daugiau kaip $20 bilijonų. 1950 m. užsienio bankuose buvo apie $9 bilijonus, bet JAV tada turėjo $22 bilijonų vertės aukso atsargų. 1970 m. pabaigoje aukso atsargos sumažėjo iki $11,1 bilijono, o užsieniečiai dolerių atsargas padidino iki 50-60 bilijonų. Tolimesnis aukso supirkinėjimas ir pardavinėjimas po $35 už unciją Ameriką būtų vedęs į bankrotą. Didžiules aukso atsargas iš Amerikos buvo sukaupusi Prancūzija prez. De Gaulle valdymo laikais, tikėdamasi dolerio nuvertinimo ir lengvo pelno. Tas Bretton Woods 1944 m. nustatytas aukso ir dolerio santykis kaip tik ir sudarė pagrindą pasaulinei pinigų sistemai. Prie dabartinės krizės prisidėjo Japonijos, Prancūzijos, Italijos ir kaikurių kitų pajėgių kraštų sąmoningai nustatytas peržemas jų piniginio vieneto kursas, turėjęs tikslą palengvinti eksportą į užsienį. Didžiausio smūgio susilaukė Japonija, kurios pigūs gaminiai buvo užplūdę JAV rinką. Nenorėdama pabranginti savo jenos, Japonijos vyriausybė supirko $2 bilijonus ir dolerių atsargas padidino iki 11 bilijonų. Be jenos vertės padidinimo, atrodo, nebus išsiversta. Tokiu atveju Japonija turės nemažų nuostolių su $11 bilijonų atsargų. Savo pinigus nuvertino I z r a e l i s ir Norvegija. V. Vokietija jau anksčiau yra leidusi doleriui susirasti tikrąją vertę laisvoje rinkoje. Prancūzija propaguoja dvigubą sistemą: žemesnę dolerio vertę spekuliantam ir augštesnę jo vertę savo eksportui į JAV.

ARABŲ FEDERACIJA

S i r i j o s sostinėje Damaske prez. H. Assadas, Egipto prez. A. Sadatas ir Libijos diktatorius plk. M. Gaddafis pasirašė naujosios a r a b ų federacijos konstituciją. Jungtinėse Tautose šios federacijos kraštai pasilaikys lig šiol turėtas tris vietas, tačiau užsienio ir krašto apsaugos reikaluose bus siekiama vienos politikos. Federacijai vadovaus rotacine tvarka vienas iš trijų prezidentų, o kariuomenei bus įsteigta bendra vadovybė. Vienybei sustiprinti numatoma bendra vėliava ir net himnas. Sprendžiant iš trijų prezidentų pareiškimo, federacija yra nukreipta prieš Izraelį. Jie žada kovoti iki paskutinio kraujo lašo, kol bus išlaisvintos Izraelio okupuotos arabų sritys. Visi trys vadai vėl grįžo prie 1967 m. Chartumo konferencijos nutarimų, atsisakydami derybų ir net pokalbių su Izraeliu. Federaciją turi patvirtinti rugsėjo 1 d. Sirijoje, Egipte ir Libijoje pravedamas referendumas. Patvirtinimas, žinoma, bus lengvai gautas, bet federaciją gali sugriauti arabams įprasti tarpusavio nesutarimai. Pagal konstitucijos paragrafus taikos ir karo sprendimams reikia vieningo visų trijų prezidentų balso. Be to, sekančių dvejų metų laikotarpyje kiekvienas prezidentas turės pilną veto teisę.

SIŪLO PRIIMTI KINIJĄ

JAV ambasadorius G. Bush įteikė oficialų raštą Jungtinių Tautų sekretoriui U Tthant, siūlantį priimti komunistinę Kiniją pilnateisiu šios organizacijos nariu, bet palikti ir tautinę Kiniją, kuri dabar yra įsikūrusi Formozoje. Anksčiau panašus raštas buvo įteiktas Albanijos, kuri reikalauja pašalinti Formozą ir įsileisti komunistinę Kiniją. Šį klausimą turės išspręsti rugsėjo 21 d. darbą pradedanti visumos sesija. Pekingo spaudos agentūra tuojau pat paskelbė aštrų atkirtį JAV užimtai linijai. Komunistinė Kinija nenori nieko net girdėti apie Jungtines Tautas, kol iš jų nėra pašalinta Formoza.

PIRMASIS VIZITAS

Baltųjų rasistų valdoma P. Afrikos respublika susilaukė didelio diplomatinio laimėjimo, pasikvietusi oficialiam vizitui Malavio prez. K. Bandą. Jis yra pirmasis negras prezidentas, sulaužęs Afrikos Vienybės Organizacijos skelbiamą boikotą premjero J. Vorsterio vyriausybei. Prez. K. Bandai ovacijas kėlė atskiruose miestuose apgyvendinti P. Afrikos jokių teisių neturintys negrai, nors jie šioje respublikoje sudaro gyventojų daugumą. Prez. K. Banda buvo priimtas P. Afrikos premjero J. Vorsterio, o prez. J. Fouche jam netgi surengė pietus valstybės lėšomis ir pirmą kartą valgė su negru prie to paties stalo. Malavio prez. K. Banda prieš šiuos susitikimus pasmerkė P. Afrikos rasistinę politiką, bet nepritarė visiškam krašto izoliavimui, nes kartu su baltaisiais tada izoliuojama ir negrų dauguma. Pasak prez. K. Bandos, praktiškesnė linija yra atviri pokalbiai, nors jie ir nepakeistų skirtingos nuomonės.

IŠLEIDO IŠ STOVYKLOS

Iš darbo stovyklos Uralo kalnuose buvo išleistas bausmę atlikęs politinis kalinys Anatolis Marčenka, suimtas 1968 metais Maskvoje už sovietų invazijos į Čekoslovakiją pasmerkimą. Jį išgarsino 1969 m. į Vakarus slapta išvežtas atsiminimų knygos rankraštis "Mano liudijimas", kuriame jis atskleidžia darbo stovyklos vaizdus ir sovietų sistemos neteisingumą. Dėl šio rankraščio bausmė jam buvo prailginta dvejais metais. Iš stovyklos A. Marčenka buvo išsiųstas į Čunjos vietovę vakariniame Šibire, kur turės gyventi pusę metų, kol bus duotas milicijos leidimas išvažiuoti iš šios srities.

UŽDARĖ BŪSTINĘ

Š. Atlanto Sąjunga uždarė savo laivyno būstinę Maltos saloje. Lig šiol Britanija už laivyno bazę Maltai kasmet mokėdavo $12 milijonų. Naujasis premjeras D. Mintoffas iš Britanijos ir Š. Atlanto Sąjungos pareikalavo metinės $72 milijonų sumos. Š. Atlanto Sąjunga jam pasiūlė $24 milijonus, Britanija — $20,5 milijono. Š. Atlanto Sąjunga uždarė čia turėtą 300 vyrų Viduržemio laivyno būstinę, o Britanija dar derasi. Malton buvo užsukęs Sovietų Sąjungos ambasadorius M. Smirnovskis. Spėjama, jog jis Maltai pasiūlė sovietų ekonominę paramą už paslaugas laivynui. Š. Atlanto Sąjungos vadovybės nuomone, sovietai Maltos dokuose gali remontuoti savo laivus, bet jie greičiausiai nesiųs karo laivų, kad Vakarams nepaaiškėtų jų paslaptys.

POLITINĖ KRIZĖ

Politinę Sovietų Sąjungos krizę Sudane liudija prez. J. El-Nimeirio veiksmai. Dėl nepavykusio sukilimo mirties bausme jis jau nubaudė 15 asmenų, jų tarpe kompartijos vadą A. K. Majhoubą ir kitą žymų veikėją. Ambasadorius turėjo atšaukti Sovietų Sąjunga ir Bulgarija, nors oficialus diplomatinių santykių nutraukimas ir nėra paskelbtas. Prez. J. El-Nimeiris taip pat sustabdė visą importą iš Sovietų Sąjungos. Galimas dalykas, iš Sudano turės išsikraustyti ir 1.800 sovietų karinių bei ekonominių patarėjų. Paramos prez. J. El-Nimeiris žada jieškoti komunistinėje Kinijoje. Kalėjimuose jau yra uždaryta apie 700 Sudano komunistų, ideologiniame Pekingo ir Maskvos ginče rėmusių sovietus. Sudano kompartija turi apie 6.000 registruotų narių ir maždaug 40.000 rėmėjų. Dabar jos veikla greičiausiai bus visiškai sustabdyta. Prez. J. El-Nimeiris komunistus apkaltino aktyviu dalyvavimu prieš jį nukreiptame sukilime. Atrodo, Maskva norėjo pasinaudoti susidariusia proga ir bent viename arabų krašte įvesti komunistinę vyriausybę.

ISTORINIS SUSITIKIMAS

Prez. R. Niksonas yra pilnas staigmenų. Pasauli nustebino jo pastangos suartėti su Kinija, priemonės doleriui nuvertinti ir dabar paskelbtas pranešimas apie susitikimą su Japonijos imperatorium Hirohito rugsėjo 26 d. Aliaskoje. Lig šiol nė vienas Japonijos imperatorius nėra lankęsis JAV ir turėjęs oficialų su-

(Nukelta į 7-tą psl.)

Tėviškės Žiburiai — lietuvių savaitraštis
Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $7, pusmetinė — $4. Rėmėjo prenumerata $10
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: $7 per year, $4 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
Tel. 368 - 6813

Nauja tvarka santuokos bylose

Pauliaus VI apaštalinis laiškas "Causas matrimoniales"

J. VAIŠNORA, MIC

Š. m. birželio 12 d. buvo paskelbtas popiežiaus Paulius VI apaštalinis laiškas, prasidedąs žodžiais "Causas matrimoniales" (santuokinės bylos), pasirašytas š. m. kovo 28 d., kuriuo naujai pertvarkomas bažnytinių santuokos bylų procesas, kad jis būtų paprastesnis ir greitesnis.

Popiežiaus raštas sukėlė didelio dėmesio ne tik bažnytinėse, bet ir pasaulinėse sferose. Pasaulinė spauda ėmė aiškinti, kad popiežius pripažįstąs ištuokas arba vadinamus "divorsus". Tačiau toks supratimas ir aiškinimas yra visiškai klaidingas.

Pirmiausia reikia žinoti du pagrindiniu dalyku. Bažnytiniai teismai arba tribunolai niekad nesvarsto ištuokos (divorso) klausimo, o tiktai tuos atvejus, kai santuoka galėjo būti niekinė. Tai reiškia, kad bažnytiniai teismai sprendžia ar santuoką sudarant būta tokių kliūčių, kurios iš esmės kliudo sudaryti tikrą ir teisėtą santuoką. Todėl bažnytinių teismų sprendimas yra ne santuokos ryšio panaikinimas, o tik konstatavimas, kad santuoką sudarant buvo esminių kliūčių, dėl kurių santuoka neįvyko. Kitaip sakant, pareiškiama, kad tikros santuokos nebūta ir susituokiantieji yra laisvi.

Kaip matome, skirtumas tarp ištuokų ir bažnytinių teismų sprendimo yra esminis. Bažnyčia nepripažįsta ištuokos arba divorso, ir todėl bažnytiniai teismai negali daryti ištuokos sprendimų, jei moterystė buvo teisėta. Bažnyčia leidžia tiktai svarstyti tuos atvejus, kai atrodo, jog santuoka galėjo būti neteisėta. Bažnytiniai teismai negali paskelbti ištuokos, jei moterystė buvo teisėtai sudaryta; jie tik gali padaryti sprendimą, kad tokia santuoka buvo neteisėta, todėl niekinė nuo pat pradžios. Nežinantieji šio esminio skirtumo tarp ištuokos ir santuokos niekinumo sako, kad Bažnyčia leidžia ištuoką. Esą reikia tik turėti daug pinigų apmokėti teismo procedūros išlaidoms. Bet tai yra klaida.

Antrasis klausimas tampriai rišasi su pirmuoju. Santuokos bylų kanoniškas procesas visuomet yra palenktas Bažnyčioje labai svarbiam tikslui—sielų išganymui. Todėl suradimas objektyvios tiesos — ar santuoka buvo teisėtai sudaryta — siekia dvasinės teisybės: atstatyti tvarką ten, kur įvyko netvarka, klaida, grąžinti malonę ten, kur yra nuodėmės stovis. Šis tikslas, kuris yra santuokinės teisės pagrinde, yra grynai Bažnyčios kompetencijoje. Jokia civilinė santuokos byla, jokios juridinės ir politinės valstybės normos šio dalyko nežino ir neturi.

Naujovės, kurios randamos popiežiaus rašte apie santuokos bylas, nors kaikurios iš tikrųjų yra naujos ir svarbios, iš esmės laikosi tradicinio santuokos bylų kanoniškojo proceso ir nė kiek nenutolsta nuo minėtų principų ir tradicinio Bažnyčios mokslo apie santuokos sakramentą. Popiežiaus rašte yra keturi pagrindiniai skyriai.

1. Pirmajame praplečiama bažnytinių teismų kompentencija, kitaip tariant, padidinamas skaičius teismų, kuriuose galima pradėti santuokos niekinumo bylą. Pagal iki šiol veikiantį Bažnyčios teisių kodeksą, tokiom bylom kompetentingas teismas buvo arba tos vietos, kur sudaryta santuoka, arba kur yra pastovi gyvenamoji vieta tos šalies, kuri pradėjo bylą. Dabar kompetencija praplečiama ir kitiem teismam, būtent: a. vietos, kurioje bylą pradėjęs asmuo turi nors ir laikinę, bet ilgesnio laiko gyvenamąją vietą; b. vietos, kurioje galima surasti daugiau reikalingų liudininkų ir įrodymų. Yra pramatyti ir tokie atvejai, kai bylos dar nebaigus, leidžiama perkelti iš vieno teismo į kitą.

2. Bylą nagrinėjąs tribunolas ir toliau lieka kolegijinis — trijų asmenų. Nauja yra tai, kad dabar vyskupų konferencijos atskirais atvejais, ir tai tik pirmoje instancijoje, byla galės pavesti tik vienam dvasiškiui. Kolegijinis teismas, susidedas iš trijų asmenų, galės būti tokios sudėties: du dvasiškiai (kunigai ar diakonai) ir vienas pasaulietis. Pastaroji norma taikoma tiek pirmosios, tiek antrosios instancijos teismams. Teismo narys pasaulietis turi būti vyriškis. Taip pat pasauliečiai gali būti teismo auditoriais, asesoriais, jei tik yra susipažinę su santuokos teisės nuostatais. Moterys gali būti teismo notarais, advokatais, kancleriais.

3. Įsigaliojus naujoms normoms (nuo šių metų spalio 1 d.) nebus būtina, kaip kanonų teisėje nustatyta, antroji bylos instancija. Tačiau normaliai pirmojo teismo sprendimas, konstatuojąs santuokos niekinumą, ryšio gynėjo turi būti apeliuojamas į augštesnę instanciją, kuriai jis turi pateikti savo argumentus prieš padarytą sprendimą. Antrosios instancijos teismas, apsvarstęs ryšio gynėjo argumentus ir, jei yra reikalo, šalių bei advokatų pastabas — gali be naujo proceso pirmojo teismo sprendimą patvirtinti arba visą bylą dar kartą persvarstyti. Jei po teigiamo antrosios instancijos teismo sprendimo niekas neprotestuoja, šalys, praslinkus 10 dienų po sprendimo paskelbimo, gali vėl tuoktis.

4. Popiežiaus rašte dar yra labai svarbi naujovė, būtent, speciali procedūra, kuri 1990 kanone buvo numatyta tik specialiems atvejams, o dabar bus taikoma visiems: tiek santuoką naikinančioms kliūtims, tiek ir kanoniškos formos nebuvimui.

O toji speciali procedūra (iš dalies jau buvusi teisių kodekse) yra tokia: kai autentiškais ir aiškiais dokumentais yra įrodyta, kad susituokiant buvo neleidžianti kliūtis ir yra tikra, kad nuo jos nebuvo gauta dispensa, vietos ordinaras, pakvietęs abi šalis, dalyvaujant ryšio gynėjui, gali paskelbti, kad santuoka buvo niekinė. Panašiai vietos ordinaras gali padaryti, jei susituokiant nesilaikyta kanoniškos formos.

Tokiu atveju ryšio gynėjas, jei ras, kad kliūtys netikros arba kad nėra tikra, ar negauta nuo jų dispensa, — gali apeliuoti į augštesnę distanciją. Augštesnės instancijos teismas, gavęs visus dokumentus, be naujo tyrinėjimo, vien tik ryšio gynėjui dalyvaujant, gali arba sprendimą patvirtinti, arba bylą iš naujo tyrinėti ir padaryti savo sprendimą. Yra nustatyta ir terminai, kurių tarpe įvairios bylos fazės turi būti atliekamos.

Iš to viso matyti, kad teisminė santuokų bylų procedūra yra žymiai suprastinta ir pagreitinta. Ateityje visa bylos eiga pareikalaus daug mažiau laiko.

Nuo 1971 m. spalio 1 d. naujos normos yra privalomos visiems bažnytiniams teismams, pradedant vyskupijos teismu, baigiant augščiausiu, vadinama Rota Romana.

Popiežiaus rašto pabaigoje dar duotos laikinosios normos, kaip pasielgti su tomis bylomis, kurios yra eigoje, kad būtų greičiau užbaigtos.

• Vatikane jaučiamas didėjantis susirūpinimas istoriniais krikščionybės centrais Jeruzalėje. Prof. F. Alessandrini savaitraštyje "L'Osservatore della Domenica" žydams primena Ortodoksų Bendrijos išniekintas kapines Siono kalne. Izraelis teisinasi, kad tos armėnų kapinės buvo pažeistos 1967 m. karo veiksmų. Tačiau padarytoji žala ir šiandien tebėra neatitaisyta.

Slapti dokumentai vokiečių žurnale

J. KAIRYS
Mūsų bendradarbis V. Vokietijoj

Š. m. rugpjūčio 4 d. laidoje žurnalas "Quick" paskelbė slaptus dokumentus apie keturių didžiųjų pokalbius V. Berlyno klausimu. JAV, Sovietų Sąjungos, Britanijos ir Prancūzijos ambasadorių pasitarimus suintensyvino vis dar neratifikuota Maskvos - Bonnos sutartis. Mat, V. Vokietijos vyriausybė pastatė Maskvai sąlygą, kad prieš tai būtų sutvarkyti V. Berlyno reikalai — nustatyta šios miesto dalies teisinė būklė, užtikrintas gyventojų susisiekimas su R. Berlynu ir abiem Vokietijom. Šiuos reikalavimus V. Vokietijos vyriausybei, atrodo, padiktavo jos opozicija, grasindama neratifikuoti Bonnos-Maskvos sutarties, kol nebus išspręstas V. Berlyno likimas, nepaliestas ir neapsaugotas minėta sutartimi su sovietais.

Kadangi Maskva nori, kad sutartis būtų kiek galint greičiau ratifikuota, tai Kremliaus vadai ir buvo priversti pradėti derybas su II D. karo sąjungininkais V. Berlyno klausimu. Jie norėtų nedelsdami susitvarkyti su V. Vokietija, o vėliau ir visa Europa, ypač prez. R. Niksonui atskleidus savo užmojus Pekingo atžvilgiu. Nors mūsų liaudis sakydavo, kad varnas varnui akies nekerta, Kremlius nepasitiki šimtu nuošimčių raudonosios Kinijos valdovais. Todėl saugumas iš Europos pusės jam dabar rūpi daugiau nei betkada.

Du sutarties projektai

"Quick" žurnalo paskelbti dokumentai yra ištraukos pasiūlymų, Maskvos padarytų vakariečiams ir pastarųjų — Maskvai, Žurnalas, vadovaudamasis dokumentų forma, turiniu bei suskirstymu į dalis, daro išvadą, kad šie pasiūlymai yra du būsimosios sutarties projektai—sovietų ir vakariečių. Maskvos reikalavimai liudija, kad ji Bonną norėtų visiškai išstumti iš V. Berlyno. Pasak Maskvos, Rytai turi tokias pačias teises į Berlyną, kaip ir Vakarai. V. Berlynas nėra V. Vokietijos dalis ir todėl negali būti jos valdomas. Ši miesto dalis yra atskiras politinis vienetas, kuriame negali būti vietos oficialiam Bonnos veikimui ir jos kompetencijos plėtimui — posėdžiams, kongresams, V. Vokietijos parlamentui, jo komisijoms, partijoms, grupėms ir organizacijoms. V. Vokietijai neturi būti leista kištis į V. Berlyno reikalus, naudoti šio miesto teritoriją tikslams, kurie prieštarautų kitoms valstybėms. Čia, žinoma, pirmiausia turimos galvoje Sovietų Sąjunga ir R. Vokietija. Nors V. Berlyne nieko nėra, kas primintų betkokį vokišką militarizmą, Maskva reikalauja šio miesto dalies demilitarizavimo. Jos pasiūlymuose taipgi pabrėžiama, kad turi būti uždrausta neonacių ir į juos panašių grupių akcija, kuri trukdytų V. Berlyno viešą tvarką ir keltų įtampą. Kadangi neonaciais ir į juos panašiais Maskva laiko visas nekomunistines partijas bei organizacijas, tai praktiškai V. Berlyne būtų leista veikti tik kompartijai ir jai giminingoms grupėms.

Maskvos tikslai

Ūkinius bei kitus ryšius ir susisiekimą su V. Berlynu Maskva tepripažįsta tarptautinės plotmės teise ir tvarka. O tai reiškia nuolatinius pokalbius su R. Vokietija, kaip suverenia valstybe, nes V. Berlyną tegalima pasiekti per jos teritoriją. Be to, turi būti panaikintos V. Berlyno ir V. Vokietijos teisinės normos, saistančios V. Berlyną su Bonna. Politinis V. Berlyno atstovavimas pereitų iš Bonnos į vakariečių rankas. V. Vokietija tegalėtų V. Berlyno reikalams atstovauti tik konsuliarine tvarka ir tik civilinės teisės ribose. Tuo tarpu savąsias teises V. Berlyne Maskva nori išplėsti ir čia atidaryti Sovietų Sąjungos generalinį konsulatą, nors V. Vokietijai draudžia betkokią reprezentaciją. Tas konsulatas tada taptų centrine špionažo įstaiga, o jam į pagalbą ateitų siūloma atidaryti orinio susisiekimo bendrovės "Aeropflot" atstovybė. Diplomatų ir tarnautojų vardu V. Berlyną užplūstų masė sovietų šnipų. Esminių Maskvos nuolaidų nematyti net ir dėl V. Berlyno gyventojų lankymosi R. Vokietijoje. Maskvos nuomone, šį klausimą turi išspręsti patys vokiečiai, t. y. V. Berlyno senatas ir R. Vokietijos vyriausybė.

Pritariama ir reikalaujama

"Quick" žurnalas pateikia ir antrą medalio pusę — vakariečių ambasadorių pasiūlymus Maskvai. Kadangi šiuose pasitarimuose jie palaiko nuolatinius ryšius su Bonna ir V. Berlyno burmistru, reikia manyti, jų projektui yra gautas pastarųjų pritarimas. Vakariečiai sutinka, kad V. Berlynas nėra oficiali V. Vokietijos dalis ir todėl negali būti jos valdomas. Jie taip pasisako už suspendavimą tokių teisinių normų, kurios reguliuoja V. Berlyno ryšį su V. Vokietija, ir tuo pačiu, žinoma, už Bonnos konstitucinių organų bei institucijų veiklos sustabdymą V. Berlyne. Vakariečių pasiūlyme V. Berlyno gyventojų atstovavimas užsienyje pavedamas V. Vokietijai, tačiau jis turėtų būti pilnutinis, o ne vien tik civiliniuose reikaluose, kaip siūlo Maskva.

Susisiekimas tarp V. Berlyno ir V. Vokietijos turėtų būti laisvas, niekone nevaržomas, kontrolė — ribotis tik važiuojančių tapatybės ir pervežamo turto nustatymu. Nesusipratimus sprėstų ne R. Vokietijos pareigūnai, kaip daroma lig šiol, bet keturių didžiųjų speciali komisija. V. Berlyno nuolatiniams gyventojams lankytis R. Berlyne ar R. Vokietijoje turi būti leidžiama tokiomis pačiomis sąlygomis, kokias dabar turi V. Vokietijos gyventojai. Šis vakariečių ambasadorių pasiūlymas nėra pakankamas. Kaip praktika rodo, V. Vokietijos gyventojų lankymosi sąlygos dažniausiai priklausė ir dabar priklauso nuo pereinamųjų punktų pareigūnų savivalės. V. Berlyno gyventojams reikėtų iškovoti šiuo klausimu tvirtesnę poziciją.

Už Sovietų Sąjungos generalinio konsulato įsteigimą V. Berlyne yra valstybės sekr. Bahr, vedęs derybas su Maskva praeitais metais. Žurnalas "Quick", pateikdamas abiejų sutarčių projektus, rašo ir apie Bahro pastangas prikalbinti Vašingtoną, kad būtų sutikta su šia mintimi. Tačiau praėjusį mėnesį prez. R. Nixonas pranešė kancleriui W. Brandtui, kad jo vyriausybė vis dar labai abejoja dėl leidimo konsulatui steigti. Pagal paskutinės žinias, Londonas linksta į Maskvos pusę.

Priekaištai Bonnai

"Quick" priekaištauja Bonnai, kad ji Berlyno reikalais klaidingai informuoja visuomenę, daro perdaug nuolaidų Berlyno gyventojų atžvilgiu, yra pasirengusi atsisakyti V. Vokietijos reprezentavimo V. Berlyne ir netgi stengiasi prišnekinti vakariečius nusileisti Maskvai. Savaime suprantama, dokumentų ištraukų paskelbimas "Quick" puslapiuose labai nepatiko kanclerio W. Brandto vyriausybei. Ji grasina padaryti atitinkamas išvadas ir imtis priemonių prieš žurnalą bei jam medžiagą parūpinusius asmenis. Vyriausybė labiausiai kaltina bei įtaria opoziciją ir jos vadus. Kaip matom, slaptus dokumentus jau skelbia ne tik amerikiečių bet ir vokiečių spauda.

Baigiant tenka pabrėžti, jog dabartinė V. Berlyno būklė primena 1938 m. Miuncheno sutartį Čekoslovakijai padalinti. Skirtumas tik toks, kad Berlyno reikaluose svarbiausiu veiksniu buvo, yra ir gali būti Bonna, o Miuncheno sutartis buvo sudaryta be Prahos pritarimo jos sąskaiton.

JUNGTINĖS TAUTOS NEGALUOJA

PR. ALŠĖNAS

Teoriškai šiandieninė Jungtinių Tautų organizacija, jungianti daugiau kaip 100 valstybių atstovus, turėtų būti ypatingai didelė, svarbi ir pajėgi institucija spręsti viso pasaulio reikalus. Deja, taip nėra. Tai gerai mato ar bent jaučia eiliniai žmonės, o ką jau bekalbėti apie politinio "meno" žinovus — valstybininkus, diplomatus, tarptautinės teisės specialistus, kurie iš to duoną valgo...

Vienas tokių yra britų lordas Cherwell, savo laiku buvęs pirmaujantis Britanijos konservatorių kalbėtojas ir komentatorius, artimas premjero W. Churchillio bičiulis, jo ministerių kabineto narys, turėjęs didelį vaidmenį britų atominės energijos vystyme. Susipažinkime su jo nuomone apie Jungtines Tautas.

"Esame užhipnotizuoti JTO šūkių" — teigė lordas Cherwell. Vienok iš jo tolimesnių išvadų buvo aišku, jog Jungtinės Tautos toli gražu nėra pajėgios spręsti pasaulinio masto reikalus dėl daugelio priežasčių.

Lordo žodžiai

Aš nemėgstu gyventi kvailių rojuje ir būti maitinamas išpūstomis svajonėmis. Norėčiau, kad Jungtinės Tautos dirbtų ir būtų pajėgios pasiimtą uždavinį įvykdyti. Deja, toms pareigoms jos visiškai netinka. Šiuo metu tarytum jau įsipilietino ir įėjo į madą vienas posakis: "Siuskime šią bylą Jungtinėms Tautoms". O kas atsitinka nusiuntus? Tiktai bylos prastūmimas pro tam tikrą ceremonialą ir... viskas. Kas gi yra ta superorganizacija, į kurią mes taip įtikėjom? Jungtinės Tautos dabar savo šeimoj turi daugiau 100 vadinamųjų suvereninių ir nepriklausomų valstybių. Reikia atkreipti dėmesį į tai, jog tos valstybės yra labai skirtingos savo dydžiu ir jėga, pradedant milžiniškomis galybėmis, kaip JAV, Sovietų Sąjunga, ir baigiant tokiomis valstybėlėmis, kaip Panama, Islandija ir kt. Taigi, vienas tų Jungtinių Tautų didžiųjų narių gali būti 1.000 kartų didesnis už mažąjį, nekalbant jau apie tų valstybių turtingumą ir vispusišką pajėgumą, kuris dažnai esti dešimtimis tūkstančių kartų didesnis.

Išmokslinti ir beraščiai

Jungtinėse Tautose yra sudarytas toks kredencialų komitetas, bet jis nėra pajėgus, o pagaliau ir nesistengia išaiškinti, ar pristatytieji valstybių delegatai atstovauja tų kraštų piliečių daugumai, ar jie yra tinkamai išrinkti. Praktikoj būna šitaip: kas nors ir kuriam nors krašte užgrobė valdžią, kaip pvz. Kadaras Vengrijoj, Husakas Čekoslovakijoj, ir siunčia savo klikos delegaciją į Jungtines Tautas, čia ji, be abejonės, balsuos tik už tą vieną diktatorių, kuris ją siuntė, bet ne už visą tautą. Skirtingi reikalai yra taip pat tarp augštai civilizuotų bei išmokslintų kraštų ir tų, kuriuose gyventojai daugiausia nemoka nei skaityti, nei rašyti. Ir į šitokį faktą niekas neatsižvelgia.

Jungtinių Tautų visumos sesija yra laikoma ar bent turėtų būti pajėgiu veiksniu šioje organizacijoje. Ji turėtų būti lyg ir augščiausiasis pasaulio tribunolas, kurio nutarimus privalo vykdyti visos valstybės, be jokių atsisakymų ar svyravimų. Bet ar taip yra?...

Valstybių blokai

Ką gi reiškia tas "augščiausiasis tribunolas"? Tokio tribunolo sąvoką, be abejonės, būtų galima priskirti JT visumos sesijai, žinoma, nelaikant jos teisiniu organu. Jos nariai nėra tam tikslui prisaikdinti, jų visuma nesudaro jurisdikcinio vieneto ir nėra įstatymų tokia pripažinta. O visdėlto visumos sesijos funkcijos — labai panašios į tribunolo. Iš kitos pusės, reikėtų pripažinti, jog tą "tribunolą" labai skiria jo nevienalytiškumas. Juk Jungtinių Tautų visumos sesijos nariai yra susiskaldę į nepaprastai daug blokų. Tenai yra pvz. Afrikos-Azijos valstybių blokas, Pietų Amerikos blokas, anapus "geležinės uždangos" esančių valstybių blokas. Blokų valstybės privalo balsuoti visos kartu, nors kaikurios ir nenorėtų.

Saugumo Taryba

Ši Jungtinių Tautų institucija yra sudaryta iš penkių didžiųjų jėgų nuolatinių narių ir šešių narių, rinktų dvejiem metam. Tie "didieji" turi veto teisę, o išrinkti "mažieji" — ne. Pagal Jungtinių Tautų čarterį, visumos sesija savo nutarimus gali tik rekomenduoti, o Saugumo Taryba gali ir veikti. Kiek tokių rekomendavimų buvo, o ar juos leido įgyvendinti sovietų veto Saugumo Taryboj? Juk Kremliaus atstovai Saugumo Taryboj jau yra panaudoję savo veto teisę rusišku žodeliu "niet", berods, tiek kartų, kiek Jungtinėse Tautose yra narių — daugiau šimto!... Tuo tarpu JAV, kitas didysis ir nuolatinis Saugumo Tarybos narys, tuo veto "ginklu" tepasinaudojo tik du kartu. Kaip mažam vaikui negalima duoti degtukų, blogos valios žmogui — ginklo, taip ir blogų intencijų valstybės valdžiai — kokios nors išimtinės teisės, nes ji, kaip matome, buvo panaudota griaunamiems tikslams.

Dėl tų tad priežasčių Jungtinės Tautos su savo visumos sesijomis ir Saugumo Taryba niekad negalėjo būti ir ateityje nebus veiksmingomis. Tai ypač ryškiai parodė Vengrijos, Čekoslovakijos tragedijos, Artimųjų Rytų reikalai ir kitos pasaulio problemos.

Nesurašyti susitarimai

Pr. N. SAVĖNAS

Vienos apylinkės laisvės kovos, būdingos ir visai Lietuvai

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Pertvarkymai

Po šios patirties buvo aišku, kad ilgesnį laiką išlikti žeminėje tebus galima tik nuolatinės mirties grėsmėje. Tada žmogus galės pakęsti ir šalia savęs kitą, nes kiekvienas draskymasis tegali būti jo pačio mirties priežastimi. Taip pat, paaiškėjus visoms blogybėms, 1944 m. gegužės mėnesį sutvarkėme geriau ventiliaciją, prijungdami daugiau mūsų žvėrelių urvų, vienu atsivedėme net šaltinio vandens. Įsitaisėme vieną gana patogų įėjimą ir dar įsiruošėme antrą, kuris tiko tik vasarai. Vilkinės viršų apsodinome eglaitėm ir pušelėm, aptaisėm viržiais ir niekas negalėjo atskirti buvusio kasimo nuo visos aplinkos, nors ir rudens metu jau buvome visa gerai užslėpę. Taip mūsų Vilkinė virto tikrai karališka pilimi, kuria žadėjome naudotis sunkių kovų dienomis.

Vestuvės

Birutė ir Mirga jau žiemos metu susitarė su Juozu ir Algiu. Žinoma, kaip visada, senesnieji giminės turėjo savas pažiūras. Abu jiems atrodė nepakankamai turtingi, net ir studijų nebaigę. Kiek kitaip žiūrėjome jaunesni: abudu buvo geri vyrai, nelinkę gerti. Juozas daugiau kaip vieną stikliuką neėmė, o Algis palikdavo jį stovėti ant stalo. Jei Algis nemokėjo nė arklio pakinkyti, nelaikėme blogybe (Algis apmovė pas mus arklį pavalkais, sumetė sumatą, bet toliau nė iš vietos: jievos buvo trumpos ir su lanku neįtiko į jienas; taip būsimasis inžinierius nežinojo ką daryti).

Paruošiamieji rūpesčiai

Per Velykas abi merginos atvažiavo pas mus. Visi nuvažiavome pas mūsų tolimesnį giminaitį vienos netolimos parapijos kleboną ir parodėme Birutės susirastąjį "preikšą" — tikrą žemaitį ir Mirgos ūžkurį — gryną augštaitį. Susitarėme, kad per Žolinę bus vestuvės, tylios ir be svečių, nes tiek viena, tiek antra nebuvo linkusi triukšmingai ištekėti, kai jų abiejų ir mūsų kitų namus tebedengia S i b i r o tremtinių mirties šešėliai. Birutė paprašė, kad šis klebonas ją ir Mirgą sutuoktų vienoje nedidelėje mūsų krašto bažnytėlėje, kur buvo sutuokta jos mama, nes tėvas buvo indiferentas ir manė, kad nėra ko eiti į bažnyčią. Motinai užsispyrus, sutiko, kad būtų sutuoktas savo giminės bažnytėlėje, kurią buvo statęs jo vienas proseneliu. Taip ir sutuokė juos tenai, bet ne motinos parapijoje. Dabar prašė ir Birutė, kad ten ją sutuoktų šis jos motinos giminaitis ir jos t ė v o proseneliu bažnytėlėje, nors kito ryšio su šia vieta jokio nebuvo: nė vienas nepriklausė šiai parapijai, o šiam klebonui buvo net trečias dekanatas. Bet šis senukas klebonas pažadėjo visa sutvarkyti, nes Birutę jis ir krikštijo tėvų namuose, nes Birutės tėvas tenusileido vaikus krikštyti tik namuose ir jei krikštys šis klebonas, kurį tėvas vis tik gerbė. Pastarojo isitikinimu, krikšto vanduo išgąsdina vaiką ir t.t. Todėl nenuostabu, kad šis senukas klebonas visada Birutei buvo daugiau paslaugus ir net gerokai pataikaująs. Ir dabar jis buvo už Birutę ir Juozą gana aštriai subaręs senuosius giminaičius, kurie Juozą laikė neturtingu ir netinkamu į vyrus.

Sekminių išvakarėse

Lietuvos rezistencijos suėmimai, vietinės rinktinės išsklaidymas palietė Juozą ir Algį. Abu negalėjo gyventi pas tėvus, todėl ir atsirado mūsų giminėje. Nuvažiuodavo pas saviškes, bet ten visos akys įsmigdavo į tuos leišius "berninus". Buvo lyg ir nepatogu būti jiems pas merginas, o merginoms — nejauku. Todėl Birutė sutarė vestuves iš Žolinės atkelti į šeštadienį prieš Sekmines. Ja pasekė ir Mirga. Reikalus sutiko sutvarkyti senukas klebonas, nors iki Sekminių buvo telikę apie porą savaičių. Jo žodžiais, esą nėra ko laukti, nes ilga virvė arba trūksta, arba — tik lopšiui parišti. Tuo pasakymu jis ir nuramino vieną Birutės pustečių, kuri vis jieškojo Birutei turtingo vyro. Tas priminimas buvo anai moteriškei perskaudus, nes ji buvo liudininkė įvykio prieš trisdešimt metų, kai giminėje buvo kiek neįprastos vestuvės. Jaunoji, vos atvažiavusi į vyro namus, buvo nuvesta į kambariuką, kur ir gimdė. Tuo metu Butiškių Vasiliausko pasiundyti pusberniai atsinešė lopšį ir jaunavedžių namuose per vestuves ėmė supti kažką dainuodami. Neišvažiavus dar vestuvininkams, pradėjo krikštynas, nes tas pats kunigas, dabar šis klebonas, pakrikštijo kūdikį...

Jungtuvių iškilmės

Šeštadienį prieš Sekmines atvažiavo abi merginos į šią bažnytėlę vienos, pasiėmusios vieną draugę latvaitę Veltą. Birutės pasikviestas, Karlis negalėjo atvykti iš kariuomenės. Mūsų Irma prieš metus mirė difteritu ir buvo laikinai dar palaidota toli nuo savo tėviškės. Zenta ir dabar atsisakė, nes ji negalinti dalyvauti "katolių" bažnyčioje. Mūsų susirinko nemažai. Bažnytėlėje buvo atlaikytos Mišios už visos giminės išvežtuosius, mirusiuosius ir atskirai už jaunavedžius, nes atvažiavo ir kitų kunigų. Mūsų klebonėlis su kitais palaimino juos partizano daliai, abi nuotakas našlėmis ir Sibiro tremtinėmis, iš kur viena jų ir dabar negauna teisės grįžti. Deja, jungtuvėse nedalyvavo ta užsispyrusi pustetė — išvažiavo po Mišių, nes nuotaka pasirinko neturtingą ir ne savo "plauko". Bažnytėlės klebonas pasikvietė visus pietų, pagerbdamas savo seną draugą mūsų klebonėlį ir senos giminės paskutinę atžalėlę... Tik pavakaryje išsirengėme pas mus, kur dar bus keli saviškiai ir mūsų kovos draugai. Jaunavedžiai su Velta pasiliks iki antradienio, o tada su vyrais, bet ne su "berninais" važiuos į savo namus. Velta čia buvo sąmoningai paimta liudininke, kad kaimynams latviams nebeniežėtų liežuvis, kas tie du jauni "leišiai". Antra, Velta buvo linkusi dairytis į "leišius", kaip darė seniau jos vyresnė pusseserė, viena ausmietė (prieš II D. karą veikė latvaičių korporacija Ausma). (Bus daugiau).

A † A
Stasiui Ruzgei
Brockville, Ont., mirus, žmoną ELENĄ, dukras EMILIJĄ GRAHAM, VANDĄ ACTON ir VIDĄ SHERLOCK su šeimomis nuoširdžiai užjaučiu liūdesio valandoje —
Toronto, Ont. **Vl. Germanavičius**

368-6813
KLAUSKITE-PATARSIM-PADĖSIM

Patarimų tarnyba "Tėviškės Žiburių" skaitytojams, bendradarbiaujant su dienraščio "The Telegram" Action Line skyriaus tarnyba. Skaitytojai kviečiami kreiptis raštu į "TŽ" redakciją įvairiais klausimais, į kuriuos atsakymai bus parūpinti Action Line arba "TŽ".

Nuskridau Europon vienos bendrovės lėktuvu, o grįžau — kitos. Paryžiuje, Orly aerodrome, buvau perkeltas į kitą lėktuvą, bet mano lagaminas nebuvo perkeltas. Nusileidus lėktuvui Kanados aerodrome, ve'tui jieškojau savo lagamino — jo nebuvo. Užpildžiau atitinkamą blanką, kad surastų dingusį lagaminą. Deja, net ir po septynių savaičių nieko negavau. Viena bendrovė kaltina kitą, bet lagamino nesuranda. Man nesvarbu kuri bendrovė atsakinga — prarastas lagaminas turi būti atlygintas. Esu universiteto studentas ir man svarbu gauti atlyginimą, kad galėčiau nusipirkti drabužių.

B. S., Niagara Falls

Gausite $200. Lėktuvų bendrovės tebekaltina viena kitą. Viena jų sako, kad atsakinga ta bendrovė, kuri priėmė lagaminą, o kita atsakomybę suverčia lagaminą perkėlusiai bendrovei. Kanados bendrovė sutiko atlyginti, nors mano, kad Europos bendrovė yra atsakinga.

MOHAWK
FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS
Nemokamas į namus pristatymas.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Vasarą visi važiuojame į Wasagą

KAZYS MILERIS

Kai girdi kalbant apie vasarą, apie atostogas ir nuvažiavimą prie ežero, gali dažniausiai būti tikras, kad kalba eina apie Wasagą. Ir tai tinka ne tik Toronto, Hamiltono, bet ir viso Niagaros pusiasalio bei dar toliau gyvenantiems lietuviams. Wasaga yra lietuvių vasaros Meka. Čia vežami mūsų vaikai stovyklauti, čia, jei pats neturi vasarnamio, tai tavo draugas ar kaimynas tikrai turi. Kad ir ilgajam savaitgaliui atėjus, kodėl nepasukti į Wasagą ir ten nepraleisti dienos ar dviejų dienų? Bet Wasaga, kaip ir moteris, yra linkusi su metais keistis. Kasmet atvažiavęs randu ją vis kitokią. Kiek daug ji pasikeitė nuo mūsų pirmųjų metų Kanadoje! Anksčiau čia buvo plati erdvė, vėjo žarstomas švarutėlis paežerės smėlys ir kur-ne-kur užmatoma besimaudanti žmogysta. Dar anksčiau galbūt tik mušeikos iroquois indėnai, besitraukdami nuo Midlando, ten ištaškę ramią huronų gentį, Wasagoje nusiplaudavo sukruvintas nosis. O dabar čia viskas yra kaip ir Žemaičių Kalvarijos atlaiduose — nesvarbu kaip, bet turi ten būti, kad atsigautum kūnu ir dvasia.

Nelengva atpažinti

Springhursto paplūdimys pilnas lietuviškos publikos. Dėl įvairių saulės kepurių, ušsilipdytų ant nosies lapų ir visokio kitokio margo priedangalo tie patys daug kartų matyti veidai pasidaro netaip jau greit atpažįstami. Daugumas, būreliais sugulę ant patiesalų, snūduriuoja ar šnekasi. Kitas sėdi vienas kaip jogas, po pilvu susikryžiavęs kojas, ir pamaldžiai susikaupęs žiūri į ežero tolumas. Vienas stalas apgultas šachmatininkų. Senas profesorius čia įrodo Buffalo Billui, kad jis netik nėra primiršęs chemijos formulių, bet ir gerai žino kaip vaikščioti su karaliene.

Kaimynystėje du torontiškiai diskutuoja pensijų reikalą. Suprantu, kad kiekvienas jų dirba skirtingose įmonėse ir gauna nevienodą atlyginimą. Vieno darbovietė paaiškėjo esanti Massey-Harris, o kito darbovietė visą laiką buvo vadinama "ten, kur aš dirbu". Jų pasikalbėjimą dažnai pertraukdavo angliškai kalbanti moteris, kuri atrodė esanti to "kur aš dirbu" žmona.

Man parodo čia tarp tingiai laiką leidžiančiųjų lyg paradui išsitempusį Lietuvos kariuomenės pulkininką. Dabar jis su pilka sermėga, "kozerine" kepure ir ligi kaklo užsegiotais marškiniais. Atrodo, kad jis sveikatos ne iš saulės besitiki, bet iš paties Dievo. Visur girdisi lietuviškas klegesys, tik jaunuosius sunkiai beišskirsi, nes jie kalbasi ir šūkauja tarp savęs angliškai.

Jei vasarą tos saulės visur daug, tai paežery jos pasidaro dar daugiau, ir ji čia tikrai kepina. riebalais išteptus blizgančius kūnus.

Palangą prisiminus

Kažin kiek čia bėra likę mūsų Palangos, Birštono ir Kulautuvos buvusių vasarotojų? Dar matau palysusių blauzdų ir stipraus tautinio nusiteikimo buvusį augštą užsienio prekybos departamento pareigūną, gusarų pulko viršilą, dabar pasidariusį jau Faruko išmierų žmogumi, matau nuo rūkymo apsvilusiais pirštais apskrities valdybos buhalterį ir švietimo žinybos pareigūną, kuriam šitame krašte tik žalias doleris šviečia. Čia dar nemaža tų, kurie Palangoje turguj mano mamai brangiai mokėdavo už pirmąsias braškes ir saldžią grietinę. Dar atsimenu, kaip puošni sostinės poniutė ilgu pirštu rodydavo į vežime sudėtas kaimo gėrybes ir klausdavo: "Po kam tas?" Kur bebūtum, visur yra proga pagyventi ir atsiminimais.

Paplūdimys yra dar vienas svieto lygintojas. Maudymosi apdare visi atrodo tokie patys Dievo vaikai. Pasižiūrėjus sunku pasakyti, kuris važinėja šešių tūkstančių dolerių automobiliu, kuris turi apartamentinį namą, jau išmokėtą alinę ar gal tik nedarbingumo, senatvės pensijos čekį kišenėje. Gyvename laikus, kai žmonės pasidarė labai išgąsdinti vėžio ligos. Bijoma daug ko valgyti, nevalgyti, rūkyti, gerti. O dabar jau kiti pradėjo baidytis ir saulės. Gal ką ir atbaidys nuo saulės, bet tik ne moteris. Jos grožį perka bet kokia kaina. Tačiau ir nelabai pastabiam žiūrovui matyti, kaip amžiaus metai pasijuokia iš tų buvusių gražių linijų ir rėdastinės odos.

Viena akimi

Klausydamas žmonos patarimo, kaip geriausiai įdegti, išsitepu barsuko taukais, atsigulu ant patiesalo ir bandau užsnūsti. Viena akis lengvai užsimerkia, bet antroji vis stebi pražygiuojantį gražų prieauglį. Su ta viena akimi matau ir toliau besišnekučiuojančius, kojom smėlį spardančius savo hamiltoniškius. Norisi atspėti, apie ką jie dabar kalba. Viešbučio savininkas tikriausia dar visiems tebepasakoja apie savo žvejojimą Kvebeko ežeruose, teisininkui bus užėjęs noras pareikšti savo nuomonę apie prez. R. Niksono kelionę į Kiniją, o buvęs II D. karo leitenantas paprastai nekalba nieko. Kažkas pasijuokia iš seno prisiekusio Wasagos vasarotojo, kad jis baiminasi šalto vandens. Tas atsikerta, kad drąsos jam visur užtenka. Bijoti galėtų nebent tik ugnies, žmonos ir perkūnijos . . .

Gražiausi vasarą Wasagoje yra vakarai po saulėlydžio. Jie man primena Palangos pušynus, gražiai išvedžiotus žvyro takus, puošniai vakarui apsirengusius vasarotojus ir policijos dūdų orkestro koncertus. Čia vakarais irgi viskas kažkaip panašu. Tik gal ten negalėjai pamatyti lauke prie vasarnamio ant ugniakuro kvapniai šutinamos mėsos, su stiklinėmis rankose aplink susibūrusių vyrų, negalėjai girdėti rėkiančių tranzistorių. Bet visa tai man čia patinka. Aš šiemet net pasigedau to vidurnakčio dainininko, kuris pernai nakties ramumoj garsiai skųsdavosi pradėęs žirgą ir kamanėles . . .

Gražiai giedama

Wasagoje žmonės linksminasi, bet ir meldžiasi. Sekmadieniais čia — pamaldos, kaip ir Toronto šv. Jono ar Hamiltono AV bažnyčiose. Niekur nebuvau girdėjęs tokio gražaus sutartinio giedojimo. Kitas netgi gali susidaryti išvadą, kad tik giesmininkai mėgsta vasaroti. Nepažįstamas su juodais akiniais kunigas laiko pamaldas ir labai sunkiai skaito Mišių tekstus, neduodamas progos įsigilinti į žodžių reikšmę. Pamoksle kalba apie Dievo didybę, primindamas Australijos, mėnulio bei planetų nuotolius ir to paties Dievo rankų iškarpytą mažytį medžių lapelį. Tam sekmadieniui skirtoje maldoje paskaito apie žemiškų turtų atsižadėjimą ir siekimą vien tik Dievo malonės. Visa bažnyčia pamaldžiai išklauso, bet nė vienas turbūt negalvoja taip pasielgti. Jei ne visus galėjai sutikti paplūdimy, tai po pamaldų šventoriuje pamatai ir tuos, kurie nėra saulės garbintojai, čia vasaroja tik dėl pušyno oro ir ramaus pasėdėjimo priebuty.

Pakeliui į namus

Kai perkaitus rugpjūčio saulė perbėga Mėlynųjų kalnų viršūnėmis, Collingwoode nusiritą ant kažkokio balto su bokštais pastato ir pagaliau p r a d e d a merktis į vėsius Georgian įlankos vandenis, susirenku prie automobilio išmėtytus savo daiktelius, užsivelku vasarą visai nereikalingą drabužį ir leidžiuosi į namus. Dar sykį pervažiuoju Pinecrest alėja, pasižiūriu į mane priglaudusią "Saulutę", pasakau sudiev man neįprasto gerumo šeimininkams ir įsuku į didįjį judėjimo kelią. Važiuoju į namus saulės įdegtais skaudančiais pakinkliais, nuo neproporcingai maišytų gėrimų džiūstančia burna ir su mintim, kad rytoj — darbas. Kas yra tas "good time"? Argi ir aš jį turėjau? Įsuku į 26-tą kelią. Eismas nelabai didelis. neturiu ko skubėti.

Vasaros įkaitinti laukai kvepia džiūstančiais dobilais, vandens marka, švendrynais ir raugintu pašaru. Toks pat vidurvasaris kaip ir Lietuvoje. Ir aš akimis bėginėju po laukus, ieškodamas šienu pakrauto vežimo, jį sunkiai traukiančių arklių, baltų skarelių, atlapų trinyčių ir man suprantamo klegesio. Labai greit gali ir sentimentaliu pasidaryti besiklausydamas radijo — "I have a never ending love for you", stebėdamas toli horizonte ilgesingas m ė l y n ų miškų tolumas ir jausdamas, kad tame dideliame automobilyje esi tik vienas.

Nealkani valgytojai

Pasukau į 27-tą kelią, o iš jo — į dabar taisomą 400-tąjį. Žmonės pakelėse sustoja, pasitiesia stalus ir valgo. Negaliu įsivaizduoti, kad jie būtų alkani, bet valgo, nes valgymas priskiriamas prie žmogaus malonumų. Jau senovės romėnai mums paliko šitą nereikalingo valgymo paprotį, o katekizme persivalgymas įtrauktas tarp didžiųjų nuodėmių. 401-masis kelias pilnas eismo. Įvažiavus į karalienės Elzbietos plentą, jis dar sutirštėja. Bet man jau nedaug kelio iki namų. Karališkojo plento vairuotojai netokie mandagūs, kaip kitų kelių. Vienas ir kitas patriūbija iš paskos ir pamosikuoja rankomis. Gaila, kad negaliu suprasti, kas jiems nepatinka, ar kad pergarsiai klausausi radijo, ar kad spaudžiu 40 mylių į valandą.

Ką sakyti bendradarbiams?

Už gero pusvalandžio jau būsiu namuose, pasibaigs mano kelionė ir atostogos. Ką sakysiu, rytoj nuėjęs į darbą, savo bendradarbiams? "I had a wonderful time! . . ." Taip geriausia. Kitaip viskas pakibtų ore, negalėtum greit užbaigti pasikalbėjimo ta tema. Ar kitam tikrai yra svarbu, kaip tau sekėsi? Nemanau. Bet žmonės vienas kito klausia, kadangi tai mandagu ir įprasta.

Dar niekad nepraleidau vasaros, neapsilankęs Wasagoje. Kasmet grįžęs galvoju, kad tai buvo mano paskutinės atostogos ten. Tačiau ateina kita vasara, su ja — nauja atostogų nuotaika, ir aš vėl pradedu ruoštis kelionei į Wasagą, nes vasarą visi važiuojame į Wasagą . . .

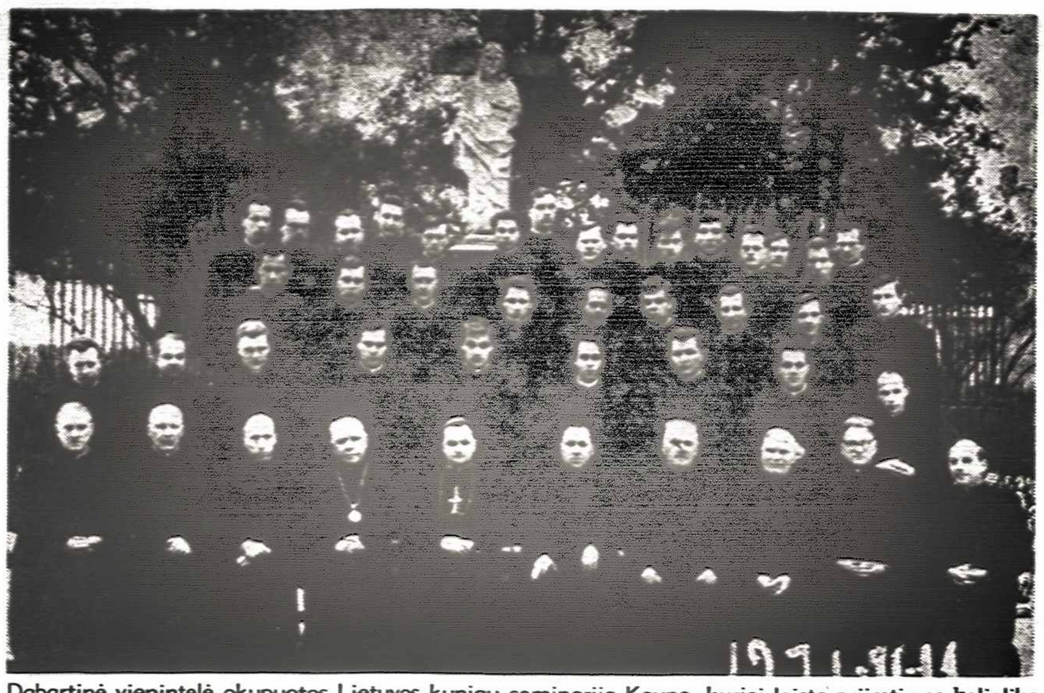

Dabartinė vienintelė okupuotos Lietuvos kunigų seminarija Kaune, kuriai leista priimti vos keliolika klierikų. Nepriklausomos Lietuvos laikais buvo keturios kunigų seminarijos su keliais šimtais klierikų. Vidury naujasis vyskupas R. Krikščiūnas, jo kairėje — seminarijos rektorius kun. V. Butkus

ĮSPŪDŽIAI IŠ EUROPOS

Kelionės džiaugsmai ir vargai

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Jau Italijoje

Priešpiečius valgėme Turine, kuris yra pramonės miestas, pilkas, nešvarus, tvankus. Pavalgę sėdome į vėsinamus autobusus ir skubėjome į Milaną, kur turėjome nakvoti. Pro autobusų langus sekėme vienodą ir neįdomų šiaurinės Italijos gamtovaizdį.

Pavakariais atsiradome Milane. Pirmasis įspūdis: senoviška, bet stilinga namų statyba. Pasigedome modernių namų bei dangoraižių, kaip mūsų akiai įprasta Kanados ar Amerikos miestuose. Buvome paskirstyti į du viešbučius ir likusią vakaro dalį laisvai apžiūrinėjome miestą. Krautuvėse galima gauti visa, ko tik nori, bet kainos (gal tik turistams) gana augštos. Išbandėme itališką alų. Nekoks. Tačiau v y n a s visų buvo pripažintas geru, kaip vienas torontiškis išsireiškė — "magnifico!" Apie vidurnaktį visi ekskursantai jau buvome grįžę į viešbučius poilsiui. Iš ryto apžiūrėjome garsiąją Milano katedrą. Čia ir nuotykių turėjome: į katedrą neleidžiama įeiti moterims, dėvinčioms sukneles be rankovių, ar vyrams trumpom kelnėm. Ką gi — teko skolinti lietpalčius vienas kitam. Taip prisidengę "nuogumą" apžiūrėjome katedros vidų. Įspūdinga ir gražu. Trumpai tariant, čia galėtum praleisti dienų dienas, besigrožėdamas dailininkų bei skulptorių darbais. Taip pat apžiūrėjome Leonardo da Vinci "Paskutinės vakarienės" originalą.

Įkyrūs paaugliai

Sakoma, kad italai nesąžiningi, tačiau kai viena mūsų ekskursantė pamiršo viešbutyje piniginę su pinigais, grįžusi ją rado pas viešbučio budintį tarnautoją, perduotą kambarių tvarkytojos. Gal kiek įkyresni italai paaugliai vyrukai, kurie tikrai mūsų mergaitėm nedavė ramybės. Gatvėse beveik prievarta norėjo užmegzti pažintis, siūlėsi aprodyti miestą ir pan. Tačiau mūsų merginos — apsukrios, mandagiai padėkojusios, atsikratydavo nepageidaujamų garbintojų.

Užkandžiavome Veronoje, mažame, bet labai gražiame miestelyje. Senosios Romos laikų pilies griuvėsiuose tuo metu vyko operos festivalis po atviru dangumi. Pravažiavę Vincenzą ir Paduvą, apie 6 val. vak. pasiekėme Veneciją. Persikėlę laivais į didžiausią iš 147 salų, kurioje yra Šv. Morkaus aikštė, buvome apgyvendinti trijuose viešbučiuose. Jie buvo netoli vienas kito, tad visa grupė, galima sakyti, buvome krūvoje.

Venecijos festivalyje

Venecija gražė, žvelgiant į viršų, savo Dožų rūmais, Šv. Morkaus katedra, daugybe balandžių. Namai seni, gatvelės, kur jos pakeičia kanalus, labai siauros, pilna krautuvių, atidarų ir sekmadieniais. Tačiau žvelgiant į kanalus vaizdas, nors nematytas, nelabai koks — nešvaru. Venecija, kaip ir Florencija, garsi savo aukso dirbiniais. Daugelis ekskursančių skubėjo pasipuošti Italijos auksakalių meniškais gaminiais. Mažai kas miegojo šią naktį, nes Venecijoje vyko festivalis ir Šv. Morkaus aikštė buvo pilnutėlė. Šaligatvių kavinių stalai — apsėsti anksčiau čia atsiradusių turistų ar italų, tad daugelis tenkinosi aikštėje vykstančiomis išdaigomis, orkestrų muzika, stebėjo italų dailininkų anglimi piešiamus Veneciios vaizdus. Šviesomis papuoštą Šv. Morkaus aikštę drebino padangėje sproginėjančios įvairių spalvų raketos. Daug kas tada pajuto Venecijos romantiką. Nusisamdę gondolas, net ir dainininkus, apsirūpinę itališkuoju "vino", plaukiojo kanalais, kol neįprastas ir nelabai malonus vandens kvapas "romantikus" grąžino viešbutin. Vasarą Venecijoje nepatartina pasilikti ilgiau kaip dvi dienas, nes taršos kvapas nepakeliamas.

Istoriniai pastatai

Kitą dieną mums skirti palydovai aprodė Dožų rūmus, Šv. Morkaus katedrą, kurioje, kas norėjo, galėjo išklausyti pamaldų, nes buvo sekmadienis. Aplankėme Atodūsių tiltą ir kalėjimą, kuriame senovėje buvo kalinami ir kankinami kaliniai. Popietis laisvas. Tad daugelis išvažiavo į Venecijos paplūdimį pasimaudyti sūriame Vidžemio jūros vandeny. Kiti negalėjo pasitraukti iš krautuvių ar kavinių šaligatviuose, dar kiti lesino balandžius Šv. Morkaus aikštėje ar šiaip vaikštinėjo siauromis miesto gatvelėmis. Kaikurie aplankė stiklo pūtimo ir dirbinių fabrikus, įsigijo gražaus kristalo. "Pizos" ir "lazania" visų buvo giriamos.

Mažai miegoję ir pilni įspūdžių, kitą rytą persikėlėme laivais į autobusų stotį ir susėdome į vėsinamus autobusus. Italijoje buvo labai karšta, tvanku, be to, ir įspūdžių gausa reikalavo ramios, vėsios kelionės. Šiaurinės Italijos vingiuotais keliais pro Treviso ir Cortina d'Ampezzio keliavome į Dobbiaco. Ten pasistiprinę gerais itališkais pietumis ir pailsėję, vėl sėdome į autobus ir keliavome augštyn į kalnus per Brunico. Brennerio tuneliu atvažiavom Austrijon. Vakare pasiekėme Insbrucką ir apsistojome Tarptautiniame Studentų Name. Kiekvienas gavome po atskirą kambarį, patogias lovas. Ėjome anksčiau miegoti, nes daugiau poilsio reikalavo Italijoje praleistos dienos, nuostabūs vaizdai kelionėje į Austriją.

"Gintaro" priešas — lietus

Rytą pro kambario langus dairėmės į aplink kylančius kalnus, austriško stiliaus namus. Prieš pietus apžiūrėjome miestą, aplankėme "bierštubes" ir sutarėme, kad austriškas alus skanesnis už itališką. Kaikurie kėlėsi į kalnus pašliūžomis pasivažinėti. Kiti lankė krautuves ir ieškojo dovanų savo artimiesiems parvežti. Nekantriai laukėme "Gintaro" koncerto miesto centriniame parke, bet teko nusivilti: dėl netikėto lietaus "Gintaras" neturėjo progos pasirodyti. Tokio pat likimo susilaukė ir amerikiečių jaunimo choras, specialiai atvykęs į iškilmes. Vakare "Gintaras" šoko Tarptautiniame Studentų Name, kur, be mūsų, buvo ekskursantų iš įvairių Europos valstybių, daugiausia studentų. Juos žavėjo mūsų tautiniai šokiai ir tokia gausi, organizuota jaunimo ekskursija. Vėliau daugumas išėjo apžiūrėti miesto ir pasiklausyti tiroliečių dainų bei šokių.

Dviem kryptim

Šiek tiek pakeitę maršrutą, keliavome per Oberamergau, garsųjį Kristaus kančios vaidinimų miestą, ir Garmisch Partenkircheną iki Ulmo. Gaila, negalėjome apžiūrėti augščiausios Vokietijoje Ulmo katedros. Čia pasistiprinę vokiečių patiekalais, ruošėmės keliauti toliau. Laukėme ketvirto mūsų autobuso. Jam atvažiavus, paaiškėjo vėlavimo priežastis: kažkuriame miestelyje vaikas bandė perbėgti per gatvę ir buvo autobuso užgautas, o tai sutrukdė jo atvykimą. Susitvarkę visi keliavome toliau į Heidelbergą, garsųjį Vokietijos universitetų miestą. Čia mūsų ekskursija pasidalino į dvi dalis: skautai važiavome į Schwetzingeną — skautų stovyklą, o kiti turėjo specialią kelionę Reinu, aplankė kaikuriuos Vokietijos miestus, buvo Olandijoje ir Belgijoje.

Jubilėjinėj stovykloj

Trim autobusais, pilnais kanadiečių s k a u t ų, atvykome į Schwetzingeno jubilėjinę Europos lietuvių skautų stovyklą. Mūsų jau laukė pastatytos didžiulės karinės palapinės, lovytė, čiužinys, paklodė ir dvi antklodės. Skamba gražiai, palyginus su Toronto "Romuva" ar Čikagos Rako stovyklavietė, tačiau po patogių viešbučių įvairiose Europos valstybėse čia daugeliui atrodė labai skurdu, primityvu. Sunkiai atsidusę, nutarėme, kad esame skautai ir turime stovyklauti gamtos prieglobstyje. Žvakės, pakeitusios šviesią elektrą, nelabai mus džiugino, bet įsivaizdavome, kad taip yra "iškilmingiau". Vyresnieji tarėsi ką veikti, o jaunesnieji, radę kur patogiai galvą priglausti, pasirinko ramų nakties poilsį.

(Bus daugiau) **Kelionės dalyvis**

Ūkininko duoklė lietuvių kultūrai

JURGIS JANUŠAITIS

Gražioje V. Jonyno sodyboje, netoli Čikagos, Chesterton, Ind., vienuolika dienų plušo būsimieji tautinių šokių mokytojai. Kursus organizavo Lietuvių Tautinių Šokių Institutas, o juos globojo ir finansiškai rėmė JAV LB centro valdyba. Po sunkaus ir įtempto darbo, liepos 16 d. susirinkome į kursų užbaigtuves.

Svečių tarpe netikėtai sutikome ir seną bičiulį kanadietį ūkininką **Juozą Rastapkevičių** su žmonele Teresėle. Net nustebau — nejaugi ir ūkininkai jungiasi į tautinius šokius ir ruošiasi ketvirtajai tautinių šokių šventei, kuriai taip energingai vadovauti imasi J. Rastapkevičiaus nepertolimas kaimynas iš Lietuvos dr. L. Kriaučeliūnas.

Buvome su šiuo maloniu ūkininku nesimatę jau daugelį metų, tad tuojau susimetame pokalbiui. Juk įdomu žinoti, kaip Kanados lietuviai ūkininkai — tabako augintojai gyvena, ką veikia ir kokios viltys į ateitį juos veda.

— Ar ir Tu, Juozai, mokaisi tautinių šokių? Juk mums artimesnis būtų suktinis, o gal ir pasiutpolkę susuktume, — juokaudamas pradedu pokalbį su šiuo visada besišypsančiu vyru.

— O ne, man kiti reikalai rūpėjo. Štai čia mano išrinktoji — žmonelė Teresė. O ten, va, gale stalo sėdi dukrelė Zita. Mat, vis rūpi jaunimo šviesesnė ateitis, lietuviškas pasaulis. Tad dukrelę Zitą leidome mokytis tautinių šokių, kad vėliau ji galėtų kitus mokyti. Sakė, kad šiuose kursuose taip griebė, kad ir poilsio nebuvo kada sugriebti. Po 10 valandų kasdien. Bet patenkinta . . .

Atsimenu jį iš Lietuvos. Tai vilkaviškietis, Kudirkos Naumiesčio ir Žaliosios apylinkių vaikas. Išaugęs ir dalį gyvenimo praleidęs gimtajame Šuklių kaime, kur buvo puikus ir pavyzdingas ūkis. Juozas iš savo tėvelių paveldėjo meilę gimtajai žemei, savajai sodybai. Išvažiuodamas iš gimtųjų namų, išsivežė ir savosios sodybos žemės saują. Suvalkijos augintinis labai brangina laisvę, meilę savajam kaštui, todėl ir savos šeimos tarpe šią mintį puoselėja.

J. Rastapkevičius atkilo Kanadon ir 1953 m. įsigijo 500 akrų ūkį ir pradėjo auginti tabaką. Dabar kasmet išaugina apie 400 tonų tabako ir per visą laiką yra rinkai patiekęs per 1000 tonų tabako. Jo valdomas ūkis yra Rodney apylinkėje ir gerai tvarkomas. Darbymečio metu dirba iki 20 darbininkų. Darbo esą daug,

(Nukelta į 7 psl.)

Nedarbo draudos paslaugos ir pašalpos padidintos nuo birželio 27 d. Ir visa tai yra tik pradžia.

Jeigu jūs dabar turite nedarbo draudą ir netenkate darbo, j u m s priklauso didesnė pašalpa, įsigaliojusi b i r ž e l i o 27 d.

Tą dieną buvo pradėta jūsų naujoji nedarbo drauda.

Išmokos dydis dabar priklauso nuo jūsų pajamų.

Jeigu šiuo metu esate be darbis, galite gauti pagrindinę pašalpą, kuri pradžioje bus du trečdaliai jūsų atlyginimo vidurkio.

Arba ji gali siekti net tris ketvirtadalius uždarbio, jei savaitinės pajamos buvo $50 ar dar mažesnės ir jei turite išlaikomų asmenų.

Maksimalinė savaitinė draudos pašalpa abiem atvejais yra $100.

Pašalpa gali būti mokama net 51 savaitę, kai tikrai sunku gauti darbą visoje Kanadoje ar jūsų gyvenamoje srityje.

Pašalpai gauti dabar jums statomos žymiai lengvesnės sąlygos — pakanka aštuonių savaičių darbo pastaraisiais metais.

Pirmą kartą draudos istorijoje galite gauti pašalpą iki 15 savaičių, jeigu pajamų ir darbo netekote dėl ligos ar nėštumo.

Mes taipgi padidinome savo tarnautojų skaičių kvalifikuotais asmenimis, kurie jus apklausinės ir palengvins darbo jieškojimą.

Iki šių metų pabaigos draudos mokestis jums bus tik truputį didesnis, jei savaitinis atlyginimas viršija $110.

Tačiau sekantį sausio mėnesį jis bus visiems sumažintas, kai apdraustųjų eiles papildys daugiau kaip milijonas naujų draudos narių,

Taigi, birželio 27 d. buvo tik pradžia jūsų naujosios nedarbo draudos.

Pilnus faktus rasite mūsų išleistose informacijose "Guide to the New Unemployment Insurance—Information for Employees".

Jų kopiją galite gauti artimiausioje nedarbo draudos įstaigoje, atsilankę ar paskambinę telefonu.

Taip pradedama reikšminga reforma.

Naujoji nedarbo drauda

Unemployment Insurance Canada — Assurance-chômage Canada

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

ŠVENTĖ PRIE MARIŲ

Tūkstančius kauniečių prie marių sutraukia kasmet liepos pabaigoje rengiama vandens ir parašiutinio sporto šventė, kuri oficialiai vis dar yra skiriama Kauno "išvadavimui", primenant 1944 m. rugpjūčio 1 d. antrą kartą į miestą įvažiavusius sovietų tankus. Šventės programoje betgi vengiama didesnės propagandos. Visus jos dalyvius šiemet sveikino vandenų valdovas Neptūnas su savo palyda prie hidroelektrinės, Pažaislio pušyne ir Zuikinės kaimelyje. Mariose buvo pravestos motorinių valčių varžybos, padangėje savo meną demonstravo lakūnai ir sklandytojai. Didžiausio dalyvių dėmesio visada susilaukia parašiutininkai. Tradicinę "Piramidę" — dviejų parašiutininkų porinį šuolį su uždelstu parašiutų atidarymu šiemet atliko broliai Romas ir Audrius Rutkauskai. Romui tai buvo jau 900-tasis šuolis ir 26-tasis gimtadienis. Nusileidimo į pasirinktą taikinį tikslumą rodė buvęs pasaulio rekordininkas Gediminas Vaivada, Danutė ir Jurijus Mangilevai bei kiti parašiutininkai, jų tarpe 9 moterys. Gydytoja Danutė Mangilevienė jau yra atlikusi apie 800 šuolių.

TRIJŲ MEKŲ VAKARAS

Grįždami iš tarptautinio filmų festivalio Maskvoje, Vilniun buvo užsukę kino "pogrindininkai" Jonas ir Adolfas Mekai, Adolfo žmona Paola, amerikietė dainininkė. Lietuvos kompozitorių Sąjungos rūmuose Jonas Mekas skaitė savo eilėraščius, Adolfas Mekas — prozos kūrinius, o Paola Mekienė padainavo keletą dainų. Svečiai iš Niujorko pasidalijo įspūdžiais ir nušvietė savo veiklą bei jos planus. J. Meko poezijos rinktinę netrukus išleis "Vaga" Vilniuje.

ŠIURPI ŽMOGŽUDYSTĖ

G. Kretavičius "Valstiečių Laikraščio" 91 nr. paskelbė pranešimą iš teismo salės "Teisingas nuosprendis". Kėdainių kultūros namų salėje teismas paskyrė mirties bausmę kolchozo "Lenino keliu" 19 metų amžiaus jaunuoliui Romui Ruliui už Piliakalnio kolchozo bibliotekos vedėjos Vandos Dautartienės nužudymą. G. Kretavičius rašo: "Grįžtančią iš darbo netoli namų V. Dautartienę užpuolė R. Rulys ir ją žiauriai nužudė. Po to nusikaltėlis, slėpdamas savo pėdsakus, lavoną vežimėliu nuvežė prie Smilgos upelio ir numetė nuo tilto..." Nužudymo motyvas nutylimas. Matyt, reikalas liečia ne keletą rublių degtinei, bet seksą — bandymą išprievartauti trijų vaikų motiną V. Dautartienę. Pagrindine šios tragedijos priežastimi G. Kretavičius laiko Rulių aklą meilę savo sūnui: "Mūsų Romka geras, — gindavo motina savo vaiką, kai apie jo negerus būdo bruožus bei blogą elgesį užsimindavo kaimynai. Netgi po šio šiurpaus atsitikimo nusikaltėlio motina dangstė sūnų, melavo, kad tą vakarą jis buvo namuose, padėjo slėpti nusikaltimo pėdsakus. Nusikaltėlio motina irgi nubausta lygtinai trejus metus pataisos darbų..." Šis skaudus įvykis Kėdainių rajone nėra vienintelis. G. Kretavičiaus teigimu, neseniai buvo teisiami moksleiviai, gatvėje užpuolę ir mirtinai sužaloję nekaltą žmogų. Jaunimo nusikalstamumo turbūt nesumažins G. Kretavičiaus siūloma griežtesnė kova su chuliganizmu, draugovininkų pasiuntimas į gatves ir pasilinksminimų vakarus. Mokyklinio amžiaus jaunimui didesnės įtakos gali turėti tėvai ir mokytojai, kurie, atrodo, yra užmiršę moralinę auklėjimo pusę.

KAUNO TILTAI

"Tiesos" pranešimu liepos 16 d. laidoje, Rygos statybininkai Kaune stato milijono rublių vertės pėsčiųjų tiltą per Nemuną į Panemunę. Anksčiau jie yra pastatę tiltą per Neri, viadukus į Panemunę ir Ąžuolyną. Leningrade ruošiamas naujo tilto per Neri projektas, kurio dėka iš Vilijampolės ar Vilijampolėn važiuojantys automobiliai galės aplenkti miesto centrą. Pirmasis požeminis pėsčiųjų perėjimas per gatvę įrengiamas Žaliakalnyje, antrasis bus įrengtas miesto centre, priešais geležinkelio stotį.

AUDRA DUSETOSE

Po didelių karščių Dusetas ir apylinkes nusiaubė smarki audra. "Komjaunimo Tiesos" rugpjūčio 3 d. laidoj skelbiama: "Užėjo juodas debesis su perkūnija ir škvaliniu vėju, išlaužė pakelės žilvičius. O jau vandens pripylė tiek, kad vietomis nespėjo nutekėti gatve ir išplovė, besiveržda-mas į Sartus, naujai sudėtą šaligatvį. Kruša suplakė daržus, išguldė kai kur pasėlius. Prie Južintų vietomis vandens srovė išgriovė tiesiamo plento pylimą, griaustinis trenkė į Minkūnų pradinę mokyklą, bet laimei, neuždegė..."

ABITURIENTŲ TOSTAI

Janina Šinkūnaitė "Tiesos" 159 nr. aprašo abiturientų išleistuvėm būdingą reiškinį: "Ant šventinio abiturientų išleistuvių stalo nebuvo alkoholinių gėrimų. Šokių salėj pasigirdo muzika. Sustojo ratu viena už kitą puošnesnės, baltos kaip gulbės mergaitės. O vaikinai — šmaukšt pro duris į sodą. Pasirodo, ten, krūmuose, gulėjo jų pačių paslėptos gėrimų atsargos. Permetė portfelį per tvorą, peršoko patys ir pasirodė po kiek laiko salėje jau gerokai įraudę. Šventinė nuotaika, jų belaukiant buvo gerokai sugedusi. Deja, nė trupučio linksmiau nebuvo ir vėliau..." Ką gi, geria tėvai, geria ir jų įpėdiniai. Lazdijų rajono prokuroras J. Mockevičius tos pačios "Tiesos" 155 nr. pasakoja dar liūdnesnį įvykį apie Lazdijų gyventoją Aleksandrą Pakutką ir jo nepilnametį sūnų Vladą, kurie net ir teisman abu atėjo girti. Į teismą juos atvedė nuolatinis girtavimas ir tarpusavio muštynės. Kai milicininkas bandė išskirti abu mušeikas, užmiršę savo nesutarimus, jie gerokai apkūlė milicininką...

PATAISOS DARBAI

Vilniškė augščiausioji taryba patvirtino neseniai paruoštą Lietuvos pataisos darbų kodeksą. Su jo paragrafais supažindina spaudoje paskelbtas teisingumo "ministerio" A. Randakevičiaus pranešimas. Kodeksas, atrodo, daugiausia bus taikomas valdinio turto grobstytojams, kurių vis dar yra nemažas skaičius žemės ūkyje, pramonėje, statybos organizacijose, vartotojų kooperatyvuose. V. Randakevičius nusiskundžia: "Didelių trūkumų, saugant socialistinę nuosavybę, nustatyta Vilniuje, Kaune, Šiauliuose, Zarasų, Jonavos, Plungės, Ukmergės ir kai kuriuose kituose rajonuose..." Svarbiausias esąs naujojo kodekso IV straipsnis; pagal kurį žmogų kaltu gali pripažinti ir bausmę paskirti tik teismas. Nuteistieji bausmę atliks pataisos darbų kolonijoje arba kalėjime, jaunuoliai iki 18 metų amžiaus — auklėjimo darbų kolonijoje. Čia jų laukia griežta tvarka, politinės paskaitos, švietimas ir specialybių įsigijimas. Geresnės patalpos ir didesnės maisto normos bus skiriamos nėščioms ar jau kūdikius turinčioms moterims, nepilnamečiams ir ligoniams. Bausmės atlikimo sąlygos galės būti pagerintos tiems kaliniams, kurie taisosi ir apgailestauja padarytą klaidą. Kodeksas taipgi numato ir pataisos darbus be laisvės atėmimo tais atvejais, kai nusikaltėlis nėra pavojingas visuomenei, tačiau bausmės atlikimo laikas tada neįskaitomas į darbo stažą. Išimtis gali būti padaryta, kai nubaustąjį dėl jo sąžiningo darbo užtaria darbovietės vadovybė bei organizacijos. A. Randakevičius savo pranešime mini tik valdinio turto grobstytojus, chuliganus, bet kodeksas greičiausiai bus taikomas ir kitiems nusikaltėliams.

RENKASI SPECIALYBES

Šiemet į Lietuvos augštąsias mokyklas bus priimta beveik 12.000 studentų į dieninius ir vakarinius skyrius. "Komjaunimo Tiesa" liepos 28 d. paskelbė turimų vietų ir gautų pareiškimų skaičių, išryškindama populiariausias ir nepopuliariausias specialybes. Pateikiame to ilgo sąrašo ištraukas. Kauno medicinos institutas: gydomoji medicina — (turima vietų) 350:724 (gauta pareiškimų iki liepos 28 d.), odontologija — 80:165. Kauno politechnikos institutas: pieno produktų technologija — 30:77, visuomeninio maitinimo technologija— 25:94, plataus vartojimo gaminių pramonės ekonomika — 25:97, trikotažo gamyba — 25:66, siuvinių technologija — 30:92. Vilniaus inžinerinis statybos institutas: architektūra — 50:111. Vilniaus universitetas: prekybos ekonomika — 25:103, prekių mokslas — 25:113, teisė—75:254, anglų kalba ir literatūra — 50:112, lietuvių kalba ir literatūra — 50:100, gydomoji medicina — 75:172, psichologija — 30:73, taikomoji matematika — 50:122. Vilniaus pedagoginis institutas: istorija — 25:64, istorija-fizinis auklėjimas — 25:53, geografija-fizinis auklėjimas — 25:61, lietuvių kalba ir literatūra — 30:59. Vietų ir pareiškimų pateiktas santykis liudija šių specialybių nepaprastą populiarumą. Pareiškimai plaukte plaukia, nors daugiau kaip pusė norinčiųjų dėl vietos stokos negalės patekti į šių specialybių fakultetus. Tuo tarpu kaikurioms kitoms specialybėms pareiškimų gaunamas nepakankamas skaičius. Vilniaus universitetas: finansai ir kreditas — (turima vietų) 60:47 (gauta pareiškimų), statistika — 25:9, matematika — 125:61, buhalterinė apskaita — 100:83. Kauno politechnikos institutas: elektroninės skaičiavimo mašinos — 125:108, technologinis procesų automatizavimas— 25:13, elektros sistemos ir tinklai— 50:27, mašinų gamybos technologija — 325:220, tiksliosios mechanikos prietaisai — 50:29. Vilniaus pedagoginis institutas: matematika—100:58, fizika — 75:23, fizika-elektrotechnika —25:4. Kaip matome iš šių duomenų, būsimuosius studentus daugiausia vilioja medicina, odontologija, lietuvių ir anglų kalbos bei jų literatūra, architektūra, taikomoji matematika, teisė ir kaikurios su prekyba susijusios specialybės. Nors paskelbtieji duomenys nėra pilni, jie visdėlto proporciniu požiūriu atskleidžia Lietuvos jaunimo polinkius. V. Kst.

Advokatas
EUGENIJUS KRONAS,
B. Sc., B. C. L.
32 James St. So.,
Royal Bank Building,
suite 614,
tel. 522-8781
Hamilton, Ontario

Edmontono jaunimas, vadovaujamas Dalios Mitalienės (paskutinės eilės viduryje), susibūręs į tautinių šokių ir dainų grupę. Ši nuotrauka padaryta atlikus Motinos Dienos programą. Visi jaunuoliai-ės yra gimę Kanadoje

HAMILTON, ONT

SLA 72 KUOPOS GEGUŽINĖ A. Padolskio sodyboje buvo labai sėkminga. Svečių buvo suvažiavę iš arti ir toli, Kanados ir JAV. Kuopos pirm. J. Šarapnickas kalbėjo apie Simo Kudirkos nesėkmingą bandymą pabėgti iš rusų vergijos, jo žiaurų sumušimą bei nuteisimą dešimčiai metų kalėjimo. Pareiškė, kad S. Kudirka pasidarė didvyriu ir kankiniu bei Lietuvos išlaisvinimo simboliu. Todėl ir buvo sumanyta jo vardą įamžinti. Tam tikslui SLA 72 kuopa jau įnešė $100 į Kanados Lietuvių Fondą.

SLA 72 k. gegužinės loterijoje hamiltoniečiai laimėjo: tranzistorinį radiją — A. Krivinskaitė nr. 787, rankinį laikrodį — J. Kamaitis nr. 106, $15 — P. V. Sakalauskas nr. 856, $10 — G. Melnykas nr 719, $5—P. Pranckevičius nr. 309, $5 — J. Hubicki nr. 1014, J. Jakaitis iš Londono nr. 17 laimėjo $5, P. Hey iš Paris nr. 913 — $5. SLA narys

BANKELIS "TALKA" progresuoja stipriai. Balansas liepos mėn. pasiekė virš $2.600.000. Narių skaičius padidėjo beveik 100. Pusės metų pelnas siekia $27.106,68, atskaičius ir išmokėjus indėlininkams ir santaupų sąskaitoms procentus. Paskolos padidėjo beveik $400.000. Indėlių, narių ir paskolų didėjimas suprantamas, nes čia mokamos didesnės palūkanos, negu kur kitur, ir paskolos čia visiems yra duodamos žymiai geresnėmis sąlygomis.

Rugpjūčio 5 d. įvyko specialus visuotinis "Talkos" narių susirinkimas, kuriame nutarta įsigyti užpirktus "Talkos" namus bankelio reikalams. Namai yra mūriniai, dviejų augštų, nenauji, bet gerame stovyje. Prie namo dabar jau įrengta 3 automobiliam pastatyti vieta, o užpakalyje namo bus galima statyti 10 automobilių. Ten dar yra ir garažas dviem automobiliam. Taigi, atkris skundai, kad miesto centre, atvykus į bankelį, nebuvo kur palikti automobilių. Namas buvo naudojamas kailių prekybai. Jo pirmąjį augštą bus labai lengva pritaikyti bankelio reikalams. Be to, nuomojimui yra 2 butai su atskirais įėjimas. Namo rūsys—pilnai įrengtas. Čia bankelis galės telkti savo archyvinę medžiagą ir tarnautojams įrengti mažą valgyklą. Jau daugiau kaip 3 metus bankelis, specialios namų įsigijimo komisijos padedamas, jieškojo tokio pirkinio. Dabartinis namas, kuriame įsikūręs bankelis, yra jau senas. Kalbama, kad jis bus parduotas ir nugriautas. Taigi, bankeliui rūpėjo įsigyti nuolatinę savo vietą. Namas yra pagrindinėje gatvėje — Main St. 830 N. E., komerciniame rajone, beveik Hamiltono miesto centrė, tik toliau į rytus. Lietuviai yra išsisklaidę plačiai po visą miestą, tad dabar visiems bus beveik vienodas nuotolis iki bankelio miesto centre. Pirkinio kaina — $35.000. Žinovų nuomone, ji yra pakankamai žema. Visuotinis susirinkimas, palyginti gausus vasaros metu, didele balsų dauguma pritarė namo įsigijimui. E. S.

Į MOKYTOJŲ STOVYKLĄ DAINAVON iš Hamiltono buvo išvykę: mokyklos ved. J. Mikšys, kuris ten ėjo komendanto pareigas, Ant. Mikšienė ir B. Juozapavičienė. Studijų savaitėje dalyvavo taip pat ir 3 jaunimo atstovai — Kr. Gedrimaitė, D. Juozapavičiūtė ir Ant. Gudinskas.

MARIJA RAMUNĖ TELYČĖNAITĖ 1966 m. baigė Hamiltono Delta gimnaziją, gaudama Governor's Entrance stipendiją. Tais pačiais metais įstojo į McMaster universitetą, kur 1970 m. įsigijo geografijos bakalaureatą su pagyrimu. Studijas toliau tęsė Toronto universitete, College of Education, ir gavo pedagogikos bakalaureatą. Šį rudenį Ramunė pradės dėstyti Wellando Centennial gimnazijoj. Ji yra vilniečių Genovaitės ir Juliaus Telyčėnų dukra ir vaikaitė mirusio Švenčionių krašto knygnešio Aleksandro Telyčėno-Lazinsko. K. B.

KANADOS LIETUVIŲ DIENOS programoje iš Hamiltono dalyvaus mergaičių choras "Aidas" ir tautinių šokių grupė "Gyvataras". Tuo pačiu metu ten vykstančiam Kanados lietuvių jaunimo kongresui vadovauja hamiltonietis G. Breichmanas, o sekmadienį šventės dalyviams atnašauti iškilmingų Mišių yra pakviestas mūsų klebonas mons. dr. J. Tadaraus-kas. Lietuvių Dieną šiemet rengia St. Catharines spalio 9—10 d. d., Padėkos Dienos savaitgalį. Hamiltonos yra artimiausia didesnė lietuvių kolonija, tad mūsų visų dalyvavimas yra būtinas, kad XVII LD būtų sėkminga. Planuokime šiemet Padėkos savaitgalį praleisti St. Catharines.

MARTA PLISKEVIČIENĖ, nuoširdi lietuviškų parengimų talkininkė, po sunkios operacijos sveiksta Šv. Juozapo ligoninėje.

E. BR. MILAŠIAI, 3 mėnesius svečiavęsi pas savo gimines ir bičiulius Vakarų-Rytų Vokietijoj ir Austrijoj, laimingai sugrįžo į namus. K. M.

PADĖKA

SLA 72 kuopa susilaukė daug talkininkų ir rėmėjų, rengdama gražiai praėjusią gegužinę A. Padolskio sodyboje liepos 25 d.

Nuoširdi padėka priklauso tautiečiams, aukojusiems laimikius gegužinės loterijai: P. ir D. Dauginiams iš St. Catharines — už nešiojamą tranzistorinį radiją, hamiltoniečiams J. Bajoraičiui ir St. Pilipavičiui — už rankinį laikrodį, Ig. Varnui ir A. Kaušpėdai — už pinigines dovanas.

Už paruošimą valgių gegužinės svečiams nuoširdų ačiū tariame O. Jačionienei iš St. Catharines, M. Petrauskienei ir p.p. Bajoraičiams iš Hamiltono, už paramą loterijai pravesti — Aldonai Zubrickienei, už mašinų tvarkymą gegužinėje — V. Domeikai. Dėkojame taip pat ir visiems gegužinės dalyviams.

Kuopos valdyba

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS "TALKA"
21 Main St. East, kamb. 203, tel. 528-0511

Darbo valandos:		Mokame už:	
pirmadieniais	9.30 — 5 v. p.p.	depozitus	5%
antradieniais	9.30 — 5 v. p.p.	šėrus ir sutaupas	6%
trečiadieniais	9.30 — 5 v. p.p.	už vienų metų terminuotus indėlius	6½%
ketvirtadieniais	9.30 — 5 v. p.p.	ir virš $10.0000 - 3 metams	7%
penktadieniais	9.30 — 8 v. vak.	Duodame:	
šeštadieniais	9.00 — 1 v. p.p.	asmenines paskolas iš	10%
Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais "Talka" uždaryta.		nekiln. turto paskolas iš	8½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš $2.500.000.

KNIGHT RADIO & TELEVISION
SALES & SERVICE
168 Locke St. S., Hamilton, Ont.
Tel. 522-5028
ATSTOVAUJAM PHILIPS, WESTINGHOUSE & ZENITH BENDROVĖMS
Savininkas ALGIS (AL) PILYPAITIS

ŠVIEŽIA MĖSA — DEŠROS — SKANUMYNAI
R. Denninger Limited
284-288 King St. E. — 528-8468 — 740 Upper James St. — 389-4113
Hamilton — Ontario Nemokamos autoaikštės

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

SIMO KUDIRKOS VARDO šaulių kuopa įsisteigė Niujorke. Jos valdybą sudarė: pirm. Antanas Reventas, I vicepirm. Vaclovas Butkys, II vicepirm. Zigmas Dičpinigaitis, ižd. Kazys Barčiauskas, sekr. Adelė Poderienė, švietimo ir kultūros reikalų vadovas Julius Kumpikas, sporto vadovas Jurgis Sirgėdas.

IV DAINŲ ŠVENTĖS vykdomojo komiteto iždininkas visų sąskaitų ir pageidavimų, susijusių su šia šventė, laukia iki š.m. rugpjūčio 31 d. Vėliau jokie reikalavimai nebus svarstomi.

DAILIŲJŲ MENŲ KLUBO susirinkime Los Angeles žodį tarė Juozas Švaistas, Bernardas Brazdžionis, Bronys Raila, Bronius Budriūnas, tada dar gyvas a.a. Juozas Tininis, Algirdas Gustaitis, Edmundas Arbas ir kt. Keletą satyrinių eilėraščių skaitė iš Bostono atvykęs Antanas Gustaitis. Kaip viešnia dalyvavo ir jo žmona Aleksandra. Dalilos Mackelienės pravestoje popietėje naujuoju DMK pirmininku išrinktas Algirdas Gustaitis.

LOJOLOS UNIVERSITETO antropologijos prof. dr. Danguolė Variakojytė atostogavo Europoje ir rinko medžiagą etnografinėms studijoms. Ilgesnį laiką praleido Airijos mažosiose salose, stebėdama primityvų gyvenimą. Grįžusi Čikagon, ruošiasi rudens semestrui universitete.

MUZ. ANTANAS JARAS, gyvenąs Kenoshoj, Wisc., išrado specialų prietaisą pianinams derinti, kuris dešimteriopai pagreitina darbą. Čikagietis adv. Algirdas Ostrauskas jam išrūpino JAV patentą nr. 3.585.899 išradimo teisėms apsaugoti.

RESPUBLIKININKŲ PARTIJA Filadelfijoje kandidatu į miesto tarybą pasirinko lietuvį advokatą dr. Antaną Novasaitį, JAV LB centro valdybos vicepirmininką. Laimėjęs šiuos rinkimus, vėliau turėtų galimybę būti kandidatu į Filadelfijos burmistrus ar JAV kongresą. Dr. A. Novasaitis yra gimęs prieš 43 metus Scrantone, lankęs lietuvių parapijinę mokyklą, studijavęs teisę ir gavęs doktoratą Temple universitete. Jo tėvas Antanas iš Lietuvos į JAV atvyko 1904 m. ir vedė čia gimusią lietuvaitę Baltrušaitytę.

DETROITO LIETUVIAI jau pradėjo Dievo Apvaizdos parapijos naujos bažnyčios ir kultūros centro statybos darbus. Projektą yra paruošęs torontietis architektas dr. A. Kulpa-Kulpavičius, o jo vykdytoju pakviestas architektas Albertas Kerelis. Statybos darbus atliks lietuvis kontraktorius Juozas Panavas. Šešiakampė bažnyčia turės apie 450 vietų, salė — 600 vietų, svetainė — 200 vietų. Salę bus galima naudoti ne tik koncertams, vaidinimams, bet ir sporto reikalams. Numatytos ir klasės šeštadieninei mokyklai. Šį ansamblį papildys atskira II augštų klebonija.

KLEVELANDO WESTLAKE priemiesčio tarybon kandidatuoja lietuvių ir amerikiečių respublikininkų partijos veikėja Rita Premeneckienė. Rugsėjo 21 d. įvykiančiuose pirminiuose rinkimuose jai teks varžytis su amerikiečiu adv. Al. Tolaro. R. Premeneckienė posūkį politikon padarė jieškodama draugų Lietuvos bylai. Ji daug dirbo prez. R. Niksono rinkiminiame vajuje ir dalyvavo jo įvesdinimo baliuje Baltuosiuose Rūmuose, pasipuošusi tautiniais drabužiais. 1969 m. jos pastangomis buvo įsteigtas Klevelando lietuvių respublikininkų klubas. Nuo 1966 m. R. Premeneckienė mokytojauja Vysk. M. Valančiaus šeštadieninėje mokykloje.

Brazilija

TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ "Nemunas", įsteigta Sao Paulo mieste vasario mėnesį, jau spėjo paruošti šešis šokius ir turėjo pirmą pasirodymą. Grupei vadovauja Sao Paulo universiteto studentas Jonas Lukošėvičius, šią vasarą su studente Regina Bagdžiūte viešėjęs JAV ir lankęs tautinių šokių mokytojų kursus.

KUN. KAZIMIERAS BĖKŠTA yra antropologijos profesorius įvairioms indėnų giminėms misijonierius ruošiančioje saleziečių mokykloje Manaos vietovėje, netoli Kolumbijos sienos. Gimęs Lietuvoje, kunigų seminariją baigęs V. Vokietijoje, jis jau 19 metų dirba su Rio Negro indėnais. Turi vertingą ir turbūt vienintelę pasaulyje indėnų gyvenimą atskleidžiančią spalvotų skaidrių kolekciją. Misijonieriai šiandien stengiasi pažinti Amazonės indėnus, jų istorines tradicijas, iš kartos į kartą tėvų perduodamas savo vaikams. Kun. K. Bėkša yra žymiausias šios srities specialistas. Be kun. K. Bėkšos, Brazilijos indėnų tarpe darbuojasi dar du lietuviai kunigai — medicinos gydytojas kun. A. Bendoraitis prie Bolivijos sienos ir kun. J. Šeškevičius netoli Sao Paulo didmiesčio.

Argentina

LA PLATOS POLICIJOS komisaras yra lietuvis Albertas Mikeliūnas, baigęs augštąją policijos mokyklą. Jis dar nėra užmiršęs savo tėvų kalbos — gerai kalba lietuviškai.

MUZ. VACLOVAS RYMAVIČIUS, Šv. Cecilijos choro vadovas Buenos Aires, buvo sunegalavęs ir keletą dienų praleido gydytojo priežiūroje.

KELIONIŲ BIURĄ "OLA" turi Glorija Jasuitytė. Savo įstaigą ji dabar perkėlė į Buenos Aires komercinį centrą. Kelionių reikalais ji mielai patarnauja lietuviams.

MINDAUGO DRAUGIJOJE Berisse neseniai buvo suorganizuotas antrosios ir trečiosios kartos mažųjų lietuviukų tautinių šokių ir dainų ansamblis, vadovaujamas Zuzanos Skrandžiūtės-Mikelaitienės.

ARGENTINOS LIETUVIŲ JAUNIMO valdyba, vadovaujama pirm. inž. Jurgio Brazaičio, pagrindinį dėmesį skiria pasaulio lietuvių jaunimo II kongresui Čikagoje. Paskutiniame posėdyje Avellanedos Aušros Vartų parapijoje buvo aptartas lėšų telkimo klausimas jaunimo kelionei į kongresą. Kelionei buvo skirtas Lanus Oeste surengto šokių vakaro pelnas. Šiam tikslui bus panaudota madų paroda, kurią padės suorganizuoti Vl. Survilienė, jau platinami loterijos bilietai ir futbolo varžybos parapijos sporto aikštėje. Jaunimo sportininkų sekcija tikisi susilaukti net kelių komandų, atstovaujančių lietuvių organizacijoms. Po rungtynių bus surengtos vaišės, kurių pelnas taip pat teks jaunimo kelionei į kongresą.

BERISSO MIESTO šimtmečio renginiuose aktyviai reiškėsi ir lietuviai. Prie dirbtinio ežero Ateivių parke — Perque del Inmigrante plevėsavo 24 tautybių vėliavos, kurių didžiausia ir puošniausia buvo Lietuvos trispalvė, parūpinta Berisso Nemuno ir Mindaugo draugijų.

Australija

AUSTRALIJOS KREPŠINIO PIRMENYBĖMS į Viktorijos valstijos mergaičių rinktinę yra pakviestos dvi Melburno Varpo sporto klubo jaunosios krepšininkės — A. Tamočiūnaitė ir R. Šidlauskaitė. Pastarajai teko rinktinės vicekapitonės pareigos.

BALTIEČIŲ KREPŠINIO IR TINKLINIO II žaidynės įvyko Melburne. Krepšinyje varžėsi kiekvienos tautybės keturios rinktinės: vyrų, jaunių, moterų ir mergaičių iki 18 metų amžiaus. Tinklinyje jėgas išbandė tik vyrų ir moterų rinktinės. Daugiausia dėmesio susilaukė krepšinis. Vyrų grupėje stipriausi buvo latviai, įveikę lietuvius 41:31, estus — 34:30. Jie išsikovojo I vietą, o lietuviams, laimėjusiems susitikimą su estais 36:17, teko II vieta. Užtikrinta pergalė lietuvių laukė jaunių krepšinyje, kur rungtynės su estais buvo laimėtos 56:17, su latviais — 45:16. Čia III vieta taip pat teko estams. Moterų krepšinio varžybas dominavo lietuvės, nugalėjusios estes 43:29, latves — 47:17. Staigmena buvo esčių pergalė prieš latves 48:29. Mergaičių grupėje lietuvaitėms I vieta teko tik įmestų krepšių santykio dėka. Jos laimėjo kovą su estaitėmis 39:32, bet pralaimėjo latvaitėms 43:36, o pastarąsias įveikė estaitės 43:35. Taigi, lietuvaitės ir estaitės turėjo po vieną pralaimėjimą, bet lietuvaitės buvo įmetusios daugiau krepšių. Lietuvaitės turėjo tenkintis III vieta. Tinklinyje silpniausios buvo lietuvių vyrų ir moterų rinktinės, stipriausios — estų ir esčių. Latviai ir latvės išsikovojo II vietas. Neoficiailiais žaidynių laimėtojais buvo pripažinti lietuviai. Skaičiuojant po 3 taškus už kiekvieną I vietą, po 2 už II ir po vieną už III, lietuviai surinko po 13 taškų, estai — 12, latviai — 11. Šia tvarka buvo išsirikiuota ir prieš dvejus metus surengtose baltiečių pirmosiose žaidynėse. Lietuvių sporto reikalais Australijoje rūpinasi ALFAS valdyba, vadovaujama pirm. J. Tamošiūno. Žaidynių organizacinio komiteto pirmininku buvo R. Vyšniauskas.

ALB NEWCASTLE APYLINKĖ išsirinko naują valdybą: pirm. — dr. Vyt. Doniela, vicepirm. — Alf. Šerną, sekr. — J. Lizdenį, ižd. — Ed. Lucą. Kultūriniais ir švietimo reikalais rūpinsis Vyt. Nekrošius. Naujoji valdyba yra numačiusi atgaivinti savaitgalio mokyklą, surengti Tautos šventės minėjimą, Kalėdų eglutę ir N. Metų sutikimą. Kadangi ši apylinkė neturi Lietuvių Namų, valdyba stengsis rasti ir išnuomoti mažą salę, kurioje sekmadienio popietėmis galėtų susitikti lietuviai.

LIETUVĮ NARĄ JONĄ RADŲ mini žurnalistė J. Watson savaitraštyje "The Australian Women's Weekly", aprašydama jūrų gyvijos tyrinėjimus Investigator sąsiauryje, prie Kongaroo salos, netoli Adelaidės. Autorės teigimu, šis lietuvių kilmės australas iš vandens gelmių perduoda specialaus aparato duomenis.

BŪGNAI IR GITAROS skamba jaunimui skirtose pamaldose Sidnėjaus bažnyčioje. Modernioms giesmėms tekstus kuria Darius Gečiauskas, melodijas — jis ir jo bičiulis Algis Plukas. Pritariant gitarų ir būgnų orkestrėliui, giesmes atlieka Darius Gečiauskas ir Gražina Žigaitytė. Pasak "Mūsų Pastogės", pirmuosiuose bandymuose buvo daug triukšmo, afrikietiškos muzikos garsų, bet dabar jau padaryta pažanga: melodijos primena lietuviško kaimo giedorių tonaciją, būgnai — atlaidų procesiją, ne karo žygius, kaip buvo anksčiau. Senoji karta nėra linkusi į tokį modernizmą, tačiau jaunimui jis patinka.

Nigerija

MONS. AUDRYS BAČKIS, Vatikano nunciatūros I sekr., nuo š. m. liepos 1 d. paaugštintas į nunciatūros patarėjus. Nuo rugpjūčio 12 d. jis pavaduoja atostogų išvykusį apaštališkąjį delegatą Nigerijai.

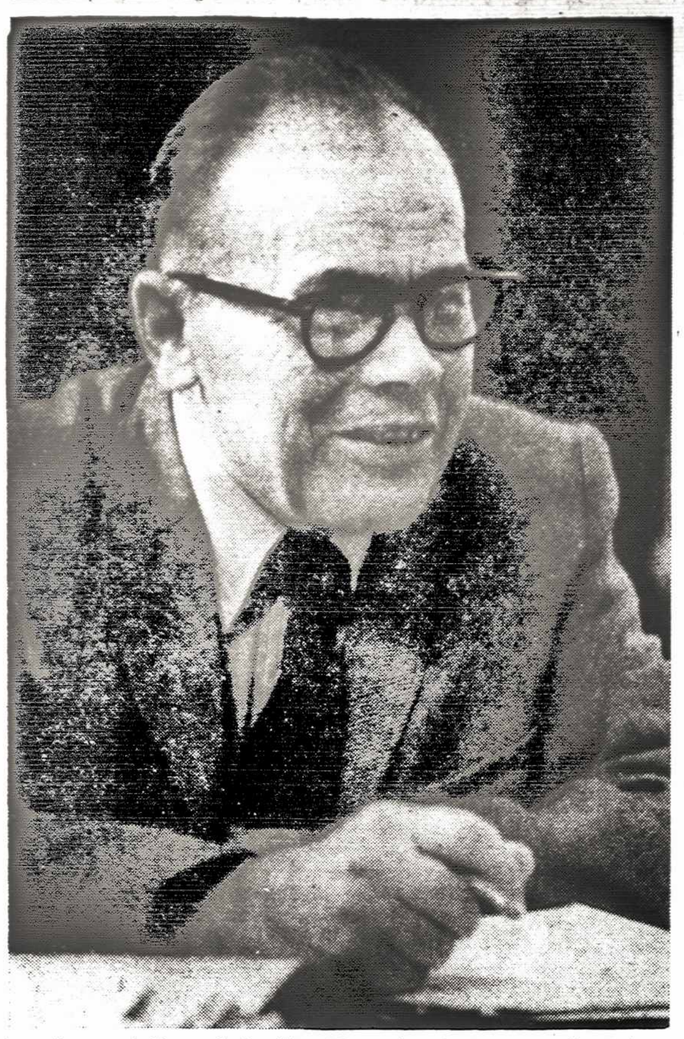

Istorikas prof. Simas Sužiedėlis, "Encyclopedia Lituanica" redaktorius. Išleidęs pirmąjį tomą, kitų talkinamas, ruošia sekančius tomus. Nuotr. V. Maželio

BALTRAMIEJAUS MONOLOGAI

Iš melotragikomedijos "Paskutinis piknikas"

ALGIRDAS LANDSBERGIS

Veiksmo vieta — mirštantis pasaulis, Amerikos lietuvių piknikai, Lietuvos ir Amerikos mišinys. Baltramiejus, 20 metų buvęs "piknikų karaliumi" Naujoje Anglijoje, sužino, kad jo mėgiamiausioje parapijoje piknikai panaikinami. Jis išsikovoja dar vieną, paskutinį pikniką, bet po jo... Kas po jo?

BALTRAMIEJUS. Ei, kavalieriau, ar nematai, kad panai nežti laimės ratą sukt?! Sužadėtuvių žiedui išlošit! Seniok, tau reikia naujų dantų! Suk laimės ratą! SEP-TY-NI! Leiduke, iš tavo akių matau, kad laiminga loterijoj! Man pernai cigonė išbūrė, kad susitiksiu lygiai tokią, kaip tu, ir kad ji išloš ant laimės rato! DVY-LI-KA! Ei, sukit laimės ratą, centas bus kaip arklys, doleris kaip dramblys! Naują porčių galėsit pasistatyt! O jei pralošit, šventam dalykui, prie rojaus vartų galėsit pasakyt! Aš paliudysiu! Ką, manęs tenai nebus?! *(Juokaudamas užsimoja ranka.)* Gerkit, valgykit ir Dievą mylėkit! DEVY-NI! Ei, laimės ratas! Maiki, tavo cigaras užgeseęs! Šukis prie jaunesnių! DVY-LI-KA! Ei, bobelės, kur einat pro šalį, jūs tikrai išlošit, tokios pamaldžios, angelas sargas sustabdys ratą, kur reikia! Netikit? Manim netikit?! Kur tokius dailius vainikėlius nusipynė? "Vainikėlį pyniau, ant galvelės dėjau, vainikėlį nusipynus, pas bernelį ėjau!" AŠ-TUO-NI! Jūs tik loškit, o aš jum visą laiką dainuosiu! Ką sakai, Kazimierai? Kojos nebenori šokt? Širdis tešoka, širdis! KE-TU-RI! Ei, leidukės, jūs iš Vusterio! Kaip žinau? Ten pačios gražiausios, kūningiausios! Kas šoks su jumis? Aš su jumis! Pasiutpolkę skersai pasiutpievę! VIE-NUO-LI-KA! Ei, sukit laimės ratą! Petrai, ką tu, dar labiau nuplikai! Išloši tepalo plaukam ataugint! Marijona, kur tavo vyras? Pasimirė?... Amžiną atilsį... Ko šiepies? Naują turi jau? Praleiskit, kelią jaunavedžiams! SEP-TY-NI! A, leidukės, jūs iš Bostono. Kaip aš žinau? Ten pačios gražiausios! Petrai, ko taip svyruoji? Ne tu, pieva siūbuoja? Suk ratą! Kurį? Tik vienas tėra! Aš tave prilaikysiu. Taip, šitą. Bet pieva... tikrai siūbuoja. Kaip jūra...

Scena patamsėja. Muzikiniam fone iš melodijų mišinio telieka liūdna liaudies daina.

Iš kur jūs? Iš Kauno... Vilniaus... Joniškėlio... Kaip aš žinau? Sukit ratą... Kurlink sukasi ratas?... Piknikas baigiasi. Prasideda atsisveikinimai. Pieva jau retėja. Saulė vakarop. Pieva tuštėja, kokia liūdna žmonių pjūtis, pieva retėja, kol aš liksiu vienas. Ką aš jiems bepasakysiu atsisveikindamas? Aš jau žinau savo kelią. Jau palikau juos pakely, praeity.

Muzika nutyla

Nė vienam negalėjau atvert krūtinės, parodyt liepsnos viduje. Kaip jie supras, kad tasai didysis pečius, jaunystėje kūrentas, tebedega, tebeliepsnoja? Kad jis išdegino visą žalumą ir dabar siaubia mano vaikystės pievas. Dabar man niekas neberūpi, tiktai išsaugot tą man bepalikusį žalią sklypelį, tą lopelį žalumos, kurį stengiaus ištausot nuo pat vaikystės. Kas besupras, kad šį rytą ant kalvos, rūke, prieš mano akis nušvito kelias žalumai ištausot, susigrąžint? Jei aš pasuksiu į šiaurę, per Kanadą aš prieisiu Aliaską. Iš Aliaskos pasieksiu Vladivostoką. Iš ten aš, keturiasdešimtmetis caro rekrutas, nužingsniuosiu į Rytų Sibirą. Sibiro tremtiniu, nevyresniu kaip trisdešimties, aš pro Rusijos plynias pasileisiu į namus. Ir sugrįšiu keturiolikmečiu berniuku į patį atlaidų vidurį. Palei ratus iškeltom jienom, įkvėpdamas deguto ir žydinčių obelų kvapą, atsikąsdamas cukrum apibarstyto medauninko, palei mūrinę tvorą šventoriaus pusėn. Kaip barška šveicorių bumbulai, žmonės kamšaty suaimanuoja, iš miestelio bernų daina. Aš nusibraukiu prakaituotą ranką į milo kelnaites. Mergaitės žengia, barstydamos gėles iš pintinėlių ant kaklų. Aš užsimerkiu ir atskiriu darželių gėles — bijūnus, jievas, jazminus ir laukų — čiobrelius, astras, bitinėlius.

Vilniuje paskirtos premijos

MOKSLO IR TECHNIKOS respublikines 1971 m. premijas laimėjo: R. Višomirskis — už tyrimus metalų elektronusėdinimo iš kompleksinių elektrolitų kinetikos srityje, P. Katilius — už vadovėlius "Analizinė geometrija", "Diferencialinė geometrija", "Geometrijos pagrindai", V. Bliūdžius, K. Dzidolikas, L. B. Gabertas, A. Kairys, E. Kutra, L. G. Lazėnas, R. M. Martinaitis, T. Petreikis, J. Rudzianskas, V. Vasilkevičius — už ypatingo tikslumo staklių gamos sukūrimą ir įdiegimą į gamybą, L. Kairiūkštis — už mišriųjų miškų formavimo teorijos ir atrankinių kirtimų sistemos sukūrimą, J. Grigalauskas, Z. Kučinskas, J. Kunskas, J. Lukoševičius, V. Urbonavičius, V. Valušis, V. Šumakaris — už vitamininiu žolės miltų gamybos, naudojimo technologijos ir mašinų komplekso sukūrimą, V. Čekanauskas — už visuomeninių pastatų ir gyvenamųjų rajonų projektus 1960-70 m., A. Nasvytis, V. Nasvytis — už pastatų rekonstrukcijų ir vidaus įrengimo projektus 1956-69 m., velionis J. Kazlauskas — už monografiją "Lietuvių kalbos istorinė gramatika", G. Juodpalytė, N. T. Kišūnienė, J. Rimantas, M. Ročka, A. Ulpis — už "Lietuvos TSR bibliografijos A seriją, 1547—1861 m."

LITERATŪROS IR MENO respublikinės 1971 m. premijos paskirtos: J. Avyžiui — už romaną "Sodybų tuštėjimo metas", V. Dautartui — už knygas vaikams "Jis — kapitonas pramuštgalvis", "Mano tėtis partizanas", "Auksinio lyno vaišės", sol. E. Čiudakovai — už vaidmenis Vilniaus operoje ir koncertinę veiklą, Vilniaus filharmonijos kamerinio orkestro vadovui S. Sondeckiui — už kūrybinę veiklą ir koncertines programas, dail. N. Petruliui — už paminklą Leninui Kaune, dail. B. Žilytei — už iliustracijas vaikų knygoms J. Rainio "Aukso sietelis", A. Liobytės "Pasaka apie narsia Vilniaus mergaitę ir galvažudį Žaliabandį".

Fotografas be fotografijų

Stasio Daliaus kelionės įspūdžių knyga "Palmių pavėsy"

TITAS NARBUTAS

Keliautojas Stasys Dalius savo knygoje "Palmių pavėsy" veda skaitytoją į Bahamų, Karibų jūros salas ir vidurinę Ameriką: Portoriką, Trinidadą, Martiniką, Dominikonų Respubliką, Haiti, Jamaiką, Meksiką, Gvatemalą, El Salvadorą, Hondurą, Britų Hondurą, Panamą.

Vieni keliautojai savo kelionių aprašymuose duoda kuo daugiausia geografinių ir istorinių žinių apie lankomas vietas; kiti mėgina įsigyventi į vietos žmonių ir bendrakeleivių galvoseną, pažinti jų psichologiją, taip pat duoti savo vidinių pergyvenimų; treti mėgina kiek galima daugiau nuotykių surašyti, kartais net iš menko atsitikimėlio padaryti didelį įvykį; ketvirti, lyg kokie fotografai, stengiasi duoti vaizdų, o jei įdeda ir garsų, tai lyg garsinę filmą susuka. "Palmių Pavėsy" knygos autoriui geriausiai sekasi duoti fotografinius vaizdus. Jis rašo, ką mato skrisdamas lėktuvu, važiuodamas automobiliu, autobusu, eidamas gatve, lankydamas vietoves. Fotografinis aprašymas įdomus, bet knyga būtų dar įdomesnė, jei prie to būtų dar pridėta ir tikrų nuotraukų. Tiesa, autorius duoda ir istorinių žinių apie matytas vietoves, aplankytus paminklus. Pasitaiko ir keletas nuotykių, ypač važiuojant automobiliu į Meksiką ir kitas Vidurio Amerikos valstybes. Tačiau mažiausia šioje knygoje rasi vietos žmonių būdo, psichologijos, mąstysenos aprašymo. Žinoma, tai sunkiausias dalykas svetimtaučiui keliom dienom atvykus į naują aplinką ir dar daugelyje iš tų lankytų kraštų neturint svarbiausios priemonės — nemokant vietinės kalbos.

Nors kalbos nemokėjimas, ispanų kultūros ir kalbos vietovėse Dalius suranda kelią ir būdą nuvykti bei apžiūrėti norimas istorines vietoves ar pastatus net ir tada, kai neturi lankytojo kalbą vartojančio vadovo. Tai jau gero keliautojo žymė. O pastabumas ir mokėjimas aprašyti matytus miestus, paminklus, vietoves, gamtovaizdžius liudija, kad Dalius turi ir antrą labai svarbią keliautojo žymę. Ypatingai dailiai aprašyta važiuojant į Meksiką dar pakelėj JAV Grand Canyon (tik gal bereikalingai baugiamas aprašymas nusiritusios mašinos paskutiniu dviejų žodžių sakiniu: "Vaizdas nekoks". Gražiai aprašytos Meksikoj bulių rungtynės ir duodama teisinga neigiama išvada apie tokias rungtynes. Daug gražių aprašymų randame toje knygoje vykstant su autoriumi į kiekvieną vietovę. Kaikur matyti, kad autorius ėmė žinias iš angliškų šaltinių, nes rašydamas apie ispaniškus kraštus, vietoj ispaniškų pavadinimų, duoda angliškus (p. 54 "El Conde gate", p. 80 "Duke of Veragua", p. 100 "Brethren of the Coast" ir k.). Čia jau geriau būtų buvę lietuviškai pavadinti.

Šioje knygoje duodama daug žinių norinčiam tuos kraštus ne tik šiaip sau aplankyti, bet ir pailsėti, paatostogauti. Mėgstančiam gėrimus žmogui bus įdomu sužinoti, kiek kuriame krašte ar saloje kainuoja romas ar kiti svaiginamieji gėrimai, nes beveik kiekvienoje vietoje pasakomos jų kainos. Deja, apie valgių kainas tik retai teužsimenama (vaisių kainos vos vienoj vietoj).

Sunku buvo autoriui išvengti kaikurių pasikartojimų, nes kai žodžiais mėginama fotografuoti kiekvienas lėktuvu skridimas iš vienos salos į kitą, iš vieno miesto į kitą, tai pasitaiko ir vienodesnių vaizdų.

Skaitydamas pirmąją knygos dalį ir žinodamas, kad lankomieji kraštai yra daugiausia katalikų apgyventi, lyg stebiesi, kad rašoma apie protestantų ir mahometonų šventyklas bei lauki, kada gi bus parodomi ir katalikų šventnamiai, kurių yra ir žymių ir garsių. Tik vėliau jau paminėtos ir katalikų šventovės. Į Meksiką skaitytojas vedamas du kartu, jam parodoma labai daug vietovių. Meksikos aprašymui skirta net ketvirtadalis knygos, o nepaminėta, galbūt ir neaplankyta, žymiausia Meksikos katalikų šventovė — Gvadalupės Marijos. Aišku, rašytojas pasirenka ką nori, bet ir skaitytojas laukia pilnesnio vaizdo iš to krašto, kuriame Gvadalupės šventovė turi ne tik religinės, bet ir didžios istorinės reikšmės.

Knyga suskirstyta į mažus skyrelius. Tai lengvina skaityti, bet kaikurie skyreliai jau perdaug trumpi — turi tik 12 ar 15 eilučių (p. 42, 46, 54, 95). Kaikurių skyrelių užvardinimai nevisai tikslūs (p. 10 "Straw Market", kur daugiau rašoma apie teismo ir parlamento rūmus; p. 36 "Keistos moterys" — keliais žodžiais tepaminėta, kad neša ryšulius ant galvos, o rašoma apie įvairius kitus dalykus; p. 56 "Mont Pelee ugniakalnis", o apie tą ugniakalnį beveik nieko).

Knyga atspausdinta smulkokom raidėm. Paprastai kelionių aprašymus skaityti mėgsta tiek jaunimas, tiek senimas. Didelesnės raidės būtų palengvinimas senimui. Pačioje įžangoje neaiškus šriftas iš karto nekaip nuteikia, bet paskui jau gerai ir aiškiai visi puslapiai atspausdinti.

Yra sakinių ir žodžių, kurie galėtų būti pakeisti suprantamesniais. Taip pat galėtų būti mažiau korektūros klaidų.

Stasys Dalius, PALMIŲ PAVĖSY. Kelionės įspūdžiai po Karibų jūrą ir Vidurinę Ameriką. Lietuvių Enciklopedijos Leidykla, 1971 m., 222 psl. Viršelis — Pranės Bronės. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos spaustuvė. Kaina nepažymėta.

JUSTINAS MARCINKEVIČIUS

SARGYBOJE

Naktim į gryčią miškas veržias
sulytas, purvinas — ir ima guostis.
Autus džiovina Ąžuolas ir Beržas,
ant šautuvo užmiega jaunas Uosis.

Ir stalas atiduoda miškui maistą.
Ir puodas kantriai verda seną vištą.
Ir aš gūžiuos į pašukinį maišą —
sargybon išvarytas, saugau mišką.

O paryčiu į gryčią miestas beldžias.
Net šuo — ir tas išmoko nebeloti.
Ir pirmąkart girdžiu, kaip tėvas meldžias,
atidarydamas duris lyg skaudžią votį.

Man jau nereikia aiškinti: toks metas...
Tamsoj sugrabalioju duoną, sviestą
ir vėl, tą patį maišą užsimetęs,
sargyboj stoviu. Saugau miestą.

Tegu jisai — toks varganas, sulytas,
suspėja bent autus pasidžiovinti.
Neįaugi aš tik vienas pastatytas
stebėt, mąstyt ir viską atsiminti?

Ir aš matau, kaip takeliu pro klėtį
istorija ateina, taip panaši į mamą.
Paglosto mano galvą — ir man lengviau budėti,
nors miškas prie namų piktai ir gūdžiai šlama.

(Iš ciklo 1946-ieji)

"KUR NEMUNAS TEKA"

R. MEDELIS

Tokiu pavadinimu Vilniuje išleista Č. Kudabos knyga su spalvotomis nuotraukomis. Tai mokslinis 162 psl. darbas, spausdintas labai smulkiu šriftu. Parašytas su didele meile Nemunui ir jo aplinkai.

Nemunas — tai mūsų didžiausia upė, bet už jį didesnių pasaulyje — virš šimto. Jo ilgis — 937 km, bet kaskart trumpėja dėl melioracijos ir perkasų tarp jo kilpų. Jo vandens baseinas 98102 km², t.y. pusantro karto didesnis už Lietuvos teritoriją. Pats Nemunas yra lygumų upė. Jo greitis mažas ir vandeningumas nedidelis, bet jo intakai Loša, Usa, Berezina, Nevėžis, Šventoji, Neris, Šešupė, Dubysa ir kt. dešimteriopai padidina jo vandeningumą. Jis į Baltiją per metus nuplukdo apie 21,6 km³ vandens — triskart daugiau nei telpa Kuršių mariose.

Jo vardas yra aiškinamas įvairiai. K. Būga spėjo, kad Nemunas reiškia šlapią, raistėtą ir miškingą upę, bet tokių mes turime nevieną. Vėliau jis, tirdamas etimologinę žodžio kilmę, rado, kad keltų žodis "nemas" — šventas gojus gali būti reikšminis Nemuno vardui, nes ant Nemuno krantų rasta daug mūsų senovės tikybos gojų.

Nemunas — sena upė. Jau baigiantis priešpaskutiniam ledynui, jo tėkmės vaga, apie 400 km, buvo rasta. Tai galima matyti jo atviruose augštuose krantuose, kur durpių ir ant jų ledyninių morenų sluogsniai yra labai aiškūs. Sėslūs gyventojai, spėjama, apsigyveno mezolito amžiuje 9000-5000 metų prieš Kristų.

Nemunas prasideda 45 km į pietus nuo Minsko, prie Verchniomano kaimo, netoli Červenės, kur 1941 m. rusų enkavedistai sunaikino daug lietuvių. To autorius nepamini, nors istorines vietoves, sovietinių partizanų kapus ir nacių aukų vietas pažymi. Nemunas yra skirstomas į augštupį (400 km), vidurupį (300 km) ir žemupį (200 km). Senesnės upės, kaip Dunojus, yra skirtingos, nes jų augštupys yra trumpiausias, o žemupys ir vidurupys — ilgiausias.

Lietuvis su Nemunu yra susigyvenęs, nes "ištikrųjų Nemunas ir gynė, ir vienijo mūsų gentainius. Pasauliui skelbė apie mūsų protėvius, ir aniems apie pasaulį pirmąsias atnešė žinias. Nemunu atėjo civilizacija, o su ja karai — baisūs "gadynės kirviai" miškus išskynė ir nuplukdė juos upe. Nemunu iš vakarų druska pradėjo sūdyti mūsų pirmtakų kraują; ne viena liga, maras — atėjo Nemunu. Daug pergalių atšventė Lietuva prie Nemuno, dideles kovų aukas atiduodama. Tėvynės gynėjų kraują ir motinų ašaras nuplukdė jo tėkmė į sūriąją Baltiją. Brangus mums Nemunas" (13 psl).

Autorius puikiai aprašo mūsų Nemuno deltą, nes "patekęs į ją bet kuriuo metų laiku, pajunti gamtos didingumą; miražus vasaros kaitroje, rudens miglas, keliančias paukščiams nerimą, netikėtus pavasario potvynius. Pabuvojęs deltoje turbūt niekad jos nepamirši. O žmonės nesiskiria su irklu, lėto būdo ir tyros širdies. Vaizdingi jų kalbos žodžiai. Nemuno atšakų vardai lyg pasigėrėjimui sugalvoti: Linkūnė, Skirvytė, Šnekė, Medlaukė, Akelis, Gilija, Rusnė, Šalteikė, Varžė, Algė, Agnė, Tovė, Paitė. Savas dainas jie dainuoja, savus darbus dirba, sava žeme savaip patenkinti. Nežino jie, kas tai yra akmuo, užtat žuvies dumblo kvapo ir virtuvė, ir patalai, ir vaikai persigėrę. Jie neturi gerų šuliniu, todėl įmerkia mėtų vandeniui paskaninti. Nepažįsta jie kalvų ir nuokalnių, bet akiračiai ir be viršūnių neapžvelgiami, maža pavėsio — todėl vėjo nestinga, kaitros ne per daug. Ką čia ir bekalbėti — savita žemė, ta Nemuno delta" (156 psl.).

Č. Kudaba, KUR NEMUNAS TEKA. Kaunas, 1970 m. Tiražas — 20.000. Kaina — 1,61 rb.

PER SPAUDĄ Į LIETUVOS LAISVĘ, O LAISVĖJE TIKROJI SPAUDA!

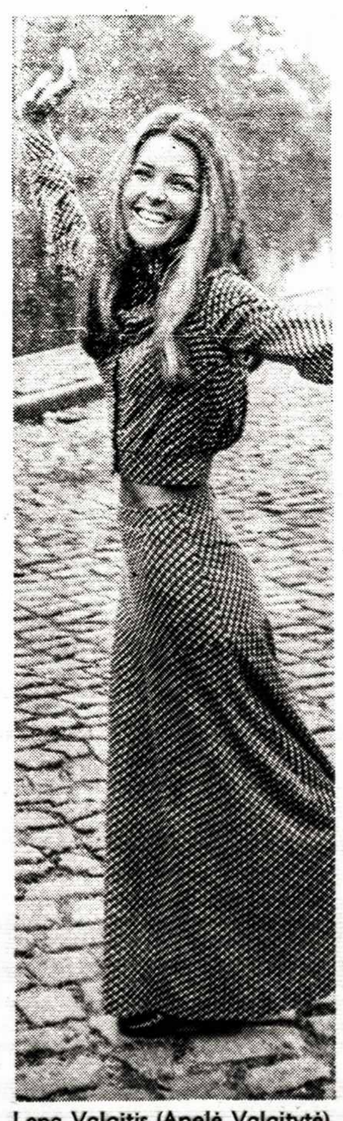

Lena Valaitis (Anelė Valaitytė), garsėjanti pramoginės muzikos dainininkė V. Vokietijoje. Žiūr. "Kultūrinėje veikloje".

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

PASAULIO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SĄJUNGOS ir Amerikos Lietuvių gydytojų Sąjungos VIII suvažiavimas rengiamas rugsėjo 4—5 d. d. Niujorke, Pierre viešbutyje, 5th Ave. ir 61st St. Pirmą suvažiavimo dieną bus dvi paskaitos: gydytojo Balio Matulionio — "Lietuvos gydytojo vaidmuo tautos kovoje už savąją kultūrą ir laisvę", Ramūno Kondroto iš Harvardo universiteto — "Keli bruožai iš Vilniaus Medicinos Draugijos vystymosi XIX amžiuje". Koncertinę programą atliks pianistė Julija Rajauskaitė-Petrauskienė. Antrą dieną padarys pranešimus gydytojai: Edvardas Kaminskas iš Harvardo universiteto — "Ląstelių auginimo reguliavimas", Petras Radvila iš Šveicarijos — "Tetanuso profilaktika pas žmones ir gyvulius po sužeidimų", Rimgaudas Nemickas iš Lojolos universiteto — "Miokardo revaskuliarizacija", Irena Giedrikienė iš So. Orange, N. J. — "Dešimties metų fenilketonurijos apžvalga New Jersey valstijoje" ir Vytautas Damijonaitis iš Poughkeepsie, N. Y. — "Psichiatrijos evoliucija JAV po antrojo pasaulinio karo".

LIETUVIŲ POEZIJOS ANTOLOGIJĄ "Een steen heeft geen hart" ("Akmenėlis turi šaltą širdį") išleido Uitgerij Orion leidykla Belgijoje. Į flamų kalbą 42 lietuvių poetų eilėraščius išvertė Antverpene gyvenanti poetė Zenta Tenisonaitė-Hellemans, parašiusi ir knygos įvadą. Skaitytojus su lietuvių poezija supažindina rašytojo Antano Vaičiulaičio straipsnis.

LENA VALAITIS (Anelė Valaitytė) susilaukia vis didesnio pripažinimo V. Vokietijoje kaip pramoginės muzikos dainininkė. Philips bendrovė 6003125 numeriu išleido jos trečią estradinių dainų plokštelę, kurioje yra du įrašai — Ob es so oder so oder anders kommt" ir "Die andere Seite". Lenos Valaitytės plokštelių gamintojas Hans Heinz Henning jai pasiūlė įdainuoti lietuvių liaudies dainų ilgo grojimo plokštelę. Šiuo metu jau ruošiami dainų vertimai į vokiečių kalbą, kad plokštelė būtų prieinama lietuvių kalbos nemokantiems klausytojams. L. Valaityte susidomėjo ir vokiečių filmų bendrovė "Constantin Film-Verleih" — pakvietė ją bandymams ir planuoja sukurti trumpą muzikinį filmą, kuriame ji vaidintų ir dainuotų. V. Vokietijos televizijoje L. Valaitytė jau yra pasirodžiusi 11 kartų. Liepos 17 d. žiūrovai turėjo progą matyti ją televizijos II tinklo programoj "Hitparade", liepos 22 d. — "Drehscheibe" programoj. Liepos 19 ir 22 d. d. L. Valaitytės nuotrauką ir informacinius rašinius apie šią talentingą jauną dainininkę iš Lietuvos paskelbė "Berliner Zeitung" ir "TV — Hoeren und Sehen". Sekantis jos pasirodymas konkursinėje "Hitparade" televizijos programoje bus rugsėjo 4 d.

BALTIMORĖS LIETUVIŲ ISTORIJĄ baigė rašyti Morkus Šimkus. Ji pradedama nuo pirmojo lietuvio atvykimo Baltimorėn 1885 m., chronologine tvarka atskleidžiamas lietuvių kūrimasis.

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS istorijos sekcija išleido Lietuvos vyskupijų istorinių dokumentų rinkinį lotynų kalba "Relationes status diocesum in magno ducatu Lituaniae". Šiame pirmajame tome skelbiami Vilniaus ir Žemaičių vyskupų pranešimai Vatikanui apie religinę, dvasinę ir materialinę vyskupų būklę nuo pat jų įkūrimo. Kitų Lietuvos vyskupijų dokumentai bus paskelbti sekančiuose tomuose. Vilniaus ir Žemaičių vyskupų pranešimus bei kitus dokumentus įvairiuose Vatikano archyvuose ir Romos bibliotekose surinko istorikai prel. Paulius Jatulis, kun. Rapolas Krasauskas, prof. dr. Zenonas Ivinskis ir kt. Leidinį redagavo popiežiškojo Grigaliaus universiteto prof. dr. Paulius Rabikauskas, SJ, parašęs įžanginį žodį, paaiškinimus, įvadą į vyskupijų pranešimus ir paruošęs bibliografiją apie Lietuvos vyskupų keliones Romon. Pirmoji leidinio dalis yra skiriama Vilniaus vyskupijai. Skaitytojas čia ras jos istoriją, vyskupų sąrašą ir 17 pranešimų, pradedant šešiais vysk. Voinos 1605-44 m. pranešimais, baigiant vyskupų Valavičiaus, Tiškevičiaus, Zenkavičiaus, Masalskio ir kitų oficialiais raštais. Antrojoje dalyje atskleidžiama Žemaičių vyskupijos istorija, pateikiamas vyskupų sąrašas. Čia skelbiami Žemaičių vyskupijos pranešimai Vatikanui nuo 1625 m., padaryti vyskupų Kiškos, G. Tiškevičiaus, A. Sapiegos, A. D. Tiškevičiaus, Lopacinskio, Giedraičio ir M. Valančiaus. Pastarojo du pranešimai turi ir Vatikano kūrijos atsakymus. Veikalo vertę padidina vardų ir vietovių sąrašai, senųjų Vilniaus ir Žemaičių vyskupijų žemėlapiai, dabartinės jų būklės atskleidimas. Šis dokumentinis leidinys yra svarbus ne tik Lietuvos Katalikų Bendrijos, bet ir pačios Lietuvos istorijai. Juo galės pasinaudoti viso pasaulio mokslininkai, nagrinėjantys Lietuvos istorinius klausimus. Knyga turi apie 500 psl. Jos kaina: minkštais viršeliais — $12, kietais — $15. Gaunama Lietuvių Katalikų Mokslų Akademijoje: 00187 Roma, Piazza della Pilotta 4, Italy. LKM Akademijos istorijos mokslų sekcija neseniai išsirinko naują valdybą. Jos pirmininkas dabar yra prof. dr. P. Rabikauskas, SJ, sekr. ir ižd. — kun. lic. R. Krasauskas, archyvaras ir sekcijos atstovas centro valdyboje — prel. dr. J. Bičiūnas.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

EUROPOS ELEKTROGRAFIJOS specialistų simpoziume Šveicarijoje, Zuericho mieste, Lietuvai atstovavo Vilniaus universiteto puslaidininkių fizikos katedros vedėjas prof. dr. Jurgis Viščiakas ir docentas Arvydas Matulionis. Pirmasis skaitė apžvalginį pranešimą, antrasis dalyvavo diskusijose.

TARPTAUTINIAME VII AKUSTIKOS KONGRESE Budapešte du pranešimus apie lietuvių mokslininkų sukurtus sudėtingus ultragarso prietaisus bei aparatūrą padarė Kauno politechnikos instituto atstovai— prof. K. Baršausko ultragarso probleminės laboratorijos vadovas E. Jaronis, fizikos - matematikos mokslų kandidatas, ir R. Kažys, technikos mokslų kandidatas.

BUVUSI KAUNO JĖZUITŲ GIMNAZIJA, 1955 m. lapkričio 24 d. pavadinta Adomo Mickevičiaus vidurine mokykla, kasmet raudonomis rožėmis pagerbia didžiojo poeto atminimą. Šių mokslo metų užbaigoje kiekvienas abiturientas, atsiimdamas brandos atestatą, ant stalo padėjo po raudoną rožę. Orkestrui grojant "Rožių maršą", visa jų puokštė buvo nunešta vestibiulin ir pamerkta į specialią vazą po Adomo Mickevičiaus portretu. Prieš šešerius metus buvo įsteigtas L. Garalevičienės vadovaujamas mokyklos ir poeto muzėjus, kuriame yra A. Mickevičiui jo draugo Malevskio iš Berlyno atsiųstas laiškas, Lenkijos ambasadoriaus A. Slišo padovanotas medalis poeto šimtosioms mirties metinėms atžymėti, prof. dr. H. Buddensiego atlikti A. Mickevičiaus kūrinių vertimai bei kitų eksponatų. Gimnazijai Adomo Mickevičiaus vardas buvo suteiktas jo mirties šimtųjų metinių proga, remiantis istoriniu faktu, kad šios mokyklos patalpose 1819-23 m. jis yra gyvenęs, kūręs ir mokytojavęs. Iškilmėje dalyvavo visų šios gimnazijos laidų buvusieji auklėtiniai.

KREKENAVIEČIAI NUTARĖ įamžinti čia vasaroti mėgusio poeto Maironio atminimą. Ligoninės rentgenologas V. Matulaitis išdrožė iš ąžuolo Maironio bareljefą ir išpjaustė vieno eilėraščio posmą. Felčeris J. Žilevičius su kelių meistru B. Malinausku ant kalnelio prie Linkaukos upelio atvežė didžiulį akmenį, pasodino medelių ir įrengė suolelius. Prie akmens krekenaviečiai pritvirtins Lietuvos dainiui skirtą paminklinę lentą.

MĖGĖJIŠKŲ FILMŲ tarptautiniame festivalyje Lidicėje, Čekoslovakijoje, auksinis "Lidicės rožės" prizas buvo paskirtas Kauno radijo gamyklos "Banga" saviveiklinės kino studijos juostai "Ego sum". Sidabro medalį tarptautiniame Helsinkio festivalyje yra laimėjęs bangiečių filmas "Žemė".

VILNIAUS ISTORIJOS - ETNOGRAFIJOS muzėjuje atidaryta apie 500 įvairių archeologinių radinių paroda susilaukė gausių lankytojų. Apie ją platesnių duomenų "Literatūros ir Meno" puslapiuose pateikia A. Tautkevičienė. Žymi vieta šioje parodoje tenka Šventosios akmens amžiaus stovyklų radiniams, atskleidžiantiems pajūrio žvejų buitį III tūkstantmetyje ir II tūkstantmečio pradžioje prieš Kristaus gimimą: "Eksponuojami restauratorių jau konservuoti tokie pagarsinti radiniai, kaip medinės skulptūros dalis, medinė ritė liepų plaušų siūlams vynioti, įvairaus tankumo tinklų fragmentai, tinklų pasvarai, medinis irklas, keletas iš šukių atstatytų įvairaus dydžio ir formos puodų, nemaža ano meto gintaro papuošalų, iš žvėrių dantų padarytų pakabučių-amuletų..." Čia taip pat išstatyti I-VI š. žalvariniai papuošalai, rasti Kelmės rajono Akmenių ir Anykščių rajono Riklių pilkapynuose. Su V-VI š. lietuvių apsiginklavimu supažindina Utenos rajono Taurapilio pilkapiuose rastos jietys, kovos kirviai, iš Padunojo sričių atgabentas kunigaikštiško stiliaus kalavijas, geležinės ir sidabrinės sagtys, sidabru apkaustytas ragas, sidabru puošti pentinų diržai. Parodos lankytojus į X-XIV š. nukelia Kėdainių rajono Graužių ir Ruseinių kapinynų radiniai: "Tai įvairūs kamanų fragmentai, diržų apkalai ir puošnūs žąslai su kauliniais ir metaliniais skersiniais, kurių vieni marginti geometriniu ornamentu, kiti užbaigti skulptūrinėmis gyvulių galvutėmis. Eksponuojamas netgi vienas kape surastas geležinis botkotis. Unikalūs Graužių lobio radiniai: puošni iš sidabro vielų suvyta antkaklė ir ilgas sidabrinis kalavijo makštų galo apkalas, savo forma ir ornamentu artimas apkalams iš Kijevo ir iš Vidžemės (Latvijoje)..." Varėnos rajono Krūminų kape rastas kalavijas su ilga rankena priklauso Žalgirio mūšio laikams, kai tokiu kalaviju raitelis kirsdavo abiem rankom. Švenčionių rajono Sarių ir Kelmės rajono Šlapgirio radiniai liudija, kad XV-XVI š. Lietuvoje gyveno nemaža amatininkų, gaminusių žalvarinius papuošalus — įvairių formų seges, žvangučius, antkakles. Šią paskutiniųjų archeologinių radinių įdomią parodą papildo nuotraukos ir piešiniai.

TARPTAUTINĖJE KERAMIKŲ PARODOJE Italijoje, Faenza mieste, aukso medaliu buvo įvertinta dail. Liucija Šulgaitė. Pernai šioje parodoje aukso medalį yra laimėjusi dail. Marytė Bankauskaitė.

V. Kst.

UNITED TRUST REALTOR

BABY POINT, $30.500 prašoma kaina. 6 kambarių, atskiras, mūrinis namas su garažu ir įvažiavimu. Dvi virtuvės, viena atvira skola balansui.

ETOBICOKE, $3.900 įmokėti. Prašoma kaina $26.500, penkių kambarių vienaaugštis mūrinis namas su butuku rūsyje. Privatus įvažiavimas ir vieta garažui. Tuojau galima užimti.

DUNDAS — RUNNYMEDE, $3.-900 įmokėti. Krautuvė ir 4 kambarių butas antram augšte. Mūrinis pastatas su garažu ir įvačiavimu. Viena skola balansui. Tuojau galima užimti. Palikimas.

MARTIN GROVE, $3.900 įmokėti. Šešių kambarių, mūrinis vienaaugštis (bungalow) su privačiu įvažiavimu ir vieta garažui. Didelė moderni virtuvė ir daug įvairių priedų.

BLOOR — ROYAL YORK, 32.500 prašoma kaina. Šešių kambarių mūrinis vienaaugštis (bungalow) su garažu ir privačiu įvažiavimu. 6¾% skola. Graži vieta. Arti susisiekimo.

SWANSEA, $4.900 įmokėti, 7 kambarių atskiras mūrinis namas su garažu ir privačiu įvažiavimu. Gražiai įrengtas rūsys, didelis sodas. Tuojau galima užimti.

LAWRENCE — WESTON, 8 butų gražus mūrinis pastatas su privačiu įvažiavimu ir vieta automobiliams statyti. Visi butai turi po du miegamuosius. Arti susisiekimo ir krautuvių. Prašoma įmokėti apie $30.000.

JANE—EGLINTON, $3.900 įmokėti, 6 kambarių, vienaaugštis (bungalow), mūrinis su privačiu įvažiavimu, garažu ir dviem kambariais rūsyje, Prašoma kaina $31.700. Tuojau galima užimti.

B. SAKALAS Namų telef. 766-8479
2320 BLOOR ST. WEST TEL. 762-8255

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS
999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

Kasos valandos:
Pirmad. 10-3
Antrad. 10-3
Trečiad. uždaryta
Ketvirtad. ....10-3 ir 4.30-7
Penktad. .....10-3 ir 4.30-8
Šeštad. 9-12
Sekmad. 9.30-1

MOKA:
už term. indėlius 2 metam.....7 %
už term. indėlius 1 metam.....6½%
už taupomąsias s-tas (savings) 6%
už depozitus-čekių s-tas.....5½%

DUODA PASKOLAS:
asmenines — iki $10.000....8½%
nekiln. turto — iki $30.000....8¼%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki $2.000 ir asmeninių paskolų — iki $10.000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaidas. Priimame mokėjimus už nekiln. turtą, telefoną, elektrą, vandenį ir dujas.
MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS LIETUVIAMS

PROGRESS REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

PACIFIC AVE. — HUMBERSIDE. Tik $3.000 įmokėti už 8 kambarių mūrinį namą. 4 kambariai pirmam augšte, 2 virtuvės, privatus įvažiavimas, mūrinis garažas.
BLOOR — RUNNYMEDE, Swansea rajone 6 kambarių, atskiras su dvigubu garažu ir privačiu privažiavimu namas, arti krautuvių ir puikaus susisiekimo. Įmokėti apie $10.000.
RONCESVALLES — GRENADIER RD. Praktiškai sutvarkytas 10 kambarių namas. Trys butai, 3 garažai. Savaitinės nuomos pajamos $95; arti mokyklų ir krautuvių. Įmokėti $9.000. Viena atvira skola išmokėjimui.
HIGH PARK — BLOOR. Moderniai įrengtas 6 butų pelningas namas. Visą laiką išnuomotas, geras pirkinys investavimui. Įmokėti apie $20.000, atvira skola 10-čiai metų.
BLOOR — RUSHOLME RD. Naujesnės statybos 12 butų apartamentas. Augštos nuomos pajamos, visą laiką išnuomoti butai. Didelis sklypas, 12 garažų. Įmokėti $40.000.
QUEBEC AVE. — BLOOR ST. W. Apynaujis 17 didelių kambarių tributas. Įmokėti apie $15.000. Skola iš 7%.

S. JOKUBAITIS
REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI
Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

AUTOMAŠINŲ PARENGIMAS ŽIEMAI, pagrindinis patikrinimas ir sutaisymas, greitas ir sąžiningas patarnavimas.
Bloor Autorite Garage 296 BROCK Ave. (tarp Dundas ir College)
Sav. FRANK PETIT Tel. 531-1305

F. SENKUS REAL ESTATE
1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

DIDŽIAUSIA IR GRAŽIAUSIA KANADOJ SPECIALI EUROPIETIŠKŲ SKANĖSTŲ KRAUTUVĖ, TURINTI PUIKIAUSIOS KOKYBĖS IR DIDŽIAUSIO PASIRINKIMO KONKURENCINĖMIS KAINOMIS GAMINIUS

tip-top MEATS delicatessen
1727 Bloor St. West (Prieš Keele St. požeminio stotį)
YORKDALE SHOPPING CENTRE
Fairview Mall, Sheppard Ave. / Don Valley Parkway

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
Vaistai, kosmetikos prekės, trejos devynerios ir kt.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

EXTRA REALTY LTD.
758 DOVERCOURT RD., TORONTO 4. TEL. LE 1-1161

GEORGIAN BAY (Honey Harbour), 5 kambarių vasarnamis, vandens frontas apie 200 pėdų, laivui garažas, graži vieta, geras žuvavimas. **$2,000 ĮMOKĖTI,** 10 akrų geros dirbamos žemės, augšta vieta, ant Nottawasaga upės; gautas leidimas namui statyti; nuo Wasagos 9 mylios.
KIPLING & BURNHAMTHORPE RD., $10,000 įmokėti, mūro, atskiras, 6 kambarių, baigtas rūsys, vienaaugštis, (bungalow); prašo $33,900. Gera proga, skubus pardavimas.
J. KUDABA Namų tel. 783-2105

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Sovietų Sąjungos irklavimo pirmenybėse Maskvoje kaunietis V. Butkus 2000 m vienviečių lenktynėse laimėjo II vietą.

Lengvosios atletikos rungtynėse Vilniuje Lietuvos žemės ūkio akademijos studentas J. Dabila pasiekė naują Lietuvos rekordą jieties metime — 79.58 m. Reikia tikėtis, kad jis greitu laiku peržengs 80 m. ribą. A. Vitkevičius šiose rungtynėse nustūmė rutulį 18.74 m.

Tarptautiniame krepšinio turnyre Leningrade Sovietų Sąjungai atstovauti pakviesti du lietuviai — M. Paulauskas ir R. Venzbergas.

Jugoslavijoje baigėsi Europos mergaičių krepšinio IV pirmenybės. Sovietų rinktinėje čia žaidė lietuvaitė Angelė Jankūnaitė. Pažymėtina, kad rinktinę jau ketvirtus metus treniravo ir jai vadovavo lietuvė Genovaitė Sviderskaitė.

Vilnietė Rima Makauskaitė Sovietų Sąjungos jaunimo lengvosios atletikos pirmenybėse nustūmė rutulį 16.23 m. ir laimėjo pirmą vietą.

Vilniaus žalgirio futbolo vienuolikė Sovietų Sąjungos augščiausiosios lygos pirmenybių paskutiniąsias rungtynes su Kemerovo komanda sužaidė lygiomis 0:0. Žalgiris 22 komandų grupėje yra X vietoje.

Vilnietis E. Skapas kariuomenės lengvosios atletikos pirmenybėse Dniepropetrovske laimėjo dvi pirmąsias vietas: diską numetė 58.20 m ir rutulį nustūmė 17.70 m.

SPORTAS VISUR

Europos mergaičių krepšinio IV pirmenybes vėl laimėjo Sovietų Sąjunga, baigmėje įveikusi Čekoslovakiją 76:52.

Moterų II pasaulinės futbolo pirmenybės vyksta Gvadalcharo mieste Meksikoje. Dalyvauja 6 komandos — 4 iš Europos ir 2 iš Lotynų Amerikos. Pirmenybių užbaiga — rugsėjo 5 d.

Pasaulio šachmatų pirmenybių baigmininkai amerikietis R. Ficher ir rusas T. Petrosian iki šiol turėjo 18 susitikimų. Bendra susitikimų pasekmė — lygiosios. Abu yra laimėję po 3 kartus ir likusius susitikimus sužaidę lygiomis.

Pan-Amerikos žaidynėse devyniolikmetis kubietis P. Peres-Duen, lig

(Nukelta į 7-tą psl.)

STUDENTŲ ATEITININKŲ STOVYKLA

Studentų Ateitininkų Sąjungos stovykla Neringoje, Vermonte, bus rugpjūčio 29 — rugsėjo 6 d.d. Jos ideologinė tema — "Jaunimas ir gyvoji dvasia". Devynias dienas diskutuosime gyvosios dvasios idėją, jos ypatybes ir priemones dvasinei jaunatvei tobulinti.

Bus dvi pasaulėžiūrinės paskaitos: dr. Elonos Vaišnienės — "Dvasios atkūrimo būdai" ir kun. V. Cukuro — "Konkrečios gyvenimo tikrovės teologija". Pirmoji paskaita palies lietuvio dvasinį merdėjimą, amerikiečių vidurinės klasės kultūros įtaką, antroji — pateiks teologinę interpretaciją darbo, istorijos, mirties, meilės ir laisvės klausimais. Bus keletas informacinio pobūdžio paskaitų. Etninių grupių komisijos vadovas mons. Baroni ir kun. Pūgevičius kalbės tema "Tautinės mažumos klausimas JAV", Gintarė Ivaškienė — tema "Kas yra ateitininkas?", pasinaudodama prof. dr. Antano Maceinos straipsniu. Kęstutis Čižiūnas apžvelgs JAV ir Kinijos bendradarbiavimą bei jo galimą įtaką Lietuvos ateičiai. Dr. A. Budreckas dalyvius supažindins su 1941 m. lietuvių sukilimu bei šio istorinio įvykio įvairiais aspektais. Lietuvių literatūros 1968-71 m. apžvalgą apie išeivijoje ir tėvynėje išleistas knygas padarys dr. Kęstutis Keblys. Jurgis Oniūnas apibūdins Šveicarijoje įvykusį 1971 m. "Pax Romana" suvažiavimą.

Turėsime pakankamai laiko pabendrauti, užmegzti pažintis tarp JAV ir Kanados lietuvių studentų, pasidalinti mintimis, idėjomis, pasiginčyti ir padaryti konkrečias išvadas. Laisvalaikiai bus skiriami dainoms, sportui bei įvairiems pasilinksminimams. Stovyklos mokestis vienam asmeniui — $40. Administracija parūpins kiekvienam stovyklautojui čiužinį ir pagalvę. Patalynę reikia patiems atsivežti. Stovyklos komendante bus dr. Elona Vaišnienė, berniukų vadovu — Rimas Petrauskas, mergaičių vadove — Birutė Balčiūnaitė, sporto vadovais — Regina Kryžanauskaitė ir R. Petrauskas, dvasios vadu — kun. Tadas Degutis. Stovyklautojus registruoja SAS-SIS sekr. Bernadeta Tutinaitė, 223 Lincoln Ave., Brooklyn, N.Y. 11208, USA. Tel. (212) 647-1406. Atvažiuokit! Įrodykit, kad gyvoji dvasia mumyse iš tikrųjų tebėra gyva ir kad mes ja domimės! rasa

A † A

Juozui Šilinskui

mirus, dukterims LIUDAI, ANELEI ir jų seserims Bostone bei jų šeimoms gilią užuojautą reiškia —

C. M. Daukai A. V. Waitkai

Juozui Šilinskui

mirus, mielą LIUDĄ KRAKAUSKIENĘ ir jos sesutes nuoširdžiai užjaučiu —

V. Narkevičius

A † A

Juozui Martinaičiui

mirus, jo žmonai SOFIJAI, švogeriams JUOZUI ir JONUI ŽADEIKIAMS Čikagoje, švogeriui JONUI TAMULIUI su šeima Joliet, Ill., namiškiams ir giminėms Lietuvoje reiškiame gilią užuojautą —

O. S. Dačkai *I. A. Pūkai*
P. V. Melnykai *J. J. Šarūnai*

Mylimam Tėveliui, Uošviui

A † A

Juozui Šilinskui

mirus, dukrą LIUDĄ ir ANTANĄ KRAKAUSKUS, jos seseris bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

Chatham, Ont. *R. E. Vilembrektai*

RYAN & ODETTE
LAIDOTUVIŲ NAMAI
Telefonas LE 2-5965
1498 DUNDAS ST. WEST, TORONTO, ONTARIO
• MODERNIAI ĮRENGTI • VĖSINIMO SISTEMA •
• RŪPESTINGAS PATARNAVIMAS • PATOGI VIETA •
Lawrence G. Odette, Morley D. Hogle — Directors

W. VASIS REAL ESTATE
Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių.
Skambinti — J. GUDAS
863 BLOOR St. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

ATEITININKŲ STOVYKLAI WASAGOJE PASIBAIGUS

Dvi savaites Tėvų pranciškonų stovyklavietėj Wasagoj tarp pušų skambėjo ateitininkų himno žodžiai: "Kas gi ten aukso spindulius beria?..." Dvi savaites rytais girdėjosi komendanto K. Manglico švilpukas ir jo rytinė "radijo programa", kuri buvo specialiai skirta stovyklautojams prikelti. Ir kėlėsi stovyklautojai, nenoromis lindo iš miegamųjų maišų, iš savo kambarių ir namukų. Skubėjo visi prausyklon, bent nosies galą su šaltu vandeniu (šilto nebuvo) sušlapinti. Tėvai žino, kad užtrunka beveik savaitė, po stovyklos, kol vaikai užtektinai išsimiega ir visas dulkes nusiplauna. Bet tai nėra jau taip svarbu. Kiekvienoje stovykloje tas pats. Su miego problema susiduria ne tik stovyklautojai, bet ir vadovai (gal labiausiai — komendantas).

Šiais metais visose ateitininkų stovyklose buvo maždaug ta pati programa, paruošta MAS centro valdybos, kuri šiemet yra sudaryta torontiškių studentų. Dviejų savaičių laikotarpyje buvo nagrinėjami ateitininkų principai.

Dauguma pokalbių buvo pravesti pačių vadovų, nors kaikuriuos pravedė ir atvykę svečiai. Vieną dieną jaunimui apie pirmuosius ateitininkus kalbėjo J. Matulionis, apie visuomeniškumą — dr. J. Sungaila. Po kiekvieno pašnekesio būdavo diskusijos atskirais būreliais arba visiems kartu.

Jaunučiai iki 12 metų turėjo savo atskirą vadovybę ir atskirą programą. Kartu susitikdavo vakarinei programai ir valgykloje. Kadangi vadovų buvo pakankamai, tai abi stovyklos tuo pačiu laiku visiškai nesusikirsdavo ir gana gerai derinosi. Viena kitą net papildydavo.

Dvi savaitės prabėgo labai greitai. Tačiau tos dvi savaitės paliko daug įspūdžių ir prisiminimų. Sunku buvo skirtis. Skambant dainos žodžiams "Sudiev, sudiev, Wasaga sudiev" daugelio akyse matėsi ašaros. Dvi savaitės žmones suartina. Juos ima jungti bendras gyvenimas, bendras darbas, juokas, malonumai ir bendri sunkumai. Suartina visus Kristaus meilė, kuri buvo visos stovyklos dėmesio centre. Be Kristaus meilės vargu ar kas galėtų visus sujungti. Be Kristaus meilės neištesėtų tų dviejų savaičių nė vadovai.

Paskutinės Mišios kartu su tėvais praėjo padėkos ženkle. Jos buvo laikomos gamtoje, paties Kristaus statytoje bažnyčioje. Jam dėkojome už viską. Vienoje altoriaus pusėje matėsi užrašas "Aš esu gyvenimas", kitoje — "Aš esu meilė". Visi 118 stovyklautojų, vadovai ir dalyvavę tėvai dėkojo Jam už tas dvi savaites, už juoką ir džiaugsmą, už gyvenimą. Vienas kitam sakė sudiev, iki pasimatymo. Su visais atsisveikino komendantas K. Manglicas, buvo nuleistos vėliavos, tuoj ištuštėjo visa stovyklavietė.

Liko tos pačios pušys ir beržai, ta pati stovyklavietė. Ji graži, bet negyva, nes nebėra žmonių. Jaučiasi tuštuma, darosi nyku. Viską sudaro žmonės, stovyklautojai, jų juokas, išdaigos, jaunystės džiaugsmas. Ačiū Dievui už juos! **V. K.**

Skautų veikla

● Vasaros stovykloms pasibaigus, visas dėmesys vėl krypsta į žiemos sezono veiklą, kuri vienetuose pasireikš reguliariomis sueigomis. Iš anksto tėvai yra prašomi savo vaikus į tas sueigas atvežti ir žiūrėti, kad jos nebūtų praleidinėjamos. Primenama, kad skautų ir skaučių tėvams yra būtina sekti šį "TŽ" skyrelį.

● Į skautų-čių vienetus priimami nauji nariai nuo 7 metų amžiaus. Kreiptis pas tuntininkus arba draugininkus. Organizuotas jaunimas yra geresnis jaunimas. Jis ruošiamas būti gerais krašto piliečiais ir aktyviais savos bendruomenės nariais.

● Uniforminių skautiškų marškinių galima gauti pas "Rambyno" tuntininką ps. P. Butėną, 20 Brumell, Toronto 9, tel. 769-1489. Kaina $5.

Č.S.

LINKĖJIMAI IŠ JAPONIJOS

Petras Molis, Lietuvių Skautų Brolijos vyr. skautininkas, iš XIII pasaulinės skautų džiamborės tolimojoj Japonijoj siunčia linkėjimus skautams, skautėms ir visiems lietuviams, primindamas, jog lietuviai skautai ten garbingai ir gražiai atstovavo ne tik lietuviam skautam, bet ir Lietuvai. Pastovyklėje, kur stovyklavo s. V. Jakūbaitis su sūnumi iš Klevelando, plevėsavo augštai iškelta ir lietuviškoji trispalvė.

V. s. P. Molis su malonumu pažymi, jog specialiai paruošto informacinio leidinio nusivežti keli šimtai egzempliorių ypač buvo naudingi susipažįstant su Pasaulinės Skautų Konferencijos delegatais ir juos informuojant apie Lietuvos bei lietuvių skautų būklę. (Leidinys netrukus bus pradėtas platinti ir Amerikoje.)

Vykdamas lankyti lietuvių skautų vienetų Australijoje, P. Molis dar sustos Maniloje, kur vizituos Filipinų skautus ir bus jų globojamas kaip oficialiai kviestas svečias.

Nors džiamborės metu dvi dienas siautęs taifūnas patį palapinių miestą buvo gerokai apgriovęs, tačiau stovyklos ir jos nuotaikos nesuardė. V. s. P. Molis savo kelionę laiko sėkminga ir vertinga lietuviškos skautijos ateičiai.

jamb. f. sk.

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.
Telefonai: LE. 6-2738 • LE. 6-2664 • 1611 Bloor St. W.

HIGH PARK — RONCESVALLES, atskiras 11 kambarių namas, modernus vidus, 4 kambariai pirmame augšte su atskiru įėjimu, naujas vandens šildymas, pilnai užbaigtas rūsys, garažas, puiki nuomojimo vieta. Apie $15.000 įmokėti.
OAKWOOD — ST. CLAIR, didžiulis, atskiras 11 didelių kambarių pajamų namas, labai gerame stovyje, platus privatus įvažiavimas su dvigubu garažu. Gauna $106.00 savaitėje pajamų, plius pirmo augšto butas savininkui. Apie $15.000 įmokėti ir viena atvira skola.
RONCESVALLES GATVĖJE, apie $15.000 įmokėti, puikus didžiulis 12 kambarių atskiras namas, buvęs gydytojo kabinetas, užbaigtas rūsys, dvigubas garažas, viena atvira skola, puiki vieta gydytojui, dantistui, advokatui, o taip pat ir privačiam asmeniui, atskiras įėjimas, labai gera nuomojimui vieta, o taip pat investacija.
SWANSEA, gražus — nebrangus mažai šeimai vienaaugštis, moderni virtuvė, garažas su privačiu įvažiavimu, prašoma kaina $28.900, viena skola, arti Bloor.
ANNETTE — DUNDAS, apie $5000 įmokėti 10 kambarių atskiras namas, 3 virtuvės, kvadratinis planas, vandens alyvos šildymas, labai neaugšta kaina, pelningas pirkinys.
BLOOR — WINDERMERE, didelė krautuvė ir 5 kambarių butas, apie $10.000 įmokėti, puiki vieta, tinka betkokiam verslui.
STAYNER, beveik pačiame miestelyje, 260 x 150 pėdų sklypas su didele kabina, miesto vanduo ir elektra ant nuosavybės, galima lengvai padalinti į atskirus sklypus, prašoma kaina tik $4.900.

Al. Garbenis, namų tel. HU 9-1543 arba **Pr. Kerberis,** namų tel. LE 5-1584

Pardavusiems bei pirkusiems per mus SPECIALUS PATARNAVIMAS

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA	IMA
5½% už depozitus	
6% už šėrus (numatoma)	8% už asm. paskolas
6% už taupymo s-tas	
6½% už 1 m. term, dep.	8¼% už mortgičius
7% už 2 m. term. dep.	

Kapitalas virš keturių milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

A. J. MORKIS
REAL ESTATE & MORTAGE BROKER
PELNINGAS PINIGŲ INVESTAVIMAS

INDIAN RD., $4.500 įmokėti, plytinis, 9 kambariai, 5 virtuvės, 2 prausyklos, nauja šildymo krosnis. Palikimas; prašo $23.900.
QUEEN — SORAUREN, įmokėti $2.000, atskiras, 6 kambariai, nauja šildymo krosnis, 2 prausyklos, 2 virtuvės, platus šoninis įvažiavimas, garažas; prašo $18.900.
SWANSEA, $8.000 įmokėti, atskiras, 6 šviesūs kambariai, plytinis, naujoviška šildymo krosnis, privatus įvažiavimas, 1 mortgičius, savininkas turi išvykti.
MARTIN GROVE — PRINCES MARGARET, $12.000 įmokėti, vienaaugštis (bungalow), plytinis atskiras, 4 miegamieji, prie namo garažas, nauji kilimai, didelis patrauklus poilsio kambarys.
BLOOR — GLADSTONE, dvibutis (duplex) 10 kambarių, plytinis, atskiras, šiltu vandeniu šildomas, privatus įvažiavimas, garažas, prašo $37.000.

1082 BLOOR St. W., TORONTO 4, Tel. LE 4-8459

Turime krautuvių, namų vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. — — — Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolų — mortgičių.
VYT. MORKIS, A. BLIUDŽIUS ALV. (MIELDAŽUKĖ) VISTOSKI

P. T. SERVICE CENTRE (Buvo — A. P. Garage)
5320 DUNDAS ST. W., ISLINGTON (priešais Canadian Tire)
Kviečiame visus klientus aplankyti mūsų naują garažą ir gazolino stotį. Gazolinas, tepalai, padangos, baterijos ir visi automobilių remontai. Darbas atliekamas kuo sąžiningiausiai. Garantuotai naujos dalys, geras patarnavimas, nuosavas vilkikas ir t. t.
Savininkai: Antanas Paškevičius ir Juozas Tamošiūnas, oficialiai pripažinti mechanikai
Telefonas 239-6601. DARBO VALANDOS — nuo 7 v.r. iki 8 v.v.

DANISH CUSTOM FURNITURE
BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI IŠ BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)
Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED
25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch
Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, trečiadieniais, ketvirtad., penktad., nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą
Pagrindinė įstaiga: 658 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036
Hamiltone skyrius:
293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005

Čia gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelių, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ
971 College St., Toronto 4, Ont.
Telefonas: 533-4363
LIETUVIAI SAVININKAI
Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1 psl.)

ketvirtadaliui eksporto iš esmės nebūtų labai baisus, bet jis daugiausia liečia į JAV išvežamus gatavus gaminius. Jų pabrangimas 10% privers amerikiečius pirkti vietinius gaminius ir sumažins darbą Kanados fabrikuose tokiu nevykusiu laiku, kai premjeras P. E. Trudeau dar nėra išsprendęs nedarbo problemos. Liepos mėnesį visada būdavo pats darbymetis, o šiemet be darbo turime 514.000 kanadiečių, t.y. 6,3% visos darbo jėgos. Kadangi birželyje bedarbių buvo 6,4%, jų sumažėjimas 0,1% yra skandalingai menkas. Nuo sausio 1 d. 3,3% pakilusios kainos liudija, kad infliacija tebėra nepažabota.

Didžiausią pelną Kanados eksportui duoda su JAV pasirašyta automobilių gamybos sutartis, nes jos paragrafuose yra nustatytas privalomų naudoti Kanadoje pagamintų dalių nuošimtis. Iki šios sutarties pasirašymo ir jos įsigaliojimo Kanada prekyboje su JAV visada turėdavo didoką deficitą, kurį padengdavo amerikiečių investacijos Kanadoje. Dabargi $1 bilijono metinis deficitas tenka Amerikai, ir jis yra linkęs kasmet didėti. Todėl nenuostabu, kad iždo sekr. J. Connally ministeriams J. L. Pepinui ir E. Bensonui vėl priminė šią sutartį, kai jie su kepurėmis ar be kepurių rankose staiga atsirado Vašingtone. Amerika norėtų reformuoti šią sutartį ir bent pusiau sumažinti dėl jos išaugusį deficitą.

Bendroji Rinka

Britanijos įsijungimas į Europos Bendrąją Rinką neišvengiamai sumažins Kanados eksportą į šį kraštą. Britanija bus saistoma Bendrosios Rinkos paragrafų ir negalės daryti muito nuolaidų Kanadai. Tokiu atveju Kanados ir JAV politikai turėtų pagalvoti apie Š. Amerikos bendrąją rinką. Pradžią galėtų padaryti abu minėtieji kraštai, o vėliau įjungti ir Meksiką. Laisvam prekių keitimuisi tada atsivertų didžiulė rinka, turint galvoje bendrą Kanados, JAV ir Meksikos gyventojų skaičių.

Prez. R. Niksono laikinis 10% muito papildas gali būti gera pamoka Kanados tautinės ekonomijos propaguotojams, nes jie taip pat galvojo apie panašius metodus tam savo "tautiškumui" išsaugoti. Taip, galima sustabdyti žaliavų pardavimą Amerikai, bet iš kur tada gausime pinigų ir kas pirks mūsų gaminius? Skelbti prekybinį karą Amerikai ir gintis muito užtvara būtų beprotybė. Kas iš to ekonominio tautiškumo, kai Kanadoje nėra vienos tautos, kai gyventojams terūpi geras atlyginimas ir augštas gyvenimo lygis. L. B. Pearsono dėka šiandien jau turime raudono klevo lapo vėliavą, o himno neturime. Federacinis parlamentas tėra patvirtinęs "O Canada" melodiją, bet visiem priimtino teksto dar nesuranda ir neskuba surasti. Net ir tokiai tautybių mozaikai, kaip K a n a d a, visdėlto reikia bendros jungties ir bendrų simbolių, jeigu norima galvoti apie ekonominį tautiškumą. **V. Kst.**

Kanados vakarinėje ir šiaurinėje dalyje siaučia miškų gaisrai. Šiaurės-vakarų teritorijoje liepsnos jau yra sunaikinusios apie 620.000 akrų miško, Britų Kolumbijoje — 310.000 akrų. Albertoje ir Saskačevane nuostoliai yra gerokai mažesni. Dėl vasaros sausros šių gaisrų greičiausiai nebus įmanoma užgesinti iki rudens, kurio metu susilaukiama daugiau lietaus.

S P O R T A S

(Atkelta iš 6-to psl.)

šiol beveik nežinomas, trišuolyje nušoko 17.40 m. ir 1 cm pagerino ruso V. Senejevo rekordą.

VYČIO ŽINIOS

Tarpusavio golfo turnyre paskutinių dviejų savaičių laikotarpyje sužaista daug rungtynių. Iš viso jau sužaista virš 230 rungtynių. Šiame turnyre pirmauja S. Krašauskas su 25 laimėjimais. Toliau seka J. Balsys 22, A. Banelis 21, V. Siminkevičius 18, A. Siminkevičius 17, E. Kuchalskis ir J. Žukas po 16 ir V. Balsys, jaun. 15. Mažiausiai pralaimėjimų turi A. Siminkevičius 17:1, A. Sergautis 10:0, V. Siminkevičius 18:4 ir S. Krašauskas 25:7.

Stalo teniso Kanados pirmenybėse Toronto CNE pirmenybėse vėl dalyvaus keli vytiečiai. V. Nešukaitytė turės apginti Kanados uždarų pirmenybių meisterystę ir taip pat stengsis susigrąžinti ir atvirų pirmenybių meisterystę.

Krepšininkų stovykla Wasagoje pradėjo antrą savaitę. Ir šią savaitę čia stovyklaus apie 30 krepšininkų. Šalia kanadiečių krepšininkų bus Hamiltono Kovo ir Vyčio krepšininkai.

Metiniai Vyčio šokiai — spalio 30 d. Seaway Towers viešbutyje. Norintieji atsilankyti prašomi jau dabar įsigyti pakvietimus, gaunamus pas klubo valdybos narius. **A. S.**

AUŠROS ŽINIOS

Baltiečių lengvosios atletikos jaunių ir jaunučių klasių pirmenybės bus rugsėjo 11 d. Klevelande. Taip pat bus ir lietuvių vyrų ir moterų, tarpklubinės varžybos, nes dėl mažo dalyvių skaičiaus baltiečių pirmenybėse Toronte tarpklubinio laimėtojo nebuvo galima nustatyti. Dalyvaus ir aušriečiai. Aušros lengvosios atletikos reikalus tvarko K. Šapočkinas.

Toronto CNE parodos Kanados atvirame stalo teniso turnyre rugsėjo 2-5 d.d. dalyvaus Aušros žaidėjai P. Klevinas ir B. Plučaitė.

GOLFININKŲ RINKTINĖ

Jau sudaryta Toronto golfininkų rinktinė, kuri atstovaus Torontui tarpmiestinėse pirmenybėse Klevelande rugpjūčio 28-29 d.d. Į rinktinę įeina penki Aušros ir septyni Vyčio sporto klubų žaidėjai: S. Podsadeckis, A. Sergautis, V. Ubeika, Al. Simanavičius, V. Siminkevičius, A. Siminkevičius, R. Strimaitis, R. Barauskas, M. Ignatavičius, P. Stauskas, A. Supronas ir Al. Kuolas. Komandos kapitonas — V. Ubeika, Vyčio sporto klubui atstovauja M. Ignatavičius, Aušrai — Al. Simanavičius.

BALTIEČIŲ IR LIETUVIŲ PIRMENYBĖS

Š. Amerikos baltiečių prieauglio klasių ir lietuvių visų klasių lengvosios atletikos 1971 m. pirmenybės bus rugsėjo 11 d. Klevelande. Varžybas praveda Klevelando LSK Žaibas.

Baltiečių ir lietuvių prieauglio pirmenybės vyks šiose berniukų ir mergaičių klasėse: D (11 m. ir jaunesni), C (12-13 m.) ir B (14-15 m.). Lietuvių pirmenybėms bus panaudotos baltiečių varžybų pasekmės, atskirų rungčių nevykdant.

Kartu bus ir lietuvių pirmenybės vyrų, moterų bei jaunių A (16-18 m.) klasėse. Šiom pirmenybėm turėjo būti panaudotos baltiečių pirmenybių š.m. liepos 24 d. Toronte pasekmės, tačiau dėl palyginti negausaus lietuvių dalyvių skaičiaus nutarta lietuvių pirmenybes pravesti atskirai rugsėjo 11 d.

Varžybos vyks Cuyahoga Community College stadione, 2900 Community College Ave., Klevelande, Ohio. Pradžia 11 v. r. Šis naujas stadionas turi tartano bėgimo ir šuolių takus, tinkamus naudoti ir lietingame ore.

Reikia tikėtis, kad šios idealiose sąlygose vykdomos varžybos sutrauks didelį dalyvių skaičių. Klubai ir pavieniai sportininkai kviečiami gausiai dalyvauti. Smulki informacija išsiuntinėta visiems lietuvių sporto klubams. Suinteresuoti pavieniai sportininkai prašomi kreiptis į rengėjus šiuo adresu: Algirdas Bielskus, 30207 Regent Rd., Wickliffe, Ohio 44092, USA. Tel. (216)-944-3390.

ŠALFASS-gos lengvosios atletikos komitetas

Pasaulio įvykiai

Atkelta iš 1-mo psl.

sitikimą su prezidentu. Pradžia bus padaryta Anchorage mieste, kurio aerodrome nusileis Japonijos imperatorišką porą Europon vežantis lėktuvas. Po susitikimo su prez. R. Niksonu imperatorius Hirohito bus oficialiu svečiu Danijoje, Belgijoje, Prancūzijoje, Britanijoje, Olandijoje, Šveicarijoje ir V. Vokietijoje.

AISKINS DRAUGYSTĘ

Indijos netikėta draugystės sutartis su Sovietų Sąjunga yra sukėlusi daug įvairių spėliojimų. Neutralios Indijos neaiškią draugystę su sovietais bandys išaiškinti premjerė I. Gandhi. Sekantį mėnesį ji žada lankytis Britanijoje, V. Vokietijoje ir galbūt JAV. Kongreso partijos teigimu, premjerė I. Gandhi šių vizitų metu atskleis tikrąją pasirašytos sutarties reikšmę.

SUKILIMAS BOLIVIJOJE

La Paz karinės akademijos buvęs vadovas plk. H. Banzer nuvertė kairiųjų pažiūrų prezidento gen. J. Torres vyriausybę. Dešiniųjų karininkų grupės sukilime žuvo apie 60 asmenų, buvo sužeista daugiau kaip 250. Naujasis prez. plk. H. Banzer žada pagerinti bolivijiečių gyvenimą. Jo teigimu, Bolivija pastaruoju metu jau buvo pakeliui į komunizmą.

PABRANGINO VIZAS

Kremlius beveik visiškai sustabdė išvažiavimo vizas sovietų žydams. Spėjama, jog tai padaryta arabų spaudimo dėka. Pastarieji kiekvieną Izraelio imigrantą laiko būsimu kariu. Už išvažiavimo vizą Kremlius dabar reikalauja net 4.000 rublių, o tai eilinio žydo trejų metų uždarbis, neskaitant turėtų pragyvenimo išlaidų. Vizų pabranginimas yra aiškus sovietų diplomatinis bandymas sustabdyti žydų emigraciją.

ŪKININKO...

(Atkelta iš 3 psl.)

tačiau sumaniai vadovaujant galima užsitikrinti ir gražų gyvenimą.

J. Rastapkevičius, gyvendamas Kanadoje, sukūrė lietuvišką šeimą — vedė kybartietę Teresę Naruševičiūtę. Gražiai lietuviškoje dvasioje augina dukrą Zitą, du sūnus — Algimantą ir Leoną.

Tautinių šokių kursų užbaigtuvių metu dr. L. Kriaučeliūnas, ketvirtosios tautinių šokių šventės komiteto pirmininkas, kursų dalyviams ir svečiams pristatė svečius iš Kanados — Teresę ir Juozą Rastapkevičius, pasigėrėjo jų kilniomis pastangomis remiant kultūrinius darbus ir pranešė, kad Rastapkevičiai, įvertindami tautinių šokių grožį ir reikšmę, artėjančiai tautinių šokių šventei aukojo $500. Kursantai ir svečiai Rastapkevičiams sukėlė dėkingumo ovacijas. Ta proga J. Rastapkevičius kukliu žodžiu pažymėjo, kad kiekvieno lietuvio širdis turi jausti lietuvių tautinės kultūros pulsą, kad kiekvienas iš mūsų turime jos ugdymu sielotis ir todėl jis ir jo šeima bent tokia kuklia auka tuos darbus paremia.

Gražus pavyzdėlis. Ūkininkas iš savo derliaus aruodo, štai, atseikėja duoklę ir lietuvių kultūrai. Teko patirti, kad ir kiti Kanados lietuviai ūkininkai žada pasekti gražiu Juozo ir Teresės Rastapkevičių pavyzdžiu.

Brockville, Ont.

A. A. STASYS JUOZAS RUZGĖ, 63 metų amžiaus, mirė St. Vincent de Paul ligoninėje. Vietinio laikraščio pranešimu, velionis buvo gimęs 1908 m. Lietuvoje. Kanadon su šeima atvyko 1947 m. į Pembroke sritį. Dirbo Ontario Hydro bei kitose darbovietėse, į Brockville atsikėlė 1953 m. A.a. S. J. Ruzgė priklausė Francis Xavier parapijai, buvo labai ramaus būdo ir pagrindinį dėmesį skyrė savo šeimai. Palaidotas iš parapijos bažnyčios Francis Xavier kapinėse. Liko liūdinti žmona Elena, dukros Emilija Graham, Vanda Acton, Vida Sherlock ir keturi anūkai.

OTTAWA, ONTARIO

KUN. DR. V. SKILANDŽIŪNAS, iki šiol tvarkęs Holy Rosary parapiją, gavo arkivyskupo leidimą ir vykdys specialius arkivyskupijos uždavinius jos ir platesnėse ribose. Jei galimybės leis, jis planuoja dar pagilinti moderniąsias teologijos studijas Otavos universitete. Jo įstaiga bus prie Assumption parapijos Otavos priemiesty Vanier. Jis ir toliau lieka mūsų kolonijos dvasios vadu.

OTAVOS BALTIEČIŲ VADOVYBĖ raštu padėkojo buvusiam premjerui J. Diefenbakeriui už Baltijos kraštų reikalų kėlimą ir priminimą Kanados federaciniame parlamente. J. Diefenbakeris asmeniškai paskambino pirmuoju tą raštą pasirašiusiam Estų Bendruomenės pirmininkui, padėkojo visom trims grupėms ir pasiinformavo jam rūpimais klausimais.

MŪSŲ BENDRUOMENĖ šią vasarą turėjo tris gegužines: pas p. p. Pavilonius, Richmond, Ont., dr. A. Šidlauskaitę, Carp, Ont., ir pas p. Leverius, Campbell's Bay, Que. Pastaroji buvo bendra Pembroko ir Otavos lietuvių išvyka. Jos metu LB apylinkės pirmininkas, kuris kartu yra ir Kanados Lietuvių Fondo įgaliotinis Otavos apylinkei, atžymėjo kukliais lietuviškais suvenyrais vėliausiai įsijungusius į Lietuvių Fondą. Dovanos buvo įteiktos Pembroko lietuvių seniūnui p. Vaičiuliui, Juozui Leveriui, sen. ir dr. V. Mickui iš Renfrew. Jam negalėjus atvykti, dovanėlė pasiųsta paštu.

KANADOS LIETUVIŲ F O N D O įgaliotinis yra gavęs iš mūsų menininkų dovanų, vykdant KLF vajų, jos bus panaudotos L. F. lėšoms telkti. Medžio šaknų skulptūrų kūrėjas Pranas Baltuonis padovanojo keturių pingvinų grupelę, o vietinis dailininkas ir architektas Vytautas Trečiokas — paveikslą — "Ruduo". KLF įgaliotinis šių dovanų dėka tikisi įrašyti Otavos šeštadieninę mokyklą į Lietuvių Fondo narius. Tam vajui jau turima ir daugiau dovanų: dailininkės A. Tamošaitienės kūrinėlis, dovanotas mokyklos vedėjos, ir dar pora lietuviškų suvenyrų.

LB APYLINKĖS NARIŲ metinis susirinkimas bus rugsėjo 12 d. Vanier (buv. Eastview), Assumption parapijos salėje. Tautos šventės proga 13 val. turėsime pamaldas. Po pamaldų — sueiga parapijos salėje. Prieš susirinkimą bus trumpas Tautos šventės minėjimas. Susirinkimo darbotvarkė: valdomųjų organų pranešimai, diskusijos, apylinkės naujos valdybos ir revizijos komisijos rinkimai, einamieji reikalai. Sueigos pabaigoje — suneštinės vaišės - kavutė.

ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA naujuosius mokslo metus pradeda rugsėjo 11, šeštadienį, Ottawa Teachers' College patalpose.

Albinas Vilniškis

ST. CATHARINES, ONT.

KANADOS LIETUVIŲ DIENOS rengėjų komiteto posėdyje platesnį pranešimą apie numatomą programą padarė vicepirm. Petras Balsas. Visi pritarė minčiai, kad programa su priedais turėtų trukti nedaugiau trijų valandų. O tai pareikalaus nemažo visų apsukrumo. Mat, pamaldos katedroje gautos neanksčiau kaip 2 v. p. p. Dar tuoj po pamaldų teks visiems skubėti prie paminklo miesto centre ir padėti vainikus už žuvusius, o koncerto pradžia — nevėliau kaip 4 v. p. p. Gerai, kad didelė automobiliams pasistatyti aikštė yra prie katedros, iš kur pėsčiomis tik keletas minučių iki koncerto salės. Programoje dalyvaus visi Kanados lietuvių ansambliai, jei tik kišenė išneš, pakviesti ir tuos, kurie gyvena gana toli nuo šio krašto. St. Cathariniečiai tikisi susilaukti daug lietuvių ir ruošiasi juos nuoširdžiai priimti. KL Diena bus spalio 8—10 d. d., Padėkos savaitgalį.

DANGUOLĖ VILBIKAITYTĖ pradėjo studijas Brock universiteto medicinos fakultete ir ruošiasi būti vaikų gydytoja. Danguolė nuo pat mažens dalyvauja jaunimo veikloje. Ji įstojo į naujai suorganizuotą mūsų "Nemuno" tautinių šokių grupę, kurioje dar reiškiasi ir kaip pranešėja, nes ji yra viena geriausiai kalbančių lietuviškai mūsų jaunimo tarpe. Danguolė taipgi priklauso XVII Kanados Lietuvių Dienos rengėjų komitetui, aktyviai dalyvauja jo posėdžiuose. Jos brolis prieš porą metų baigė fiziką-matematiką ir dabar universiteto lėšomis siekia magistro laipsnio, o po to sieks doktorato, nes yra labai gabus. Jų tėvelis — taip pat daug sugebantis žmogus. Jo rankomis pastatyta mūsų koplyčia, ypač bokštas. Eilę metų jis atlieka beveik visus pataisymus parapijai po tiesioginio darbo General Motors fabrike. Jis taipgi labai aktyvus lietuvybės išlaikymo darbe. Retas parengimas praeina be jo vienos ar kitos pagalbos. Ponia Vilbikaitienė yra aktyvi bendruomenės ir parapijos narė. Tai šeima, kuria galime didžiuotis.

Kor.

Užmirštas pakviesti

Šveicarijos G r o e n k o eppig miestelio gyventojai iškilmingai minėjo savo ilgamečio burmistro 75-tąjį gimtadienį. Susirinko beveik visi gyventojai. Neatėjo tik burmistras. Tik tada paaiškėjo, kad jis buvo užmirštas pakviesti...

Rimtas klausimas

Direktorius bara sekretorę:

— Tai, kad darbo metu rašote meilės laiškus, dar galiu jums atleisti, tačiau kam duodate man juos pasirašyti?

Pragos kabarete

Viename Pragos kabarete ventrilokvistas (kalbantis iš pilvo) įvairiomis kalbomis sveikina atvykusius svečius. Tik nepasveikino rusiškai.

— Ką tai reiškia? Ar sovietų svečių nesveikini? — paklausė ventrilokvistas pats save ir pats sau atsakė:

— Kam juos sveikinti? Jie gi ne svečiai, o šeimininkai...

Skola ir nuomonė

— Štai čia tau 5 doleriai, kuriuos prieš 10 metų pasiskolinau.

— Gali juos pasilaikyti, nes dėl jų man jau neapsimoka pakeisti savo nuomonės apie tave.

Egoistas

Beviltiškas egoistas visuomet galvoja, jei jis nebūtų gimęs, tai visi stebėtųsi kodėl.

Tokių nėra...

Čarlis Čaplinas visuomet pagarbiai atsiliepdavo apie moteris. Kartą Paryžiuje paklausė kokios jis nuomonės apie paryžietes. Artistas atsakė:

— Kai paryžietei sukanka dvidešimt, ji būna pasakiška, trisdešimties — jūsiškės būna nepaprastos, keturiasdešimtmetės — nuostabios.

—O kokios būna paryžietės virš keturiasdešimties?

— Atsiprašau, bet tokių nėra! — užprotestavo Čaplinas.

Parinko Pr. Alš.

ŠYPSENOS

Okupuotoj Lietuvoj

— Girdėjau, jūsų duktė jau mokslus baigė. Tai agronomė dabar!

— Taip.

— Ir kur dirba?

— Mieste. Daržovių parduotuvėje.

* * *

— Ot gausi nuo mamos pipirų, — bara Audra broliuką.

— Neduos. Jų sunku gauti — ką į sriubą dės... — atsako broliukas.

* * *

Susitiko seniai besimatę bičiuliai. Vyresnysis guodžiasi jaunesniajam:

— Nesiseka man su žmonomis.

— Kas atsitiko?

— Pirmoji mane paliko.

— O antroji?

— Antrą aš palikau.

— Tai vesk trečią.

— O kas sako, kad nevedžiau?

— Na, ir kas?

— Ogi tas, kad trečią jos ketvirtasis vyras susigrąžino...

* * *

— Jonai, kur taip skubi?

— Nešu į namus pieną...

— Betgi čia kefyras!

— Tikrai?... Tik pamanyk — per dvi dienas visai surūgo!

* * *

Koridoriumi, pro besikalbančius du tarnautojus, praėjo nauja mašininkė — jauna, graži mergina.

— Čia tai bent gražuolė! — palydėdamas ja akimis, pasakė vienas.

— Penki vaikai, — ramiai pastebėjo kitas.

— Pas ją?! Negali būti!

— Pas tave.

* * *

— Kodėl arklininką Anicetą iš darbo išvijo? — klausia mama tėtį.

Penkiametis Rimutis atsako:

— Tėtė sako, kad jis pats daug gėrė, o arklių negirdė.

* * *

— Kaip žadi šiemet praleisti atostogas?

— Manau savaitę paatostogauti Palangoje, o vėliau važiuosiu pailsėti prie ežerų...

* * *

Zoologijos sode tėvas sūnui:

— Matai, kiekvienas žvėrelis turi savo atskirą namuką!

— Ir kasininkė!

* * *

Mama bara dukrelę:

— Kad daugiau negirdėčiau sakant, jog tėvelis — šuo!

— Juk tu pati sakei, kad tėvelis laksto paskui viršininką kaip šuo... (Iš "Šluotos")

PRANO BARAUSKO ĮSTAIGA 231-2661
REAL ESTATE IR APDRAUDA
3828 BLOOR W., ISLINGTON (6-POINTS PLAZA)

A. ČIŽIKAS ALFA RADIO & TV
PARDUODAM IR TAISOM TV IR RADIJO APARATUS • STATOM IR TAISOM ANTENAS • DIDELIS PASIRINKIMAS LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ.
672 Lansdowne Ave. Tel. 531-6165 Dirbtuvė
295 Roncesvalles Ave. Tel. 536-1373
Atidaryta: kasdien 9—6 v. ketv. ir penkt. 9—9 v.

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.
Dovanos be muito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.
Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA Baltic Exporting Co. 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALŪZA

A&B TAILORS
Sav. A. B. BERESNEVIČIUS
343 Roncesvalles Ave., Toronto 3
Tel. 531-1432
VYRIŠKŲ IR JAUNIMO MODERNIŲ DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

CLEAR-VISION T V - Hi-Fi
TAISOM IR PARDUODAM T. V. ir HiFi
STATOM IR TAISOM T. V. ANTENAS
532-7733
1613 Dundas St. W. Sav. R. Stasiulis

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo apartai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos
DUNDAS AUTO BODY
MAX KANE AUTO BODY
Darbas sąžiningas ir garantuotas
Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas
430 BATHURST ST.
Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

BALTIC MOVERS
VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS
BALDAI IR KT.
Vežamas turtas pilnai apdraustas
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

780 QUEEN ST. W.
PRIE GORE VALE
TEL. EM. 4-7994
ART'S PHOTO STUDIO
Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY
323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.
Savininkas V. BAČĖNAS
• teikia patarimus planuojantiems keliones
• sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kitus reikalus be atskiro atlyginimo
• agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
• parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
• parūpina eismo priemones ekskursijoms
• patarnauja atsikviečiant gimines
Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

ČESNAKAS - geras vaistas
Česnakas (garlic) yra natūralus kraują valantis vaistas — padeda jam laisviau tekėti, apsaugoja nuo nešvarumų, nuo puvimo bakterijų bei jas sunaikina. "ADAMS GARLIC PEARLES" turi savyje reikalingos česnako alyvos, kuri medicinoje jau senai vartojama. Per ištisus šimtmečius milijonai žmonių vartojo česnaką kaip vaistą, tikėdami jo gydomąja bei stiprinamąja galia. Stenkis būti stiprus ir sveikas. Dar šiandien nusipirk "ADAMS GARLIC PEARLES" dėžutę vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir mažiau slogų turėsi. Šios česnako kapsulės netur nei kvapo, nei skonio.

BALIO MASKELIŪNO DRAUDOS ĮSTAIGA
Tel. 251-4864 Namų tel. 277-0814
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS
Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

NOTARAS
A. LIŪDŽIUS, B.L.
421 Roncesvalles Ave.
(Toronto Dominion Bank II augštas)
Telefonai: įstaigos 537-1708 namų 279-7980
Priėmimo laikas pagal susitarimą telefonu.

DR. E. ZUBRIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1577 BLOOR ST. WEST
(prie Dundas)
Telefonas LE. 2-4108

DR. V. J. MEILUVIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
184 ELLIS AVE
(prie Queensway)
Tel. 762-1009.
Priima pacientus pagal susitarimą.

PLUMBING and HEATING
J. L I S A U S K A S,
VALDŽIOS PRIPAŽINTAS PLOMBERIS, ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŽIŲ IR APŠILDYMO DARBUS.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

VALAU FOTELIUS
IR ĮVAIRIUS KILIMUS
Automatinis elektra valymas. Sutaisau iširusius galus ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS.
Skambinkite LE. 3-4912.

A T L I E K U G R I N D Ų A T N A U J I N I M O (sanding) poliravimo ir blizginimo d a r b u s. Skambinti A l f o n s u i LE 6-2805.

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktoria BUKOWSKA, R.O.
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.

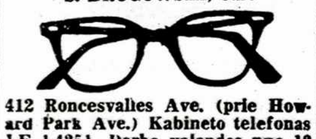

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

O K U L I S T A S
L. L U N S K Y, R.O.
M. L U N S K Y, O.D., M.S.C.
470 College St. Toronto
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

MEDUS - reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas
Induose ar koriuose. Iš bityno:
Eagles Nest
30 Dewson St., Toronto 4, Ont.
Telefonas 534-0563

INSURANCE
DUDA 769-4612
2231 Bloor Street W.

TORONTO, ONT.

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Springhurste, Gerojo Ganytojo stovyklavietėje, šiuo metu yra krepšinio stovykla. Pamaldos vasarvietėje sekmadieniais ir toliau laikomos 10 ir 11 val. Padėka kun. J. Totoraičiui, svečiui iš JAV, du sekmadienius talkinusiam pamaldose.

— Grįžo kun. J. Staškevičius, kuris dvi savaites ėjo kapeliono pareigas Neringos stovykloje.

— Mirus ilgamečiui Šv. Kazimiero parapijos buvusiam klebonui kun. Jonui Bobinui Montrealyje, velionies artimiesiems nuoširdi užuojauta.

— Užjaučiamas Jonas Maniuška, mirus jo žmonai Izabelei Lietuvoje.

— Dėkojame Liudai ir Antanui Krakauskams už $500 auką parapijos naujos statybos fondui.

— Lietuvių kapinių rytinėje pusėje prasidėjo namų statybos. Pasiteiravus pas vietovės savininką, sužinota, kad šioje gražioje vietovėje bus pastatyta 80 geros kokybės namų ir kad jau pusė sklypų išparduota. Atkreiptinas dėmesys lietuvių, kurie galvoja kurtis arti mūsų parapijos naujojoje vietoje.

— Jau baigiami paruošti Šv. Jono Kr. parapijos bažnyčios, salės, klebonijos naujojo projekto planai.

— Pakrikštyta: Vytautas Krašauskas ir Lianne N. Fung.

— Pamaldos: šį šeštadienį 8 v.r. — už a.a. Izabelę Maniuškienę, sekmadienį 10 val. — už a.a. Joną Šilingį ir 11 val. — už Stasį Ruzgę (užpr. V. Germanavičius).

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos sekmadienį — 9.30 v.r. su Šv. Komunija. Prisimenamas a.a. Henrikas Grimas, kuris staiga mirė liepos 26 d., būdamas 74 m. amžiaus, ir buvo palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse liepos 29 d. Velionis paliko liūdinčius: žmoną Oną, tris dukras ir sūnų, seserį ir brolį JAV. A.a. Henrikas Grimas buvo ilgametis parapijos tarybos narys.

— Rugsėjo 1 d. į parapiją atvyksta antrasis kunigas anglams James A. Bindernagel.

— Rugsėjo 12 d. 11 v.r. bus bendros dvikalbinės pamaldos bei kunigo Bindernagelio priėmimas.

Atostogų proga Toronte ir "T. Ž." redakcijoje lankėsi buvęs torontietis kun. Liudas Januška iš Ročesterio.

VIENINTELĖ KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.Pt. R.N.A. natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

Prisikėlimo par. žinios

— Giliai užjaučiame Joną Maniušką, Lietuvoje mirus jo žmonai Izabelei.

— Mišios: trečiadienį 8 v. koncel. — už a.a. A. Balnį, užpr. p. Kuchalskių, ir už a.a. P. Grajauską, užpr. K. Grajauskienės; ketvirtadienį 8 v. koncel. — už a.a. Pr. Valaitį, užpr. p. Bložienės, ir už a.a. A. Jakutį, užpr. Br. Jakučio; penktadienį 8 v. koncel., vienos iš jų — už a. a. V. Kaknevičių, užpr. V. P. Urbonų; šeštadienį, 9 v. koncel. — už a.a. P. Šarūną, užpr. V. P. Urbonų, ir už a.a. Savickų šeimos mirusius, užpr. M. Savickienės; šį sekmadienį 9 v. — už a.a. P. Šarūną, užpr. J. J. Šarūnų; 11.15 v. — už a.a. Bronislovo vėlę, užpr. P. M.

— T. Rafaelis, baigęs kapelionauti Klevelando skautų stovykloje, yra likęs Wasagoje paatostogauti ir kartu aplankyti toje vietoje įsikūrusius parapijiečius.

— Išvykdamas generalinėn pranciškonų ordino kapitulon Medelline, Kolumbijoje, vikarijus-provincijolas Tėv. Jurgis Gailiušis, OFM, visai parapijai ir geradariams siunčia geriausius sveikinimus ir prašo maldų. Lietuvių pranciškonų kustodija šiais metais buvo paaugštinta į vikariją ir gavo beveik visas didžiųjų provincijų teises, kaip pvz. dalyvavimas generalinėje kapituloje, rinkimas ordino generolą ir kt. Tėvas vikarijus P. Amerikoje bus apie 2 mėnesius ir žada aplankyti didesnes lietuvių kolonijas. Kelionės metu jį pavaduoja T. Placidas.

PARDUODAMA smulkių reikmenų (variety) krautuvė ir pašto agentūra. Savaitinė apyvarta — $1.500. Geras ir pelningas verslas. Tinka vienai šeimai. Prašoma $7.500. Platesnių informacijų teirautis pas S. Dargį tel. 231-6226, Frank Barauskas Realtor.

PIGIAI IŠNUOMOJAMAS kambarys, virtuvė ir apšildomas saulės kambarys be baldų High Parko rajone moteriai ar merginai. Skambinti tel. 532-8459.

MĖGSTANTYS ŽUVAUTI nepraleiskite retos ir geros progos! Nusipirkite 44 akrus žemės su 3000 pėdų Notawasaga upės pakrante. Prašoma kaina tik $12.000.

JEI JŪS RŪOŠIATĖS išeiti į pensiją, mes turime jums ramią ir gražią vietą Alcona vasarvietėje arti vandens, su nepilnai užbaigtu namuku. Prašoma tik $13.500.

PLANUOJANTIEMS investuoti kapitalą siūlome pirkti trijų būtų namą, tik 10 metų senumo, pačiame Barrie miestelyje. P r i e i n a m a k a i n a. Galėsite labai lengvai išnuomoti. Taip pat turime parduoti ir daug kitų nuosavybių. Visais pirkimo reikalais jums maloniai ir sąžiningai patarnaus JUOZAS GRYBAS, E. Miller, Real Estate, 67 Dunlop St., Barrie, Ontario. Tiesioginė telefono linija iš Toronto — 364-7941, Barrie tel. 726-1881 ir namų tel. 728-8868.

JEIGU KAS IŠ TAUTIEČIŲ matėte dviejų automobilių susidūrimą greitkelio 89 ir Airport Rd. kryžkelėje š.m. rugpjūčio 3 d. apie 1.30 val., maloniai prašome paskambinti tel. 466-6983.

REIKALINGA ŠEIMININKĖ Šv. Jono Kr. klebonijai Toronte. Suinteresuotos prašomos atsiliepti ir iš kitų vietovių. Kreiptis šiuo adresu: 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont. Tel. 364-7646.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTO medžio darbus, taip pat darau ir naujus įrengimus. Tel. 533-5116. KAZYS CIBAS

ATLIEKU VISUS NAMŲ MEDŽIO REMONTO DARBUS. Darau virtuvėms spinteles ir įrengiu poilsio kambarius. Tel. 535-4724.

MORTGIČIAI. Dėl pirkimo, pardavimo ar investavimo į naujus mortgičius prašome skambinti p. Barauskui, Realtor 231-6226 Toronte.

S K L Y P A I
vasarnamiams
89 mylios $100 įmokėti
⅓ akro tik $2000 — pilna kaina
Pasinaudokite Georgian Bay smėlingais paplūdimiais už pigią kainą
Prašykite brošiūros
telefonu 223-6222 Toronto

City Driving School
P r i p a ž i n t a Ontario Safety L y g o s ir Board of Education. Baigęs šią mokyklą gauna pigesnę autovežimio draudą. Nemokami nurodymai klasėje ar namuose turintiems laikinius leidimus. Mokome vairuoti standartinius ir automatinius automobilius. 1076 BATHURST ST. Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

ELEKTROS RANGOVAS
Fleet Electric Co. Ltd.
Atlieku visus elektros įrengimo darbus Toronte
923-7194. Sav. A. Čeponis

BARONESSA BEAUTY SALON
Sav. Alė Kerberienė Tel. 762-4252
2265 BLOOR St. W., kampas Bloor-Durie gatvių
Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t. t. Prieinamos kainos

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave, Toronto. Tel. LE 5-1258
Įvairios savo pastate rūkytos dešros ir mėsos, lietuviški sūriai, paršiukai, rūkyti unguriai, importuoti maisto gaminiai, bulvinės dešros ir kt. Užsakymai priimami ir telefonu. Nemokamas pristatymas.

BEST ELECTRIC
NUO LŲSNOS IKI DANGORAIŽIO!
VERSLO BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS ĮRENGIMAI, PRIEŽIŪRA IR KITI DARBAI
ELEKTROS RANGOVAS
Tel. 489-5425 Petras Prakas
Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

PREMJERO P. E. TRUDEAU VYRIAUSYBĖ naujuoju Estijos garbės konsulu Kanadoje patvirtino Toronte gyvenantį Kanados Estų Bendruomenės pirmininką I. Heinsoo. Jo oficialus titulas — "acting honorary Consul General of Estonia". Šis žingsnis liudija, kad Kanada ir toliau žada nepripažinti Baltijos kraštų priverstinio įjungimo į Sovietų Sąjungą ginklo jėga.

Maldininkų kelionę į Midlando šventovę ir prie lietuviško kryžiaus rugsėjo 5, kitą sekmadienį, organizuoja Kanados Lietuvių Katalikų Centras. Mišios šventovės bažnyčioje, išpažintys, Komunija ir Kryžiaus Kelias — 12.30 v.p.p. Kviečiami gausiai dalyvauti Toronto, Hamiltono ir kitų vietovių lietuviai ir vasarotojai iš Springhursto, Collingwoodo, Wasagos, Simcoe paežerės. Neturintiems savo susisiekimo priemonių torontiečiams bus užsakyti autobusai, kurie 9.30 v. r. išvyks nuo Prisikėlimo parapijos bažnyčios. Kelionė suaugusiems — $3.50, jaunimui — pusė kainos. Norintieji pasinaudoti šia paslauga prašomi nedelsiant registruotis savose parapijose.

Maironio šeštadieninė mokykla Toronte mokslo metus pradės rugsėjo 18, šeštadienį, 9 v. r. naujose patalpose — Šv. Vincento pauliečio mokykloje, 116 Fermanough Ave., netoli Roncesvalles Ave.

Radijo programa "Tėvynės prisiminimai", vadovaujama J. R. Simanavičiaus, keičia transliacijų laiką. Lig šiol transliacijos buvo pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais 10 v. r., šeštadieniais — 3-4 v. p. p. Nuo rugsėjo 5 d. programa bus transliuojama du kartus savaitėje: šeštadieniais, kaip ir lig šiol, 3-4 v.p.p. ir sekmadienių rytais nuo 10 v. iki 11 v. Laikas labai visiems patogus. "Tėvynės prisiminimus transliuoja Toronto radijo stotis CHIN banga 101 FM.

Gražių atsiliepimų susilaukė KLB Toronto apylinkės valdybos įrengtas lietuvių tautodailės skyrius Toronto CNE parodos pastate "Arts, Crafts and Hobbies". Toronto, Hamiltono bei kitų vietovių lietuviai, lankantys parodą, prašomi neužmiršti šio skyriaus ir savo atsilankymu suteikti moralinę paspirtį rengėjams.

Brangiam Tėveliui
Henrikui Grimui
mirus, jo žmonai, dukrai IRENAI DELKUVIENEI ir jos šeimai bei visiems kitiems šeimos nariams reiškiame nuoširdžią užuojautą —
L. I. Adomavičiai

A†A
Henrikui Grimui
mirus, jo ŽMONĄ, dukteris IRENĄ DELKUVIENĘ, GERDĄ POVILAITIENĘ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame —
A. G. Maurušaitis A. M. Mikšiai

Brangiajai Mamytei
Lietuvoje mirus, liūdinčiam sūnui M. REPEČKAI reiškiame gilią užuojautą —
E. A. Keršiai *M. J. Tarvydai*

Mylimam Tėveliui
mirus, LIUDĄ KRAKAUSKIENĘ, jos šeimą, seseris ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —
I. A. Butvydai

Mylimam Tėveliui
Lietuvoje mirus, JUOZUI ŠARŪNUI ir jo žmonai reiškiame nuoširdžią užuojautą —
E. A. Kuraičiai ir A. J. Kutkai

Toronto vasaros koncertai 1971 m.

Toronto miesto taryba per parkų ir pramogų skyrių, drauge su Toronto muzikų draugija, remiama muzikos plokštelių pramonės fondo ir "Toronto Daily Star", su malonumu praneša sekančias p r o g r a m a s:

RUGPJŪČIO 29 — RUGSĖJO 2 SAVAITEI

Sekmadienį, rugpjūčio 29		
2.30 v.p.p.	High Park	48 pulko škotų karinis orkestras
		48 pulko pučiamųjų ir būgnų orkestras
2.30 v.p.p.	Kew Gardens	Kanados karališkojo pulko orkestras
		Svečiai — Judith LeBane ir Stan Kane
5.30 v.p.p.	High Park	Vargonų rečitalis — Ronnie Padgett
Trečiadienį, rugsėjo 1		
12.15 v.p.p.	Nathan Phillips Square	Angus MacKinnon škotiška programa
Ketvirtadienį, rugsėjo 2		
8.00 v.v.	Nathan Phillips Square	411 eskadrono motorizuotojo dalinio orkestras
		Svečias — Bozha Grahovic

Ar planuojate pradėti savo verslą?
Pasinaudokite šiomis galimybėmis ir imkitės šios rūšies verslų:
DOVANŲ, MADŲ, AVALYNĖS, BALDŲ, SPORTO REIKMENŲ, ir daugybės kitų
Aplankykite nuolatinę importuotų gaminių parodą
EUROIMPORT Co., 1255 Lawrence Ave. W., Toronto 389, Ontario
Informacijų teiraukites pas
Frank Loyero tel. 244-1111

JAUNIMO STOVYKLA

Rugsėjo 4-6 d.d., Darbo Dienos savaitgalį, skautų Romuvos stovyklavietėje prie Huntsville, Ont., rengiama Kanados lietuvių jaunimo II kongreso stovykla. Kviečiamas dalyvauti organizacijoms priklausantis ar nepriklausantis jaunimas nuo 18 metų amžiaus ir jaunos šeimos. Iš kiekvienos jaunimo organizacijos laukiama bent vieno atstovo, nes bus aptariami pasaulio lietuvių jaunimo II kongreso svarbūs reikalai, dalyvaujant rengėjų komiteto pirm. Romui Sakadolskiui. Be šios temos, programon yra įtrauktos įvairios diskusijos, sportas ir stovykliniai laužai. Atsivežti reikia tik patalynę ir tualetinius reikmenis. Stovyklos mokestis — $10 vienam asmeniui. Registracija — $5, bet jie įskaitomi į bendrą $10 stovyklos mokestį. Registruotis, pridedant $5 mokestį, pas Gediminą Breichmaną, 201 Jackson St. W., Apt. 504, Hamilton, Ont., arba Jūratę Čeponkutę, 68 Indian Grove, Toronto 3, tel. 766-8870. Jie teikia visas smulkesnes informacijas stovyklos reikalu ir padės surasti Romuvą jos nežinantiem stovyklautojam.

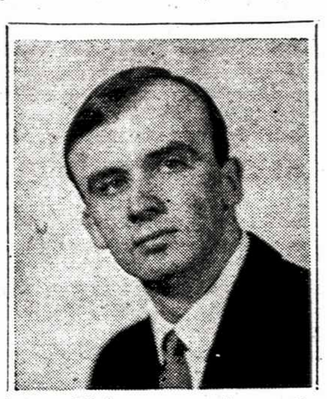

Juozas Dicksonas, naujas radiologijos technikas, dirbąs Toronte, Wellesley ligoninėje

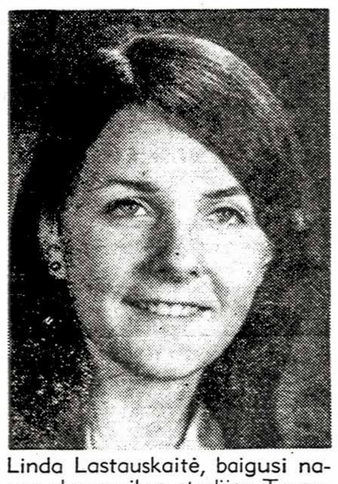

Linda Lastauskaitė, baigusi namų ekonomikos studijas Toronto Teachers College, išvyko atostogų į Europą ir Afriką, kur aplankys Kanados ambasadoje dirbančią seserį Izabelę.

Jonas Maniuška, rugpjūčio 16 d. remontuodamas namą, nukrito su kopėčiomis ir susižeidė. Gydosi St. Joseph ligoninėje, IV augšte, 682 kambaryje. Ligoninėje jį pasiekė žinia iš Lietuvos apie žmonos Izabelės mirtį.

Ontario Place lankytojų skaičių iki nepilnų 5.000 sumažino Toronto CNE paroda. Norintys aplankyti Ontario Place pirmiausia turėdavo sumokėti po $1.50 už įėjimą į parodą ir po to dar primokėti po $0.75. Taip įėjimas į Ontario Place vietoj $1 staiga pakilo iki $2.25, įskaitant ir priverstinį apsilankymą parodoje. Šis nesusipratimas jau yra pašalintas. Ontario Place lankytojus tiesiai prie įėjimo tiltelių dabar atveš specialūs autobusai iš Bay ir Dundas autobusų stoties arba jie patys galės ateiti Lakeshore bulvaru, nemokėdami įėjimo mokesčio į CNE parodą.

DARAU NUOTRAUKAS
vestuvių, k r i k š t y n ų,
atvažiuoju fotografuoti į namus.
Skambinti B. TARVYDUI,
telef. 767-4737.

PARDUODAMOS lietuviškos ilgo grojimo **plokštelės**, su lietuvišku raidynu rašomosios mašinėlės, **ODINIAI LIET. ALBUMAI** ir kt.

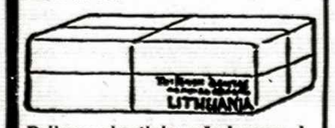

Priimu siuntinių užsakymus į **LIETUVĄ** ir kitur. Didelis parinkimas iš pavyzdžių — eilutėms, suknelėms ir kt.
Taip pat priimu rašomosioms mašinėlėms, akordeonams Hohner ir kt. užsakymus.
Maisto siuntiniai tiesiog iš **DANIJOS.**
Greitas ir sąžiningas patarnavimas. Kreiptis bet kada:
St. Prakapas
49 NORSEMAN Street,
Toronto 18, Ontario
Tel. 233-4486

MONTREAL, QUE

Šv. Kazimiero par. žinios

— Rugsėjo 18 d. 9 v.r. mūsų bažnyčioje bus laikomos gedulingos pamaldos su Libera už a.a. kun. J. Bobiną.

— Rugpjūčio 19 d. J. Ambrasas, išbuvęs Notre Dame ligoninėje du mėnesius, grįžo į namus. Ligonis jaučiasi gerai. A. Rašytinienė po operacijos taip pat grįžo namo rugpjūčio 18 d.

— Parapijos komiteto nariai V. Markauskas ir J. Kalakauskas išliejo asfaltą prie bažnyčios kampų ir ant bažnyčios laiptų.

— Linda Visockaitė rugpjūčio 21 d. ištekėjo už William J. Poole. Jungtuvių apeigos buvo mūsų bažnyčioje, vestuvių vaišės — mūsų parapijos svetainėje. Laimingų ir saulėtų dienų linkime Lindai!

— Notre Dame ligoninėje gydosi J. Jackus.

— Mūsų parapijos pirmasis rudeninis parengimas — grybų vakarienė bus spalio 2 d. Iš anksto kreipiamės į geruosius "grybautojus", prašydami paaukoti "grybų" būsimai vakarienei.

— Lapkričio 20 d. mūsų parapijos svetainėje bus metinės loterijos laimikių traukimas ir vakarienė. Kaip anksčiau, taip ir šiemet visiems parapijiečiams yra išsiuntinėtos loterijos bilietų knygelės. Labai gaila, bet jau yra "įprasta", kad apie ¼ parapijiečių negrąžina bilietų šaknelių. Tad šiemet, nors ir nedrąsiai, prašome juos grąžinti apmokėtas bilietų šakneles. Džiugu, jog atsiranda ir tokių parapijiečių, kurie, nepasitenkindami viena bilietų knygute, paima dar po keletą. Klebonas ir parapijos komitetas jiems taria nuoširdų ačiū. Šiai metinei loterijai L. K. Ambrasai paaukojo indų komplektą ir antklodę. Laukiame daugiau aukotojų. K.A.

"GINTARO" KONCERTAI KANADOS VAKARUOSE

Montrealio jaunimo ansamblis "Gintaras" į vakarinę Kanados dalį išskrenda rugsėjo 1 d. Savaitę truksiančioje išvykoje jis aplankys tris lietuvių kolonijas. "Gintaro" koncertai įvyks: rugsėjo 3 d. 7.30 v.v. Vankuveryje, Vancouver Hungarian Club salėje, rugsėjo 5 d. 8 v.v. — E d m o n t o n e, Student Union Theatre pastate, rugsėjo 6 d. — Winnipege, St. Mary's Academy salėje.

Kaip jau buvo anksčiau minėta, "Gintaras" šiai išvykai iš federacinės valdžios yra gavęs $5.000. Likusiai sumai sutelkti bus pravesta loterija, kurios bilietai jau sparčiai platinami. "Gintaras" yra dėkingas mūsų dailininkams, parėmusiems loteriją savo kūriniais: P. Baltuoniui, R. Bukauskui, V. Lapinienei, A. Lymantui, V. Remeikai, O. Šablauskienei, A. Tamošaičiui, A. Vazlinskui ir A. Zubienei. Be meno kūrinių, piniginiai laimikiai — $200 ir $100.

Norintys "Gintarą" paremti didesne auka prašomi savo dovaną siųsti į "Gintaro" sąskaitą "Lito" bankelyje, 1465 De Seve St., Montreal 205, Que.

Gintariečiai tiki, kad jų vajų parems ir jų koncertų nuoširdūs dalyviai. "Gintaras", įgyvendindamas šią išvyką, pasieks keletą tikslų: aplankys ir sustiprins lietuviška dvasia tolimąsias vakarinės Kanados lietuvių bendruomenes, paskleis ir reprezentuos ten lietuvių kultūrą, praplės savo akiračius ir geriau pažins Kanados grožį, užmegs pažintis ir praskins kelius Vakarų Kanados lietuvių jaunimui aplankyti didžiąsias lietuvių kolonijas. Kadangi valdžios parama šiai kelionei yra gauta iš "Voyages-Echanges" programos, tai būtų natūralu, kad ir Vakarų Kanados lietuvių jaunimo grupės kreiptųsi su panašiais projektais ir mėgintų pasukti rytų pusėn. Žodžiu, šia išvyka bus išmėgintas vispusiškai remtinas darbas. Sėkmės ir visų paramos.

I. L.

TORONTO, ONT.

Dr. M. Arštikaitytė-Uleckienė su vaikučiais atostogavo Austrijoje ir lankėsi kituose Europos kraštuose.

Toronto CNE parodoje sekančiais metais dalyvaus komunistinė Kinija. Pasitarimas šiuo klausimu įvyko Otavoje, Kinijos ambasadoje, ir buvo tęsiamas pačioje parodoje, kurią aplankė ambasados sekr. Liu Hsingy-yeh ir komercinis atstovas Ku Yungchiang. Kiniečiai nori gauti vidutinio dydžio pastatą, kuriame bus pardavinėjami rankdarbiai bei suvenyrai ir galbūt rodomi filmai. Didžiąją eksponatų dalį sudarys gaminiai, kuriuos Kinija nori eksportuoti į Kanadą ir JAV. Pernai CNE parodoje savo skyrius turėjo 9 valstybės, o šiemet turi 11 valstybių ir viena Bulgarijos prekybinė grupė. Dėl Kanados užmegztų diplomatinių santykių su Kinija šiemet parodoje atsisakė dalyvauti Formoza. Be Kinijos, sekančiais metais dalyvaujančių valstybių skaičių padidins P. Korėja, Šveicarija ir Bulgarija. Toronto CNE paroda pamažu tampa tarptautiniu renginiu.

Torontietis Peter Green įsteigė specialų klubą "St. George Motorists Association", kuris parūpins šoferius ar net ir automobilius su šoferiais tiems asmenims, kuriems teismas yra suspendavęs vairuotojo leidimus. Už metinį $30 nario mokestį šia paslauga jie galės naudotis vienerius metus. To paties pavadinimo klubas jau veikia Britanijoje ir turi 30.000 narių.

Toronto mieste per šių metų pirmąjį pusmetį 60% padidėjo s u i m t ų išgėrusių vairuotojų skaičius. Jų buvo suimta 4.081, o pernai — tik 2.434. Per visus 1970 metus teisme už automobilio vairavimą neblaiviame stovyje atsidūrė 5.464 vairuotojai, o šiemet jų skaičius turėtų pakilti iki 8.000. Policijos viršininko J. Ackroyd teigimu, įvedus kvapo analizę, geriančiųjų vairuotojų skaičius turėtų mažėti, bet rezultatai yra priešingi.

Ontario Place dirbtinėse salose Ontario ežere provincijai vyriausybei kainavo $23 milijonus, tačiau šią sumą gali padengti per keletą metų gaunamos pajamos. Lankytojų skaičius jau artėja prie dviejų milijonų. Metinėms išlaidoms buvo numatyta $2,6 milijono. Vien tik iš savo restoranų ir išnuomotų patalpų Ontario gaus apie $3 milijonus, neskaitant įėjimo mokesčio.

APSIDRAUSK!
ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
S A V I S T O V U S A G E N T A S
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
P. ADAMONIS
Chartered Insurance broker
Su teise dirbti Quebeco ir Ontario Provincijose
Tel. Off.: 722-3545 • 3907A Rosemont Blvd. • Res. 256-5355
Sekr. M. ARLAUSKAITĖ, tel. 722-3986

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120
6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781
Albertas N O R K E L I Ū N A S, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	5.0%	Asmenines	8.5%
Taupomąsias s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.75%
Term. ind. 1 metams	6.25%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 metams	6.75%	Investacines	nuo 9.0% iki 12%
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.	

Kasos valandos: 1465 De Steve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmad., trečiadieniais ir penktad. nuo 7 iki 9 v. Sekmadieniais ned'rbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus figu.ius savaitgalius.